PASSOVER SERVICE.

FIRST TWO NIGHTS

427856

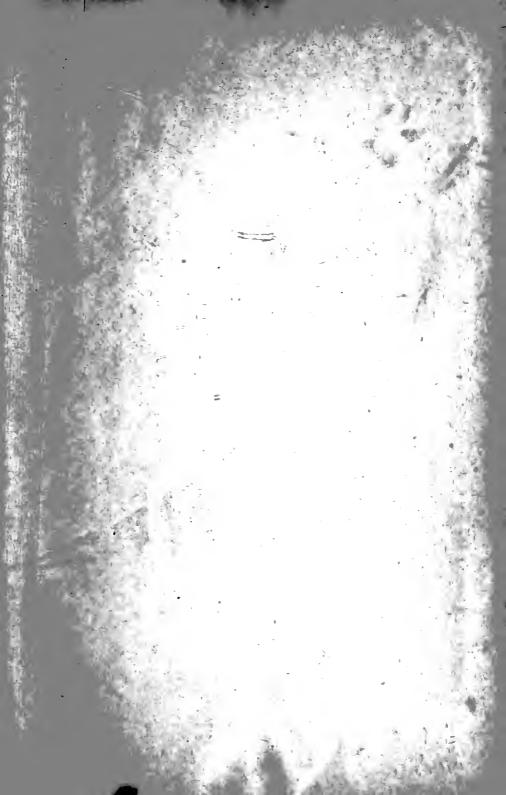
Jewish Liturgy. Hagadah Service for the first nights of Passover. tr.by Wendes. Ed.4, rev.& corr.

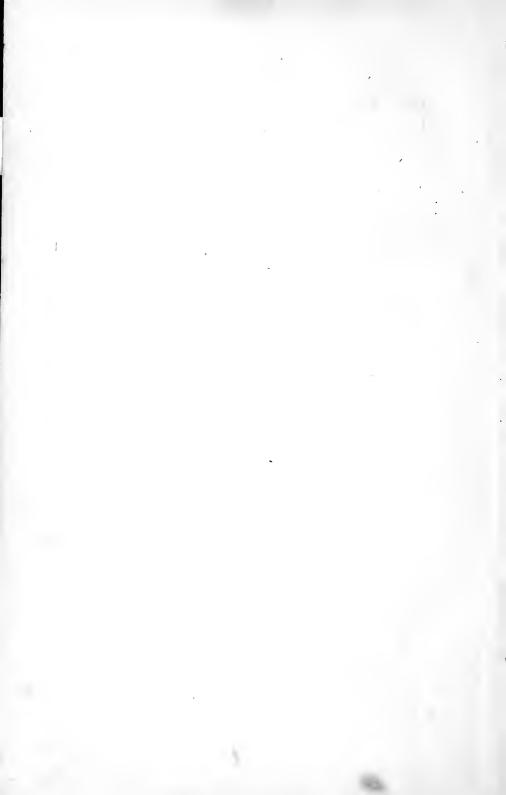
LHeb J593h University of Toronto Library

DO NOT
REMOVE
THE
CARD
FROM
THIS
POCKET

Acme Library Card Pocket LOWE-MARTIN CO. LIMITED

Stonel ... Davis
Som his affectionate Grandmother
Salia Casper

סדר הגדה

לליל שמרים במנהג אשכנז ופולין

עם העתקה חדשה בלשון אינגליש

על ידי

הצעיר אברהם ב"ר יצחק פרירא מינריז יצ"ו

לונדון

בהצאת יוסף יהושע בר יצחק ואללאינטיין בשנת מי ימלל גבורות ה' לפיק

LHeb J593h 'Em

Jewish Liturgy. Hagadah

SERVICE

FOR THE

FIRST NIGHTS OF PASSOVER.

ACCORDING TO THE CUSTOM OF THE GERMAN AND POLISH JEWS.

WITH

A COMPENDIUM OF THE LAWS RELATING TO THE FESTIVAL, $\qquad \qquad \text{AND ITS OBSERVANCES ;}$

COPIOUS EXPLANATORY NOTES AND A NEW ENGLISH TRANSLATION.

BY THE

REV. A. P. MENDES.

Fonrth Soition, carefully rebised and corrected.

LONDON:

PRINTED AND PUBLISHED BY P. VALLENTINE.

9, HUNTLEY STREET, BEDFORD SQUARE, W.C.,

AND

37, DUKE STREET, E.C.

5638-1878.

427836

THE FAST OF THE FIRST-BORN.

On the Eve of the Passover every first-born (מכור) son is obliged to fast, in commemoration of the deliverance of the first-born of Israel, when God smote those of Egypt. Exod. xii. 29. During the infancy of the first-born, and till he is able to fast himself, his father fasts for him; should his father not be alive, his mother fasts instead.

When the Eve of the Passover falls on Sabbath, the first-born fast on the preceding Thursday. When it falls on Friday the fast is duly observed on that day.

RULES FOR PREPARING THE TABLE, &c.

THE table should be prepared during daylight,—before the commencement of the festival. It is customary to employ for the purpose the most costly furniture, plate, &c., which we possess, in order to do honour to the occasion, by presenting a contrast to our abject state under the slavery of Egypt.

The head of the family is usually provided with a cushioned seat, and all are arrayed in holiday garments to indicate their great rejoicing.

Every person of the Jewish faith, who may reside in the house, no matter how menial his, or her, position, must be present at the table, and share equally in the solemnities of the occasion.

The table is furnished with the following:

The shank bone of a shoulder of lamb and an egg, both roasted with fire. The former is a memorial of the ארבן הגינה, paschal lamb, and the latter of the festive-sacrifice, סקרבן הגינה, offered during the existence of the temple.

Three Passover cakes made for this particular purpose, called "Mitzvoth," cakes intended for the fulfilment of the precept.

The bitter herbs, consisting of some lettuce and celery, or chervil and parsley; some persons add horseradish. These are memorlials of the bitterness of our fate in Egypt, as described in Exod. i.

A cup of vinegar or salt and water.

"Haroseth," (הרוכת) a compound of almonds, apples, and other fruit, employed as a memorial of the lime and mortar with which our ancestors were forced to labour in Egypt.

The Mitsvoth, covered between the folds of a cloth, are placed on a dish or salver, and upon them, all the other articles are disposed in the following order:—

Nothing should be placed upon the table, save what is absolutely necessary for the due observance of the ceremonial.

THE FOUR CUPS.

Every person is obliged to drink the four cups of wine which are indicated in the service. The capacity of the cup should be one "rebingith" (רביעית), the greater part of which quantity must be drunk at each time.

¹ A "rebingith," is equivalent to the contents of one egg and a half—about the fifth of a pint.

דיני בדיקת החמץ:

On the evening preceding the 14th Nissan, immediately after the Evening Service, and previous to engaging in any other pursuit, the Master of every family must search for leavened bread through all the apartments of his house in which it is likely to be found, gathering all the leaven which may lie in his way.

Before he begins the search he says:-

After having said the Blessing he must be careful not to speak until the conclusion of the search, when securing the pieces of leaven which he has collected, he says:—

According to the German and Polish Jews.

בְּל-חֲמִירָא וַחֲמִיעָא דְאִבָּא בִרְשׁוּתִי דְּלָא חֲמִתִיה וּדְלָא בִּעַרְתִּיה לִבְמִיל וְלֶהֱוִי בְּעַבְּרָא דְאַרְעָא:

According to the Spanish and Portuguese Jews.

בְּל חֲמִירָא רְאִבָּא בִּרְשׁוּתִי דְלָּא חֲזִמֵּיה וּיְרְלָא בְּלְתֵּיה לֶחָיִר בָּמִיל וְחָשִׁיב בְּעַבְּרָא רְאַרְעָא:

LAWS RELATING TO THE SEARCH FOR LEAVEN AND ITS ANNULMENT.

On the evening preceding the 14th Nissan, immediately after the Evening Service, and previous to engaging in any other pursuit, the Master of every family must search for leavened bread through all the apartments of his house in which it is likely to be found, gathering all the leaven which may lie in his way.

Before he begins the search he says:-

Blessed art thou, O Eternal, our God, King of the universe, who hast sanctified us with thy commandments, and commanded us to remove the leaven.

After having said the Blessing he must be careful not to speak until the conclusion of the search, when securing the pieces of leaven which he has collected, he says:—

According to the German and Polish Jews.

All manner of leaven that is in my premises, that which I have not seen, as well as that which I have not removed, is hereby annulled, and accounted as the dust of the earth.

According to the Spanish and Portuguese Jews.

All leaven that is in my possession, that which I have not seen, as well as that which I have not removed, shall be hereby annulled, and accounted as the dust of the earth,

דיני בדיקת המין

On the following morning (the 14th day of Nissan) all leaven must be removed before 10 o'clock, when that which was collected the preceding evening is burnt, the master of the house previously saying the following:—

According to the German and Polish Jews say the following— פָּל־חֲמִירָא וַחֲמִיעָא דְאִבָּא בִרְשׁוּתִי הַּחֲמִמִיה וּרְלָא חֲמִמֵּיה וְּדְלָא בִעַרְמֵּיה לִבְּטִיל וֹלְהָוֵי בְּעַבְּרָא דְאַרְעָא:

According to the Spanish and Portuguese Jews say the following—
בָּל הֲמִירָא רְאִבְּא בִרְשׁוּתִי רְחֲזִיתֵיה וּרְלָא חֲזִיתֵיה
בְּעַרְתֵּיה וּרְלָא בִעַרְתֵּיה לֶּהְוִי בָטִיל וְחָשִׁיב בְּעַבְּרָא
בַּעַרְתֵּיה נְּרָלָא בִעַרְתֵּיה לֶּהְוִי בָטִיל וְחָשִׁיב בְּעַבְּרָא
בַּעַרְתֵּיה נִּדְלָא :

If the master of the house should be away from home, he must annul the leaven, as above, wherever he may be, except he appointed

another person to do so for him.

If the eve of the Passover should happen on Sabbath, the search must be made on the preceding Thursday evening, and the leaven burnt (but without annulling it) before noon on Friday. Everything leavened must be removed previous to the commencement of Sabbath, reserving only the two meals for Sabbath night and morning. After breakfast on Sabbath morning the cloth on which the meal has been eaten must be shaken out, and the utensils put away with those used for leaven. The master must then duly annul the leaven by saying כל המירא, as above, whether anything be left from that meal or not. He must be careful in giving the remaining leaven to a gentile that it be not carried into the רשות הרבים reshuth harabim, a public place, or he may cover it over with a vessel till the close of the first days of the Feast, when it may be removed. Should a person find leaven in his house during the Passover, and the discovery be made during one of the middle days, it must be removed immediately; but should it be on one of the holydays, he must cover it with some vessel until night (מרצאי י"ט), when it must be removed.

LAWS RELATING TO THE ANNULMENT OF LEAVEN.

On the following morning (the 14th day of Nissan) all leaven must be removed before 10 o'clock, when that which was collected the preceding evening is burnt, the master of the house previously saying the following:—

According to the German and Polish Jews say the following-

All manner of leaven which is in my possession, that which I have seen, as well as that which I have not seen; that which I have removed, as well as that which I have not removed, is hereby annulled and accounted as the dust of the earth.

According to the Spanish and Portuguese Jews say the following—

All leaven that is in my possession, that which I have seen, as well as that which I have not seen; that which I have removed, as well as that which I have not removed, shall be hereby annulled, and accounted as the dust of the earth.

If the master of the house should be away from home, he must annul the leaven, as above, wherever he may be, except he appointed another person to do so for him.

If the eve of the Passover should happen on Sabbath, the search must be made on the preceding Thursday evening, and the leaven burnt (but without annulling it) before noon on Friday. Everything leavened must be removed previous to the commencement of Sabbath, reserving only the two meals for Sabbath night and morning. After breakfast on Sabbath morning the cloth on which the meal has been eaten must be shaken out, and the utensils put away with those used for leaven. The master must then duly annul the leaven by saying "All leaven," &c., as above, whether anything be left from that meal or not. He must be careful in giving the remaining leaven to a gentile that it be not carried into the reshuth harabim, a public place, or he may cover it over with a vessel till the close of the first days of the Feast, when it may be removed. Should a person find leaven in his house during the Passover, and the discovery be made during one of the middle days, it must be removed immediately; but should it be on one of the holydays, he must cover it with some vessel until pight (going out of the Festival) when it must be removed.

סימן לסדר של פסח:

• וְרַחַץ • בַּקַרָּשׁ

יַתַץ • وַרְפַּם • 3 פַּרְפַּם

• בַּהַץ • סַגְּיִר •

• מוֹצִיא • מֹצְה •

• בְּרוֹר • יבּוֹרֵךְ • סְּרוֹר •

• ווֹ שָׁלְהָן עוֹרֵך • אַבּוֹן יַנְרָן עוֹרֵך • 11

• בַרַך • 14 הַלֵּל • 15 בַרַך

• נְרְצָה 15

ORDER OF PERFORMING THE CEREMONY.

- 1.—SAY THE SANCTIFICATION.
- 2.—Wash the hands [without saying the Blessing].
- 3.—Take the Parsley, &c.
- 4.—DIVIDE the middle cake.
- 5.—RELATE THE NARRATIVE.
- 6.—Wash the hands [saying the Blessing].
- 7.—Say the Blessing "who bringeth forth bread."
- 8.—Take the uppermost CAKE.
- 9.—Eat the BITTER HERBS.
- 10.—Wrap the horseradish and cake with the "charoseth." (1)
  - 11.—Prepare the table for the repast.
- 12.—Eat the HIDDEN, i. e. the half of the middle cake which has been put aside.
  - 13.—SAY GRACE after Meat.
  - 14.—SAY THE HALLEL, or Psalms of praise.
  - 15.—Pray for the DIVINE ACCEPTANCE of the Service.

קדש.

Fill the first cup and say-

קדוש של פסחי

SANCTIFICATION FOR THE PASSOVER.

If the Feast happens on the Sabbath begin here— וַיִהִי עֶרֶב וַיִּהִי בֹּקֶר

יוֹם הַשִּׁשִׁי וַיְּכָלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל צְּבְאָם:
וַיְכַל אֶלֹהִים בּיוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאִּבְתּוֹ אֲשֶׁר עֲשָׂה י
וַיִּשְׁבּוֹת בַּיוֹם הַשְּׁבִיעִי מִכָּל מלַאבְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה:
וַיְבָרֶךְ אֶלֹהִים אֶת־יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַהֵשׁ אֹתוֹ כִּי
וַיְבָרֶךְ אֶלֹהִים אֶת־יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַהֵשׁ אֹתוֹ כִּי
בוֹ שָׁבַרת מבְּל-מְלַאבְתּוֹ אֲשֶׁר בְּרָא אֶלֹהִים לְּעֲשׁוֹת:

If the Feast happens on a Week-day, or at the conclusion of the Sabbath, begin here.

בַּרִי פִּרָן: בַּרוּך אַתָּה וָיָ אָּלֹהֵינוּ טֶּלֶךְ הָעוֹלְם· בּוֹרֵא פִּרִי פַּרִי פֶּרָנוּ

בְּרוּךְ אַתְּה יִיָּ אֶלהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלְם · אֲשֶׁר בְּחֵר־ בָּנוּ מִבָּל-עִם · וְרוֹמֲמָנוּ מִבֶּל-לְשׁוֹן · וֹקְרִשְׁנוּ

SANCTIFICATION.

Fill the first cup and say—
SANCTIFICATION FOR THE PASSOVEL

If the Feast happens on the Sabbath begin here—
"It was evening, and it was morning,"

The sixth day—"And the heavens and the earth were finished, and all their hosts. And on the seventh day God ended his work which he had made: thus he rested on the seventh day from all his work which he had made. And God blessed the seventh day, and sanctified it: because he thereon rested from all his work, which God had created and made."

If the Feast happens on a Week-day, or at the conclusion of the Sabbath, begin here.

Blessed art thou, O Lord, our God! King of the universe, who createst the fruit of the vine.

Blessed art thou, O Lord, our God! King of the universe, who hath chosen us from among all people, and exalted us above all languages, and sanctified us with his commandments; and with love hast thou given us, O

בּּמְצְּוֹתְיוֹ י וַתְּמֶּוֹ־לָנוֹ יִי ְאֶלְהֵינוֹ בְּאַהֲבָה (on sabbath add שַׁבְּתוֹת לְמְנוֹּהְה וּ) מֹנְעֵדִים לְשִׁמְחָה חַנִּים וּוְמֵנִים לִשְׁמִּחְה חַנִּים וּוְמֵנִים לְשִׁמְחָה חַנִּים וּוְמֵנִים לְשִׁמְחָה חַנִּים וּוְמֵנִים לְשָׁמִּוֹן י אֶת יוֹם (on sabbath add הַבְּיבְרָה לְבָשׁ וֵבֶר לִיצִיאַת מִצְרִים · כִּי בָנוֹ בְחַרְהְּ מִנְרִי לְבָשׁ וֵבֶר לִיצִיאַת מִצְרִים · כִּי בָנוֹ בְחַרְּהְ מִכְּרְ הְעַמִּים (on sabbath add וֹשַבְּרוֹ) בְּשִׁבְּרוֹ) בְּשִׁבְּרוֹ מִנְיִנְי לְרָשִׁךְּ מִבְּרוֹ אַתְּה יִי מְקַבְּשׁ (on sabbath add וְשַבְּרוֹ) בְּשִׁבְּרוֹ מִבְּר וְבִרְצוֹן) בְּשִׂמְּחָה מוֹנִים הַנְּבְישׁוֹן הִנְחַלְּנִנוּ י בְּרוּךְ אַתְּה יִי מְקַבְּשׁ (מִבְּרִצוֹן) בְּשִׂמְחָה מוֹנִים וּנִים בְּרוֹבְ אַתָּה יִי מְקַבְּשׁ (מִבְּרִבּים (מוֹנִים בּוֹל וְהַוְּמֵנִים : מִּלְבִּים וֹ יִשִּׂרָאֵל וְהַוְּמַנִּים :

On Saturday Night שֶׁהֶחֶיְנוּ is omitted here, and said after in the next page.

בְּרוּךְ אַהָּרה יִיָּ אֶלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם • שֶׁהָחֶיִנוּ וְקִיְמָנוּ • וְהִגִּיעָנוּ לַוְּמַן הַנֶּה :

On Saturday Night add the following till הוָה הוֹנות מיניםן בּוֹנְיםן בּוֹנְים בּינִיםן בּוֹנְים בּינִים בּינים בּינים

בָּרוּךְ אַהָּה יִיָּ אֶלְהֹינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלְם י בּוֹרֵא מְאוֹרֵי הָאֵשׁ:

בָּרוּךְ אַתָּה יָיָ אֶלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם : הַמַּבְּהִיל בֵּין לֹבֶשׁ לְחוֹל · בֵּין אוֹר לְחוֹשֶׁךְ · בֵּין יִשְּׂרָאֵל לְעַמִּים · בֵּין יוֹם הַשִּׁבִיעִי לְשֵׁשֶׁת יְמֵי הַמַּּעֲשֶׂה · Lord, our God! (on Sabbath say, Sabbaths for rest, and) solemn days for joy, festivals and seasons for gladness, (on Sabbath say, this day of rest, and) this day of the Feast of Unleavened Cakes, the season of our Freedom; a holy convocation (on Sabbath say, in love) a memorial of the departure of Egypt; for thou hast chosen us, and sanctified us above all people: and thy holy (on Sabbath say, Sabbaths and) Festivals hast thou caused us to inherit with (on Sabbath say, love and favour) joy and gladness. Blessed art thou, O Lord! who sanctifiest (on Sabbath say, the Sabbath, and) Israel, and the seasons.

On Saturday Night the following Blessing is omitted here, and said after "holy and holy," in the next page.

Blessed art thou, O Lord, our God! King of the universe, who hast preserved us alive, sustained us, and brought us to *enjoy* this season.

On Saturday Night add the following till "this season."

Blessed art thou, O Lord, our God! King of the universe, who created the light of the fire.

Blessed art thou, O Lord, our God! King of the universe, who hast made a distinction between things sacred and profane: between light and darkness, between Israel and other nations, and between the seventh day and the six days of labour. Thou hast also made a distinction

בין קְרָשַּׁת שַּבָּת לִקְרָשַׁת יוֹם טוֹב הִבְּדֵּלְתָּ וְאֶת יוֹם הַשִּׂבִיעִי מִשֵּשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה ִקְּדַּשְׁתָּ הִבְּדֵּלְתָּ וֹקְדַשְׁתָּ מֶת עַמְּדְּ יִשְׂרָאֵל בִּקְרָשְׁתֶדְּ • בָּרוּדְ אַתְּה יִי הַמַּבְּרִיל בֵּין לֹדֶשׁ לִלְדֶשׁ:

On Saturday Night ישהחינו is said here instead of where noticed in the preceding page.

יָן אָלהינוּ פֶּלֶךְ הָעוֹלְם · שֶׁהָחָינוּ בָּרוּךְ אַתָּה יִיָּ אֶלהׁינוּ פֶּלֶךְ הָעוֹלְם · שֶׁהָחָינוּ

Drink the wine in a leaning position.

רחץ:

WASHING THE HANDS.

Wash the hands without saying the usual blessing.

כרפס'

TAKE THE PARSLEY, ETC.

Take some parsley or chervil, and having dipped it in vinegar, cr salt water, distribute it to all present, and say—

בָּרוּךְ אַתָּה יִי אֶלֹהִינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלְם בּוֹרֵא פְּרִי הָאֲדָטָה:

יחץ.

BREAK THE MIDDLE CAKE.

The Master of the house breaks the middle cake in the dish, leaving one half between the two whole ones, and places the other half aside for the "Aficomen."

6 SERVICE FOR THE FIRST NIGHTS OF PASSOVER.

between the holiness of the Sabbath, and the sacredness of the Festival; sanctified the seventh day above the six days of labour; and separated, and sanctified thy people Israel with thy holy service. Blessed art thou, O Lord! who maketh a distinction between holy and holy.

On Saturday Night the following Blessing is said here, instead of where noticed in the preceding page.

Blessed art thou, O Lord, our God! King of the universe, who hast preserved us alive, sustained us, and brought us to enjoy this season.

Drink the wine in a leaning position.

WASHING THE HANDS.

Wash the hands without saying the usual blessing.

TAKE THE PARSLEY, &c.

Take some parsley or chervil, and having dipped it in vinegar, or salt water, distribute it to all present, and say—

Blessed art thou, O Lord, our God, King of the universe, who createst the fruit of the earth.

BREAK THE MIDDLE CAKE.

The Master of the house breaks the middle cake in the dish, leaving one half between the two whole ones, and places the other half aside for the "Ancomer."

מגידי

THE SERVICE FOR THE PASSOVER.

He then elevates the dish containing the bone and egg, and all at the table take hold thereof, and say—

בְּהָא לַהַמָּא עַנְיָא דִּי אֲכָלוּ אַבְהָתָנָא בְּאַרְעָא רְמִצְרֵיִם • בָּל דִּכְבִּין יֵיתִי וְיֵכוֹל • בָּל דִּצְרִיךְ יֵיתִי וְיִבְּכַח • הַשַּׁתְּא הָכָא • לְשָׁנָה הַבָּאָה בְּאַרְעָא רִישְׂרָאֵל • הַשַּׁתָּא עַבְדִּי • לְשָׁנָה הַבָּאָה בְּנִי חוֹרִין •

Fill the second cup of wine, the youngest present then asks:-

מַה נִשְּׁתַנָּה הַפַּיְלָה הַנֶּה מִבָּל הַבֵּילוֹת י שֶּבְּכָל הַפִּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִין חָמֵץ וּמַצָּה הַפַּיְלָה הַנֶּי בָּלוֹ מַצָּה שִּׁבְּכָל הַבֵּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִין שֶׁצִּיְר יָרָקוֹת : הַלַּיִלָה חַנֶּה (בְּלוֹ) מָרוֹר י שָׁבְּכָל הַלֵּילוֹת

THE SERVICE FOR THE PASSOVER.

He then elevates the dish containing the bone and egg, and all at the table take hold thereof, and say—

'This is the bread of affliction which our ancestors ate in the land of Egypt: let all that are hungry enter and eat; let all that are in want come hither and observe the Passover. This year we celebrate it here; but we hope next year to celebrate it in the land of Israel: this year we are bondsmen, but next year we hope to be freemen.

Fill the second cup of wine, and remove the dish from the table, the youngest present then asks:—

Wherefore is this night distinguished from all other nights, that on all other nights we should eat either leavened or unleavened bread, while on this night it must be all unleavened bread; that on all other nights we should eat any sprcies of herbs, while on this night we eat bitter herbs; that on all other nights we should not immerse the herbs we eat even once, while on this night we do it twice;

¹ This part of the "Hagadah" dates from the Babylon captivity, when the Chaldaic, in which it is written, was the vernacular, and as such was employed for this hospitable invitation to the poor and bedy.

מֵין אָנוּ מַטְבִּילִין אָבִּילוּ פַּעַם אָהָת: הַלַּיְלָה הַנָּה שְׁהֵּי בְּעָמִים: שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִין בֵּין יוֹשְבִים וּבֵין מְסְבִּין. הַלַּיְלָה הַנָּה בְּנְנוּ מְסְבִּין:

עַבְרִים הָיִינוּ לְפַּרְעֹה בְּמִצְרַיִם י וַיוֹצִיאֵנוּ יְיָּ אָלֹהִינוּ מִשְׁם בִּיָּר וְחָיֶּקְה וּבִוְרוֹעַ נְשׁנְיָה י וְאָלּוּ

לֹא הוֹצִיא הַקְּרוֹשׁ בְּרוֹךְ הוּא אֶר־אָבֹתִינוּ

מִּמִּצְרַיִם הָבֵי אָנוּ וּבְנֵינוּ וּבְנֵי בְנֵינוּ מְשְׁעְבָּדִים מְּמִינוּ וְבְנֵי בְנֵינוּ מְשְׁעְבָּדִים יְנִינוּ לְפַבְּעֹה בְּמִצְרִיִם י וַאָפִּילוּ בְּלָנוּ הַכְמִים י הַנִינוּ לְפַבֵּר בִּיצִיאַר מִצְרִים אֶר בְּלֵנוּ וְבְנִינוּ לְפַבֵּר בִּיצִיאַר מִצְרִים אֶר הַמִּרְבָּה לְפַבֵּר בִּיצִיאַר מִצְרִים הָבִיי זָה הַמִּרְבָּה לְפַבֵּר בִּיצִיאַר מִצְרִים הָבִי זָה מִנְרִים הַבִּי בִּנִינוּ לְפַבֵּר בִּיצִיאַר מִצְרִים הָבִיי זָה מִצְרִים הְבִי הַמְּרָב הַמַּרְבָּה לְפַבֵּר בִּיצִיאַר מִצְיִים הָבִיי זָה מִיּנוּ וְבָבְּרִים הָבִי מִּי מִּרְיִם הְבִיי הָבִי מִּרְיִם הְבִיי הַמְּיִבּה לְפַבֵּר בִּיצִיאַר מִצְיִים הָבִיי זְּה וְבִיים הָבִיי הִי מִינוּ הִי בְּבִּי בִּבְּיִים הָבִיים הָּרִים הְבִיים מְנִבְיים הְבִיים הְבִיי מִבְּיִים הְבִיים הְבִייִם הְבִיים הְבִיים הְבִיים הְבִיים הְבִיים הְבִיים הְבִים הְבִּיים הְבִיים הְבִּיים הְבִּייִם הְבִּים הִינִים הְבִּיים הְבִּייִבְים הְבִּייִבְּה לְפַבֵּר בִּיצִיאַר מְנִים הְבִּייִים הְנִיים הְּבִיים הְיִים הְיִים הְבִּיים הְּבִיים הְבִּיים הִיים הְבִּיים הִינִים הְּבִיים הְיִים הְבִּיים הְּיִים הְּבִיים הִּים הְבִיים הִּייִים הְּבִּיים הִּיים הְּיִים הְּבִּיים הִינִים הְייִים הְבִּיים הִינִים הְיִים הְּבִּיים הְיִים הְבִּבּים הִינִיים הְיִים הְבִּיים הְּבִּים הְּבִּיים הְבִּבּים הְיִים הְבִּיים הְיִים הְבִּיים הְּבִּייִים הְבִּייִים הְבִּים הְינִים הְיִים הְיִים הְיִים הְּיִים הְיִים הְיִבְים הְיבִּיים הְיּים הְבִּיים הִיים הְיִּים הְיוֹים הְיוֹים הְינִים הְיּיבְים בְּיבִינִינּינִינִים הְייִים הְייִים הְינִינִינּיוּ בְּיִינְיהְבְּבְּיוּים בְּיִינִינִינִינִינְיּיוֹי בְּיִינְיּים בְּיִיים בְּיּיים בְּיִיים בְּיִים בְּייִים בּיּבְּיוּים בְּינִינִים בְּיִים בְּיִים בְּיבְּיים בְּייִים בְּיּיים בְּיּים בְּייִּים בְּיִים בְּיבְּיים בְּיִים בּייִים בּיּים בְּיבְּים בְּבְּיים בְּיִיים בּיּיִים בְּייִים בְּי

בַּוְצַשָּׁה בְּרַבִּי אֶלִיעֶזֶר וְרַבּי יְהוֹשָׁעַ וְרַבִּי אֶלְעָזֶר בָּן עַוְרִיה וְרַבִּי עֲקִיבָא וְרַבִּי טַרְבּוֹן שָׁהָיוּ מְסְבִּין בִּּלְנִי בְרָק ֹי וְהָיוּ מְסַבְּּרִים בִּיצִיאַת מִצְרַיִם בָּל אתוּ that on all the other nights we should eat and drink either in a sitting or a leaning position, while in this night we all of us lean?¹

Place the dish on the table and continue:-

Because we were slaves unto Pharaoh in Egypt, and the Eternal, our God, brought us forth thence, with a mighty hand and an outstretched arm. And if the Most Holy, blessed be He, had not thus brought forth our ancestors from Egypt, we, and our children, and our children's children, would have still continued enslaved by Pharaoh' in Egypt. Therefore, even if we were all of us sages, all of us men of understanding, all of us elders, all of us learned in the law, it would still be imperative upon us to narrate the departure from Egypt; and whoever dilates on the narrative of the departure from Egypt, is accounted praiseworthy.

Even as was done by Rabbi Eliezar, Rabbi Joshua, Rabbi Elazar ben Azariah, Rabbi Akievah, and Rabbi Tarphon, who, being entertained by the inhabitants of Berak, were narrating the departure of Egypt all that night, until their disciples came and said unto them:

¹ In testimony of our present independence as compared with the state of our fathers in Egypt.

² The common title of all Egyptian kings.

הגדה של פסח

הַבּיִּלֶה. עַר שָּבָּאוּ תַּלְמִיבִיהֶם וְאָמְרוּ לָהֶם רַבּוֹתִינוּ הֹּנִיעַ זְמַן קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁל שַׁחֲרִית:

אָמֵר רַבִּי אֶלְעִיְר בֶּן צְיַרְיָה יְהַרִי אָנִי כְּבֶן שִׁבְעִים שָׁנָה יִ וְלֹא זָכִיתִי שֶׁתֵּאְמֵר יְצִיאַת מִצְרַיִם בַּלֵּילוֹת · עַר שֶׁבְּיִרְשְׁה בֶּן זוֹמָא שֶׁנָאֲמֵר לְמַעַן תִּוְבּוֹר אֶת־יֹם צֵאתְךְ מֵאֶרִי מִצְרַיִם כָּל יְמֵי חַיֶּיְךּ יְמִי חַיֶּיךְ יִמִי חַיֶּיךְ יִמִי חַיֶּיךְ יִמִי חַיֶּיךְ יִמִי חַיֶּיךְ יִמִי חַיֶּיךְ יִמִי חַיֶּיךְ הַלִּילוֹת : וַחְבָּמִים מִיִּיךְ הַנְיִרְ הַעוֹלְם הַיָּיִה בְּלֹילוֹת : וַחְבָּמִים מִיִּיךְ הְעוֹלְם הַיִּיךְ הְעוֹלְם הַיִּיךְ הְעוֹלְם הַיִּיךְ הַעִּיךְ הַעוֹלְם הַיִּיִּה לִימוֹת הַפְּשִׁיִם :

תָּם י וָאָחָד שָׁאִינוֹ יוֹבֵע לִשְׁאוֹל: בְּבָרָה תּוֹרָה אֶחָד חָכָם י וָאֶחָד רָשָׁע יִנְאָחָד תָּבָרָה תּוֹרָה אֶחָד חָכָם י וָאֶחָד רָשָׁע יִנְאָחָד תָּם י וָאָחָד שָׁאִינוֹ יוֹבֵע לִשְׁאוֹל:

הַכְּם מַה הוּא אוֹמֵר מָה הָצֵרוּת וְהַחְקִּים וְהַפְּטִים אֲשֶׁר צִוָּה יִי אֶלֹהִינוּ אֶתְכָם: וְאַף אַתָּר אָמָר לוֹ בְּהִלְכוֹת הַכֶּּסֵח אֵין מַבְּטִירִין אַתַּר אַתָּר לוֹ בְּהִלְכוֹת הַכָּּסֵח אֵין מַבְּטִירִין אַתַּר הַכָּּסַח אֲפִרּילוֹ בְּהִלְכוֹת הַכָּּסַח אֵין מַבְּטִירִין אַתַּר הַכָּּסַח אֲבִּיקוֹמֶן:

"Masters, the time hath arrived to read the Morning Shemang."

Rabbi Elazar, the son of Azariah, said, Verily I am a man of nearly seventy years of age: yet was I not able to prove that the narration of the departure from Egypt should be at night, until the son of Zoma expounded it from the passage where it is said, "That thou mayest remember the day of thy going forth from Egypt the whole of the days of thy life." "The days of thy life, said he, "refer to the days alone, but the whole of the days of thy life," include the nights also. The sages, however, explain this text thus: "The days of thy life, refer to this world only, but the whole of the days of thy life, include even the time of Messiah."

Blessed be God, the Omnipresent. Blessed be He who hath given the law to his people Israel. Blessed be He, whose law speaketh of the four different characters of children, whom we are to instruct on this occasion, the wise, the wicked, the simple, and the one who hath not capacity to inquire.

What says the wise son? He asks: "What are the testimonies, the statutes, and the judgments which the Eternal, our God, hath commanded you?" Then thou shalt surely indoctrinate him in the laws of the passover, duly teaching him that after the paschal offering no dessert must be added.

¹ Portions of the Law (Deut. vi. 4—10, &c.,) which must be read twice daily, as part of our worship.

2 Deut. xvi. 3.

3 Ibid. vi. 20.

Even as the Paschal lamb was the last thing eaten on the night of the Passover, so we now eat a piece of the middle cake "as aficomen," after which nothing more may be caten.

רְשָׁעַ מַה הוּא אוֹמֵר מָה הָעַבוֹרָה הַוּאֹת לְכֶם: לְכֶם וְלֹא לוֹ : וּלְפִּי שֶׁהוֹצִיא אֶת עַצְמוֹ מִן הַכְּלְל בְּפַר בְּעָקְר י וְצִף אַתָּה הַקְהֵה אֶת שִׁנִּיו וָאָמָר לוֹ בַּעַבוּר זֶה עָשָׂה יָיָ לִי בְּצֵאתִי מִמִּצְרָיִם: לִי וְלֹא לוֹ • אָלוּ הָיָה שָׁם • לֹא הָיָה נִגָּאָר:

תָם מַה הוא אוֹמֵר מַה זֹאת וְאָמֵרְתָּ אֵלְיו בְּחֹזֶק יִד הוֹצִיאָנוּ יִיָ מִמִּצְרַיִם מִבֵּית עֲבְרִים:

וְשָׁאֵינוֹ יוֹרֵעַ לִשְׁאוֹל אַתְּ בְּעַבוּר זָה עָשָׂה וְהִנֵּרְתָּ לְבִנְךְ בֵּיוֹם הַהוֹא לֵאמֹר בַּעֲבוּר זָה עָשָׂה יָיַ לִּי בְּצִאִתִי מִמִּצְרִים:

יָכוּל מֵראשׁ חֹדֶשׁ הַלְמוּד לוֹמֵר בַּיוֹם הַהוּא י אִי בַּיוֹם הַהוּא יָכוֹל מִבְּעוֹד יוֹם י תַּלְמוּד לוֹמֵר בַּעֲבוּר זָה י בַּעֲבוּר זָה לֹא אָמַרְתִּי י אֶלְא בְּשָׁעָה שָׁיֵשׁ מַצְּה וּמָרוֹר מָנָחִים לְפָנֶיךְ:

מְתְּחִלְּה עוֹבְדִי עֲבוֹדָה זָרָה הָיוּ אֲבוֹתֵינוּ וְעַבְשִׁיוּ קְרֵבְנוּ הַמְּקוֹם לַעֲבוֹדָתוֹ שֶׁנָאֶמֶר וַיּאֹמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־כְּל־הָעָם כֹּה אָמֵר יְיָ אֶלֹהִי ישִׂרְאֵל בְּעֵבֶר הַנְּהָר יָשְׁבוּ אֲבוֹתֵיכֶם מֵעוֹלָם · הֶרַח אֲבִי אַבְרָהָם וַאֲבִי נְחוֹר · וַיַּעַבְרוּ אֲלֹהִים אֲבֵּרִים :

וְאֶפַּן אֶת־אָבִיכֶם אֶת־אַבְרָהָם מֵעֶבֶר הַנְּהָר י וְאוֹלֵךְ אוֹתוֹ בְּכָל־אֶרִץ בְּנָעַן וָאַרְבֶּה אֶרת־וַרְעוֹ וָאָתֵן לוֹ What says the wicked son? He asks: "What mean you by this service?" He says you expressly to except himself; and since he thus excludes himself from the collective body of the nation, he denies a principle of faith. Therefore must thou retort upon him by saying: "This is done, because of what the Eternal did for me when I came forth from Egypt;" for me, and not for him: since had he been there, he would not have deserved to be redeemed.

What says the simple son? He only asks: "What is this?" But thou must tell him, "With might of hand did the Eternal bring us forth from Egypt, from the house of bondage."

And with him who hath not capacity to inquire, thou must open the discourse, as it is said: 5 "And thou shalt relate to thy son on that day, this is done because of what the Eternal did for me when I went forth from Egypt."

Can this explanation be given from the commencement of the month (Nissan)? Nay; scripture expressly states "on that day." If on that day, is it permissible to give it in the day-time? Nay; for the text further says "the reason of this." The expression: The REASON OF THIS, can only be used at the time when the unleavened bread and bitter herbs are set before thee.

Originally our ancestors were worshippers of idolatry: but now the Omnipresent God hath brought us near to his worship, as it is said. And Joshua said unto all the people, thus saith the Eternal, the God of Israel: "On the other side of the river dwelt of old your ancestor Terah, the father of Abraham and the father of Nahor, and they worshipped other gods."

And I took your father Abraham from the other side of the river, and I made him go throughout all the land of

¹ Ex. xii. 26.

² Heb. Set his teeth on edge.

³ Ex. xiii. 8.

⁴ Ex. v. 14.

⁵ Ex. v. 8.

[•] The 14th day on which the Paschal lamb was slaughtered.

7 In the evening.

8 Joshua xxiv. 2—4.

אָת־יִצְהָק י וָאֵהֶן לְיִצְחָק אֶת יַצְלָב וְאֶּת עֵשְׂיו י וָאֶתֵן לְעַשָּׁו אֶת הַר שֵׁעִיר לְרָשָׁת אוֹתוֹ י וְיַעַלְב וּבָנִיו יָרִרוּ מִצְרִיִם:

בְּרוּךְ שׁוֹמֵר הַבְּטָחָתוֹ לְּיִשְׂרָאֵל · בְּרוּךְ הוּא שְׁהַבְּרוּ בְּרוּךְ הוּא חִשַּׁב אֶת-הַבּּןץ ' לַעֲשׂוֹת בְּטָה שֵׁבְּעָרִים יְלְאַבְּרָהם אָבִינוּ בִּבְרִית בִּין הַבְּּתָרִים יִשְׁבָּאָמֵר לְאַבְּרָהם יְרַעַ תַּדַע כִּי גֵר יִהְיֶה שֶׁנָּאָמֵר וַיֹּאמֶר לְאַבְּרָם יְרַעַ תַּדַע כִּי גֵר יִהְיֶה שָׁנָּאָבֶרְן לֹא לְהֶם וַעֲבָּרוּם וְענוּ אֹתָם אַרְבַּע מֵאוֹרת שְׁנָה : וְנֵם אֶרת הַגוֹי אֲשֶׁר יֵעֵבֹרוּ דְּן מֵאוֹר בִּעְבֹרוּ הָוֹל :

Lift up the cup of wine and say-

וְהִיא שֶׁצְמְרָה לַאֲבוֹתִינוּ וְלְנוּ · שֶׁלֹא אֶחָר בּּלְבֵּר עַמֵר עָלֵינוּ לְכַלּוֹתִינוּ · אֶלָּא שֶׁבְּכָל הּוֹר וְרוֹר עוֹמָדִים עָלֵינוּ לְכַלּוֹתִינוּ · וְהַקְּרוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מַצִּילֵנוּ מִיָּרָם:

Put down the cup.

צא וּלְמַר: מַרה בִּקִּשׁ לָבָן רָאָרַמִּי לַעֲשׂוֹרת לְיַעֲקֹב אָבִינוּ · שֶׁפַּרִעֹה לֹא נָזַר אֶלָּא עַל הַוְּכָרִים Canaan, and I multiplied his seed: and I gave him Isaac; and I gave unto Isaac, Esau and Jacob; and I gave Esau Mount Seir to inherit, but Jacob and his children went down to Egypt.

Blessed is He who observeth his promise unto Israel. Blessed is He who even computed beforehand, the end of the captivity, in order, faithfully to perform what he promised our father Abraham between the parts; as it is said: "God said unto Abraham, Know of a surety that thy posterity shall be a stranger in a land not theirs, and shall serve them: and they shall afflict them four hundred years; and that nation also whom they shall serve, I will judge: they shall afterwards go forth with great substance."

Lift up the cup of wine and say-

And it is that *promise* which has sustained our fathers and ourselves; for not one only has risen up against us, but in every generation some have arisen against us to exterminate us, but the Holy One, blessed be he, always delivers us from their hands.

Put down the cup.

Go forth and learn what Laban, the Syrian, purposed to do to Jacob, our father; Pharaoh put forth his decree against the males only, while Laban designed to extirpate

¹ Gen. xv. 13, 14.

וֹלָבָן בִּקִשׁ לַעַקוֹר אָת הַכֹּל · שֶׁנָאָמֵר אָרַפִּי אֹבֵר אָבי וַיֵּרֶר מִצְרַיְמָה וַיִּנֶר שָׁם בִּמְתֵי מְעָט וַיְהִי שָׁם לְגוֹי נָּרוֹל עָצוּם וָרֶב:

וַיָּרָד מִצְרַיִּמָה י אָנוּס עַל פִּי הַדְּבּוּר : וַיְּגָר שְׁם י מְלַמֵּר שָׁלֹא יָרַד יַעֲקֹב אָבִינוּ לְהִשְּׁחַקּקעַ בְּמִצְרַיִּם אֶלָא לְגוּר שָׁם י שָׁנָּאָמֵר וַיֹּאמְרוּ אֶל־פַּרְעֹה לְגוּר בָּאָרֶץ בָּאנוּ בִּי־אִין מִרְעָה לַצֹּאן אֲשֶׁר לַעֲבָּדֶיךְ בִּי-כָבֵר הָרָעָב בְּאָרֶץ בְּעָר וְעַתָּה יִשְׁבוּ-נָא עֲבָדֶיךְ בְּאֶרֶץ גּשָׁן:

בּמְתִי מְעָט ּ בִּמָה שֶׁנָּאֲמֵר בִּשִׁבְעִים נֶפֶשׁ יְרְדוּ אֲבֹתִיךְ מִצְרָיִמָה וְעַתָּה שְׂמְךּ יִיָּ אָלֹהָיךְ בְּכוֹרְבֵי הַשָּׁמֵיִם לָרֹב :

וַיְהִי שָׁם לְגוֹי : מְלַמֵּר שֶׁהְיוּ יִשְׂרָאֵל מְצִינִים שָׁם: נְּדוֹל וָעָצוּם · כְּמָה שֶׁנָּאֶמֵר וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ וַיִּשְׁרְצוּ וַיִּרְבּוּ וַיַּעַצִּמוּ כִּמְאֹד מְאֹד וַתִּמְלֵא הָאָרִץ אֹתָם:

וָרָב : בְּמָה שֶׁנֶּאֲמַר וְרְבָבָה בְּצֶמַח הַשְּׂדֶה נְתַתִּיךְ

the whole nation, as it is said: A Syrian [Laban] had nearly caused my ancestor [Jacob] to perish, and he went down unto Egypt and sojourned there with but few persons, and he there became a nation, great, mighty, and numerous.

"And he went down into Egypt," constrained by the word of God; "And he sojourned there." This teaches that he went not down to settle but to sojourn; as it is said, "And they said unto Pharaoh, we have come to sojourn in the land, for there is no pasturage for the flocks which thy servants have, because the famine is sore in the land of Canaan; now, therefore, we pray thee, let thy servants dwell in the land of Goshen."

"WITH BUT FEW PERSONS;" as it is said, "With three score and ten persons thy fathers went down to Egypt; and now the Eternal, thy God, hath made thee as the stars of heaven, for multitude."

"And HE THERE BECAME A NATION." This teaches that Israel was thus noted, even there in Egypt. "GREAT and MIGHTY;" as it is said, "And the children of Israel were prolific, and increased abundantly, multiplied, and became exceedingly mighty, and the land was filled with them."

"And numerous;" as it is said, "I have made thee into a myriad as the growth of the field, and thou hast

¹ Deut. xxvi. 5.

Gen. xlvi. 3.

Ibid. xlvii. 4.Ezek. xvi. 7.

⁴ Deut. x. 22.

⁵ Exod. i. 7.

וַתְּרְבִּי וַתִּגְּדְּלִי וַתְּבוֹאִי בַּעֲדִי עֲדִיִם שְׁדִיִם **נְכֹנ**ּגּ וּשְׂעָרֵךְ צִבֵּיתַ וְאַתְּ עֵרֹם וְעֶרְיָה:

וַיָּבֵעוּ אֹתָנוּ הַמִּצְּרָיִים וַיְעַנּוּנוּ וַיִּהְנוּ עָלֵינוּ עֲלֵינוּ עֲבֹרָה קשָׁה:

וְיָרֵעוּ אֹתָנוּ הַפִּצְרִים · פִּמָה שֶׁנֶּאָמַר הָבְה נִתְחַבְּמָה לוֹ פֶּן־יִרְבָּה וְהָיָה בִּי תִקְרֶאנָה מִלְהָמָה וְנוֹפַף נַּם־הוּא עַל שׂנְאֵינוּ וְנִלְחַם בָּנוּ וְעָלָה מִן־ הָאָרֶץ:

וְיַעַנּוּנּוּ פְּמָה שֶׁנְּאֶמֵר וַיְשִּׁימוּ עָלְיוּ שָׂבִי מִפִּים לְמַעֵּן עַנּוּנוּ פִּסְבְּלֹתָם וַיִּבֶן עָרֵי מִסְבְּנוֹרת לְפַּרְעִה אֶרִיפִּתֹם וְיָבֶן עָרִי מִסְבְּנוֹרת לְפַּרְעִה אֶרִיפִּתֹם וְאֶרִי בְּעַבְיִה עָלֵינוּ עֲבוֹרָה אֶרִיכִּת שְׁנִּאָמֵר וַיַּעַבִידוּ מִצְרַיִם אֶרִר-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּפָרֶךְ:

וַנּצְעַק שֶׁל־יְיָ שֶּלֹהֵי אֲבֹתִינוּ וַיִּשְׁמַע יִיָ אָת־קֹבׁנוּ וַיַּרָא אֶה־עָנְיֵנוּ וְאֶת-עֲמָלֵנוּ וְאֶת-לַחֲצֵנוּ :

וַנּצְעַק אֶל-יִיָ אֶלֹהֵי אֲבֹהֵינוּ בְּמָה שֶׁנָּאֲמַר וַיְהִי בַּיָּמִים הָרַבִּים הָהֵם וַיָּמָת מֶלֶךְ מִצְרִים וַיֵּאָנְחוּ בְנִי־ ישְׂרְאֵל מִן-הָעֲבֹרָה וַיִּיְעָקוּ • וַהַּעַל שַׁוְעָהָם אֶל-הָאֶלֹהִים מִן-הָעֲבֹרָה:

וִישְׁמַע יִי אֶת־קֹבֹנוּ י בְּמָה שָׁנְאֶמַר וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים

increased and waxed great, and art possessed of excellent ornaments; thy breast are now formed and thine hair is grown, whereas thou wast naked and bare."

"And the Egyptians ill-treated us, and afflicted us, and imposed upon us heavy bondage."²

"THE EGYPTIANS ILL TREATED US;" as it is said,"
"Come, let us deal wisely with them, lest they should multiply, and it come to pass, that when a war should occur, they also be added to our enemies, and fight against us and go up from the land."

"And Afflicted US;" as it is said, "And they set taskmasters over them, in order to afflict them with their burdens: and they built stone cities for Pharaoh, Pithom and Raamses." "And they imposed upon us heavy bondage;" as it is said, 5 "And the Egyptians made the children of Israel serve with rigor."

"AND WE CRIED UNTO THE ETERNAL, THE GOD OF OUR FATHERS, AND THE ETERNAL HEARD OUR VOICE, AND SAW OUR AFFLICTION AND OUR SORROW, AND OUR OPPRESSION."6

"And we cried unto the Eternal, the God of our fathers;" as it is said," "It came to pass, after many days, that the king of Egypt died, and the children of Israel sighed on account of the bondage, and they cried, and their plaint went up to God, on account of the bondage.

"AND THE ETERNAL HEARD OUR VOICE;" as it is said,

¹ Ezek. xvi. 7. ⁴ Exod. i. 11. ⁷ Exod. ii. 23.

<sup>Deut. xxvi. 6.
Exod. i. 13.</sup>

Exod. i. 10.
 Deut. xxvi. 7.

⁸ Exod. ii. 23.

אֶרת־נַאָקְתָם וַיִּיְכֹּר אֶלֹהִים אֶת־בְּרִיתוֹ אֶת־אַבְּרָהָם אֶת־יִצִחָק וָאֶת־יַצְקֹב:

וַיִּרְאַ אֶת־עָנְיֵנוּ · זוּ פְּרִישׁוּרֹת דֶּרֶךְ אֶרֶץ : בְּמָה שָׁנָאֲמַר וַיַּרָא אֶלהים אֶת־בְּנֵי יִשְּׂרָאֵל · וַיַּדַע אֶלהים :

וְאֶת־יְצַמְלֵנוּ • אֵלּוּ הַבָּנִים • בְּמָה שֶׁנָּאָמֵר בָּל-הַבֵּן הַיִּלּוֹר הַיְאֹרָה תַּשְׁלִיכָהוּ וְכָל-הַבַּת הְחֵיוּן:

וְאֶת־לַּחֲצֵנוּ זָה הַדְּהַק י בְּמָה שֶׁנְּאֶמֵר וְנֵם רָאִיתִי אֶת־הַלַּחַץ אֲשֶׁר מִצְרַיִם לוֹחֲצִים אוֹתָם:

וּיוֹצִיאֵנוּ יְיָ מִּמִּצְרֵיִם בְּיָר הְוֹקְקְה וּבְּוְרֹע נְטוּיָרה וּבְמֹרָא נָּרוֹל וּבְאֹתוֹת וּבְמוֹפְתִים:

וֹיוֹצִיצִנּוּ יָיָ מִּמִּצְרַיִם · לֹא עַל יְנֵדִי מַלְאָךְ · וְלֹא עַל יְבִי שָּׂרְף · וְלֹא עַל יְבִי שָׁלִיחַ · אֶלָּא הַקָּרוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בִּכְבוֹרוֹ וּבְעַצְמוֹ · שֵׁנָּאָמֵר וְעָבַרְתִּי בָּאֶרֶץ מִצְרַיִם בַּלַּיְלָה הַיָּה וְהִבָּתִי כָּל-בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם מִאְרָם וְעַר-בְּרִמָה וּבְּכָל אֶלֹהֵי מִצְרַיִם אָעֶשֶׂה שְׁבְּמִים אָנִי יָי:

וְעָבַרָתִּי בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם ּ אֲנִי רָא מֵלְאָך : וְהַבֵּתִי כָּל בְּכוֹר ּ אֲנִי וְלֹא שִּׁרְף ּ וּבְכְל אֱלֹהֵי מִצְרַיִּם אֶצֶשֶׂה שְׁפָּטִים • אֲנִי וְלֹא הַשְּׁלִיתַ • אֲנִי יְיָ • אֲנִי הוּא וְלֹא אַחֵר • "God heard their groaning, and God remembered his covenant with Abraham, with Isaac, and with Jacob."

"AND HE SAW OUR AFFLICTION;" this refers to the prevention of connubial associations; as it is said, "And God saw the children of Israel and God had knowledge of their affliction.

"AND OUR SORROW;" this refers to the destruction of the male children; as it said, "Every son that is born you shall cast into the river, and every daughter ye shall save alive."

"And our oppression;" this refers to the severity employed; as it is said, "And I have also seen the oppression wherewith the Egyptians oppress them."

"AND THE ETERNAL BROUGHT US FORTH FROM EGYPT WITH A STRONG HAND AND WITH AN OUTSTRETCHED ARM, WITH GREAT TERROR, AND WITH SIGNS AND WITH WONDERS." 5

"And the Eternal brought us forth from Egypt;" not by the agency of an angel, not by the agency of a seraph, nor by the agency of a messenger; but the Most Holy, blessed be He, in His own majesty, and in His proper person; as it is said, "I will pass through the land of Egypt on this night, and I will smite every first-born in the land of Egypt from man unto beast: and on all the gods of Egypt I will execute judgment. I, the Eternal."

"I WILL PASS THROUGH THE LAND OF EGYPT." I MYSELF and not an angel; "AND I WILL SMITE EVERY FIRSTBORN," I MYSELF and not a seraph; and "ON ALL THE
GODS OF EGYPT I WILL EXECUTE JUDGMENT;" I MYSELF
and not a messenger: "I THE ETERNAL," I it shall be,
and none other.

¹ Exod. ii. 24.

² Ibid. ii. 25.

³ Ibid. i. 22.

⁴ Ibid. iii. 9. 5 Deut. xxvi. 8.

⁶ Exod. xii. 12.

בְּיֵר חֲנָקְה זוֹ הַדֶּבֶר · בְּמָה שֶׁנָּאֲמֵר הִנֵּה יַר־יְיָ הוֹיָה בְּמִקְנְךְ אֲשֶׁר בַּשָּׂרָה בַּפוּסִים בַּוְחַמֹרִים בַּנְּמַלִּים בַּבָּקָר וּבַצֹּאוֹ דֶבֶר כְּבֵר מְאֹר:

ובְזְרַע נְמוּיָה זוּ הַחֶרֶב • בְּמָה שֶׁנָּאֲמֵר וְחַרְבּוֹ שְׁלוּפָה בְּיָרוֹ • נְמוּיָה עַל יְרוּשָׁלִם :

וּבְכֹּנֶרִא נָדְל י זוֹ גִלּוּי שְׁכִינָה · כְּסָה שֵׁנֶּאֲטֵר אוֹ הַנִּפָּה אֲלֹהִים לְבוֹא לָקַהַת לוֹ גּוֹי מִפֶּרֶב גּוֹי בְּמַפֹּת בְּאֹתִר וּבְמוֹבְתִים וּבְמִלְחָמְה וּבְיָד חֲזָקָה וּבְזְרוֹע נְטוּיָה וּבְמוֹרָאִים גְּדֹלִים כְּכֹל אֲשֶׁר-עֲשָׂר לְכֶם יְיָ אֶלֹהֵיכֶם בְּמִצְרֵיִם לְעִינֶיךְ:

וּבְאֹתוֹת י זֶה הַמַּשֶּה י בְּמָה שֶׁנֶּאֲמַר וְאֶת־הַפַּשָּה

בַּנֶּה הִפַּח בְּיָדֶך אֲשֶׁר תַּנְעַשֶּׂה בּוֹ אֶת־הָאֹתֹת:

וּבְּמֹבְתִים · זֶה הַדָּם · בְּמָה שֶׁנֶּאֲמֵר וְנְתַתִּי מוֹפְתִים

בַּשָׁבַיִם וּבָאָרֶץ • דָּם • וָאֵשׁ • וְתִמְרוֹת עָשָׁן :

דֶּבֶר אֲחֵר ּ בְּיִר חֲזָקְה שְׁתַּיִם · וּבְזְרֹעַ נִמוּיָה יּ שְׁתַּיִם · וּבְמֹּרָא נָּרוֹל שְׁתַּיִם · וּבְאֹתֹרת שְׁתַּיִם · וּבְמוֹפָּתִים שְׁתַּיִם :

אַלּוּ עֶשֶּׁר מַכּוֹת שֶׁהַבִּיא הַקְּרוֹש בָּרוּךְ הוּא עַל הַמִּצְרִיִּים בְּמִצְרִים: וְאֵלּוּ הֵן

בָּרָר · אַרְבֶּה · חֹשֶׁךְ · מַבַּת בְּכוֹרוֹת : בַּרִר · אַרְבֶּה · חֹשֶּׁךְ · מַבַּת בְּכוֹרוֹת : "WITH A STRONG HAND;" this refers to the pestilence, as it is said, "Behold THE HAND of the Eternal is upon thy cattle which is in the field, upon the horses, upon the asses, upon the camels, upon the oxen, and upon the sheep; there shall be a very grievous pestilence."

"AND WITH AN OUTSTRETCHED ARM;" this refers to the sword, even as it is said, "And a drawn sword is in his

hand, stretched out over Jerusalem."

"AND WITH GREAT TERROR;" this refers to the visible manifestation of the Divine presence, as it is said, "Or hath God tried to go and take him a nation from the midst of another nation, by trials, by signs, and by wonders, and by war, and by a strong hand, and by an outstretched arm, and by GREAT TERROR, according to all that the Eternal your God did for you in Egypt before your own eyes."

"And with signs;" this refers to the rod with which the miracles were wrought; as it is said, "And thou shalt take this rod in thine hand, wherewith thou shalt perform

the signs."

"AND WITH WONDERS;" this refers to the plague of blood, as it is said, "And I will show wonders in the heavens, and in the earth, blood and fire and pillars of smoke."

Another explanation of the text is as follows, "WITH A STRONG HAND," denotes TWO plagues, "AND WITH AN OUTSTRETCHED ARM," denotes TWO more, "AND WITH GREAT TERROR," TWO more, "AND WITH SIGNS," TWO more, "AND WITH WONDERS," TWO more.

These are the ten plagues which the Most Holy, blessed be He, brought upon the Egyptians in Egypt, viz.—

BLOOD, FROGS, LICE, A MIXTURE OF NOXIOUS VERMIN, PESTILENCE, BLAINS, HAIL, LOCUST, DARKNESS, and the SLAYING OF THE FIRST-BORN.

1 Exod. ix. 3.

The sword of destruction wherewith the Lord smote the first-born of Egypt.

3 Chron. xxi. 16.

4 Deut. iv. 34.

5 Exod. iv. 17.

6 Joel ii, 30.

נגי יְהוּדָה הָיָה נוֹתֵן בְּהֶם סִימָנִים: דְצַ״ך שְׁרַ״שׁ בְּאַחַ״ב:

רָבִי יוֹםֵי הַגְּלִילִי אוֹמֵר י מִנֵּין אַתָּה אוֹמֵר שֶׁלְּקוּ הַמְּצְרִיִּם בְּמִצְרִיִם עָשֶּׁר מַכּוֹת י וְעַל-הַיָּם לָקוּ חֲמִשִּׁים מַכּוֹת י בְּמִצְרַיִם מַה הוּא אוֹמֵר וַיֹּאִמְרוּ הַחַּמְשִׁים מַכּוֹת י בְּמִצְרַיִם מַה הוּא אוֹמֵר וַיֹּאִמְרוּ הַחַּרְטְמִים אֶל-פַּרְעֹה אֶצְבַּע אָלְהִים הוּא: וְעַל הַיִּם מַה הוּא אוֹמֵר וַיִּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת-הַיָּר הַנִּרְלָה הַיִּם מַה הוּא אוֹמֵר וַיִּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת-הַיָּר הַנִּרְלָה אֲשֶׁר עָשָׂה יִיָ בְּמִצְרִים וַיִּיְרְאוּ הָעָם אֶת־יְיִ וַיַּאֲמִינוּ בַּיִי וּבְמִשֶּׁה עַבְּהּוֹ:

בַּמָּה לָקוּ בְּאֶצְבַּע · עָשֶׂר מַבּוֹרת · אֲמוֹר מֵעַהְה בְּמִצְרַיִם לָקוּ עָשֶׂר מַבּוֹת · וְעַל הַיָּם לָקוּ חֲמִשִּׁים מַבּוֹת :

רַבּי אֶלִיעֶזֶר אוֹמֵר · מִנַּיִן שֶׁבָּל מַבְּה וּמַבָּה שֶׁהַבִּיא הַבְּּרוּשׁ בָּרוּךְ הוּזּא עַל הַפִּצְרִיִּים בְּמִצְרַיִּם הָיְתָה שֶׁלְבִּע מַבּוֹת · שֶׁנֶּאֶמֵר יְשַׁלַח־בָּם חֲרוֹן אַפּוֹ עָבְרָה וְעַבְרָה וְעַבְרָה וְעַבְרָה וְעַבְרָה וְעַבְרָה וְעַבְרָה וְעָבְרָה שָׁלְשׁ · מִשְׁלַחַת מַלְאָבִי צְבְרָה אַבְּרָה שָׁלשׁ · מִשְׁלַחַת מַלְאָבִי אַבְרָה שָׁלשׁ · מִשְׁלַחַת מַלְאָבִי בִּעִים אַרְבַּע · אָמוֹר מֵעַהָּה בְּבִּּגְיִם לְקוּ אַרְבָּעִים לְקוּ מָאתַיִם מַבּוֹת :

רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר ּ מִנַּיִן שֶׁכָּל מַכָּה וּמַכְּה שֵׁהַבִּיא הַקְּרוֹש בָּרוּך הוּא עַל הַמִּצְרִיִּים בְּמִצְרַיִם הַיְּתָרה Rabbi Yehudah arranged them into mnemonic forms: thus, "DETSACH," "ADASH," "BEACHAB."

Rabbi Jose, the Galilean, asks, Whence canst thou deduce that the Egyptians were smitten with ten plagues in Egypt, and that at the Red Sea they were smitten with fifty plagues? He thus replies: In Egypt it is said, "The magicians said unto Pharaoh this is the finger of God;" and at the Red Sea, it is said, "The people saw the mighty hand wherewith the Eternal had wrought against Egypt, and the people feared the Eternal, and believed in the Eternal, and in his servant Moses.

If then they were smitten with ten plagues by a finger only, from this last passage³ it may be deduced, that in Egypt they were smitten with ten plagues, and at the Red Sea they were smitten with fifty plagues.

Rabbi Eleazar asks, Whence canst thou deduce that each plague which the Most Holy, blessed be He, brought upon the Egyptians, in Egypt, consisted of four several plagues? From where it is said, that "He sent forth against them the fierceness of his anger, wrath, indignation and trouble, a band of evil angels." Wrath is one, indignation two, trouble three, a band of evil angels four: hence it may be deduced that in Egypt they were smitten with fifty plagues, and at the Red Sea they were smitten with two hundred plagues.

Rabbi Akeevah says, Whence canst thou deduce that each plague which the Most Holy, blessed be He, brought upon the Egyptians in Egypt consisted of FIVE plagues?

¹ Exod. viii. 19.

² Ibid xiv. 31.

- Inasmuch as there are fingers on a mand.

⁴ Ps-lxxviii. 49.

שׁל חָמֵשׁ מַבּוֹת י שֶׁנָּאֲמֵר יְשַׁלַּח בָּם חֲרָוֹן אַבּּוֹ עֶבְרָה וְוַעַם וְצָרָה מִשְׁלַחַת מֵלְאַבִי רָעִים יְחַרוֹן אַבּּוֹ אַחַר י עֶבְרָה שְׁתִּים י וְוַעַם שָׁלשׁ י וְצָרָה אַרְבַּע י מִשְׁלַחַת מַלְאָבִי רָעִים הָמֵשׁ י אָמוֹר מֵעַתָּה אַרְבַּע י מִשְׁלַחַת מַלְאָבִי רָעִים הָמֵשׁ י אָמוֹר מֵעַתָּה בְּמִצְרִים לָקוּ חֲמִשִׁים מַבּוֹת י וְעַל הַיָּם לָקוּ חֲמִשִׁים וּמָאתַיִם מַבּוֹת :

בַּבָּה מַצַלוֹת טובורת לַפָּקוֹם עָלֵינוּ : אָלוּ הוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרֵים וְלֹא עָשָׂה בָהֶם שְׁבְּטִים בינו: י אַלוּ עָשָּׂה בָהֶם שִּׁבְּטִים. וְלֹא עָשָׂה בַאלֹהֵיהֵם בינו: אַלּוּ עָשָׂה בַאלֹהֵיהֶם • וְלֹא דָרֵג בְּכוֹרֵיהֶם בינו: אלו הָרֵג בְּכוֹרִיהֶם • וְלֹא נָתַן לְנוּ אֶת כָּמוֹנָם בינו: אַלוּ נָתַן לָנוּ אֶת מָמוֹנָם • וְלֹא קַרַע לְנוּ אֶת הַיָּם דינו: אַלוּ קָרַע לָנוּ אֶת הַיָּם • וְלֹא הֶעֶבִירָנוּ בְתוֹכוֹ בֶּחְרָבָה דינו:

י הָעֶבִירנוּ בְתוֹכוֹ בֶּקְרָבָה

וַלֹא שָׁקַע צְרֵינוּ בְּתוֹכוּ

דינו:

From where it is said, "He sent forth against them the fierceness of his anger, wrath, indignation and trouble, a band of evil angels." The Fierceness of His anger is one, wrath is two, indignation is three, troubles four, a band of evil angels is five. Hence it may be deduced that in Egypt they were smitten with fifty plagues, and at the *Red Sea* they were smitten with two hundred and fifty plagues.

How many degrees of beneficence has the Omnipresent performed towards us!

If he had brought us forth from Egypt, and had not executed judgments upon the Egyptians, It would have sufficed us.

If he had executed judgments upon them, and had not also executed judgments upon their gods, It would have sufficed us.

If he had executed judgments upon their gods, and had not slain their first-born, It would have sufficed us.

If he had slain their first-born, and had not given us their wealth, It would have sufficed us.

If he had given us their wealth, and not have divided the sea, It would have sufficed us.

If he had divided the sea for us, and had not made us pass through its midst on dry land, It would have sufficed us.

If he had made us pass through its midst on dry land, and had not sunk our adversaries in it, It would have sufficed us.

י אָלוּ שָׁקַע צָרִינוּ בְּתוֹכוֹ

יְלֹא סִפֵּק צְרְבֵנוּ בַּמִּרְבָּר אַרְבָּעִים שְׁנָה דַּיֵנוּ :

יאלו ספַק צְרָבֵנוּ בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנְה י

וְלֹאָ הָאֶבִילָנוּ אֶת־הַפָּון בּיֵנוּ:

אַלוּ הָאֶבִילְנוּ אֶת־הַבְּין י

ולא נְתַן לָנוּ אֶת הַשַּׁבָּרת דַּיֵנוּ :

אַלוּ נָתַן לְנוּ אֶרת הַשַּׁבָּתי

וְלֹאָ בַּוְרָבָנוּ לִפְנֵי הַר סִינֵי הַיּנוּ:

אָלוּ בַּרְבָנוּ לִפְנֵי הַר סִינֵי י

וְלֹאׁ נָתַן לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה : דַּיֵּנוּ :

אַלוּ נָתֵן לָנוּ אֶרת הַתּוֹרְהְי

וְלֹא הַבְנִיסָנוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הַיֵּנוּ :

יאָלוּ הַכְנִיסָנוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל י

וְלֹא בָנָה לְנוּ אֶת בֵּית הַבְּחִירָה דַיֵנוּ :

על אַחַרת בַּפְּה וְבַפְּה טוֹבָה כְפּוּלָה וּמְכָפֶּלֶרת לַפְּקוֹם עָלֵינוּ שָׁהוֹצִיאָנוּ מִפִּיצְרֵים וְעָשָׁה בָהֶם שְׁפְּמִים וְצָשָׁה בֵאלֹהֵיהֶם וְהָרֵג בְּכוֹרִיהֶם וְנָתַן לְנוּ אֶרת מְמוֹנָם וְלָקַרע לְנוּ אֶת הַיָּם וְנָתָּץ בְּמִּוֹרְבָּר אַרְבָּעִים שְׁנָה וְהָאֶכִילְנוּ אֶת הַיָּם וְנְתָּץ בְּמִּוֹרְבָּר אַרְבָּעִים שְׁנָה וְהָאֶכִילְנוּ אֶת הַיָּם וְנְתָּץ בְּמִּוֹכְוֹ בָּחְרָבָה וְשְׁכָּעִים שְׁנָה וְהָבְּנוּ לִפְנוּ הַּר סִינִי וְנְתַן לְנוּ If he had sunk our adversaries in it, and had not supplied our necessaries in the wilderness during forty years, It would have sufficed us.

If he had not supplied our necessaries in the wilderness during forty years, and had not fed us with manna, It would have sufficed us.

If he had fed us with manna, and had not given us the Sabbath, It would have sufficed us.

If he had given us the Sabbath, but had not brought us near to Mount Sinai, It would have sufficed us.

If he had brought us near Mount Sinai, but had not given us the Law, It would have sufficed us.

If he had given us the Law, and had not led us into the land of Israel, It would have sufficed us.

If he had led us into the land of Israel, and had not built the temple of his choice, It would have sufficed us.

Thus how numerous, and how oft repeated are the bounties which the Omnipresent hath bestowed upon us! He brought us forth from Egypt—executed judgment upon the Egyptians—executed judgment also upon their gods: slew their first-born, gave us their wealth, divided the sea for us, made us pass through its midst on dry land, sank our adversaries in it; supplied our necessities in the wilderness during forty years, fed us with manna, gave us the Sabbath, brought us near to Mount Sinai, gave us the

אָת הַתּוֹרָה י וְהַכְּנִיסָנוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל י וּבְנָה לְנוּ אֶת בֵּית הַבְּּחִירָה י לְכַפֵּר עַל כָּל עֲוֹנוֹתִינוּ : הַבְּן נַּמְלִיאֵל הָיָה אוֹמֵר י כָּל שֶׁלֹּא אָמֵר שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים אֵלוּ בַּפֶּסַח לֹא יָצָיא יְבִי הוֹבְתוֹ י וְאֵלוּ הַן י פֶּסַח מַצָּה וּמָרוֹר :

הָּטָם וַיִּשְׁהַחָוּ אָבוֹתִינוּ אוֹכְלִים בִּוְמַן שָׁבֵּית הַמְּקְּדָשׁ בָּרוּךְּ קָיָם על שׁוּם מַה. עַל שׁוּם שֶׁבָּמַח הַקְּרוֹשׁ בָּרוּךְ זְבַח בָּמַח רוּא לַיִי אֲשֶׁר בְּמַח עַל-בְּתֵּי בְנִי-יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרִים בְּנָנְפּוֹ אֶת־מִצְרַיִם וְאֶת בְּתֵּינוּ הִצִּיל וַיִּקְּר הָּעָם וַיִּשְׁתַּחוּוּ:

Take hold of the cakes in the dish and exhibit them to the assembly.

מַצָּה זוּ שָׁאָנוּ אוֹכְלִין עַל-שוּם מַה ּ עַל שוּם שָׁלֹא הִסְפִּיק בְּצַקְם שָׁל אֲבוֹתִינוּ לְהַחֲמִיץ עַר שָׁנִּיּלְה עַלִיהֶם מֶלֶך מַלְבֵּי הַמְּלְבִים הַקְּרוֹש בְּרוּךְ שִׁנִּיְלָם יִשָּׁנְאָמֵר וַיֹּאפּוּ אָת־הַבְּצֵק אֲשֶׁר הוֹצִיאוּ מִמִּיְרִים עָנֹת מַצּוֹת כִּי לֹא הָמֵץ כִּי־גֹּרְשׁוּ מִמִּצְרַיִם מָלִר לְהִתְמַהְמֵה וְגַם צַּדָה לֹא עָשׂוּ לָהֶם:

Law, and built for us the temple of his choice to atone for our iniquities.

Rabban Gamliel said, whoever does not make especial mention of these three things on the Passover, does not acquit himself of his duty, namely, the SACRIFICE OF THE PASSOVER, THE UNLEAVENED BREAD, and THE BITTER HERBS.

THE SACRIFICE OF THE PASSOVER, which our ancestors ate during the existence of the Temple,—for what reason was it eaten? Because the Omnipresent passed over the houses of our fathers in Egypt, as it is said, "Ye shall say, it is the sacrifice of the Passover unto the Eternal, who passed over the houses of the children of Israel in Egypt, when he smote the Egyptians, and delivered our houses; and the people bowed themselves and worshipped."

Take hold of the cakes in the dish and exhibit them to the assembly.

This Unleavened Bread which we now eat,—what does it import? It is eaten because the dough of our ancestors had not time to become leavened ere the supreme King of kings, the Most Holy, blessed be He, revealed Himself to them, and redeemed them; as it is said,² "They baked unleavened cakes of the dough which they had brought out of Egypt, for it was not leavened, because they were thrust out of Egypt, and could not tarry, neither had they made any provision for themselves.

Take the bitter herb (lettuce or horseradish) and exhibit it to the company.

מְרוֹר זֶה שֶׁאָנוּ אוֹכְלִין עַל-שׁוּם מַה על-שׁוּם שָׁרוֹר זֶה שֶׁאָנוּ אוֹכְלִין עַל-שׁוּם מַה עליִבִים שָׁמְרְרוּ הַמִּצְרִיִּים אֶת חַיֵּי אֲבוֹתִינוּ בְּמִצְרִיִם שָּׁנְּרְרוּ אֶת חַיִּיהֶם בַּעֲבֹרָה לְשָׁה בְּחֹמֶר וֹבְלָבְרִה וִבְּלָרְתִם אֲשֶׁר וֹבְלָבְרִתְם אֲשֶׁר נְבִּלְבִרוּ בְּשְּׂבֶרוּ אֵת כְּל-עֲבֹרָתִם אֲשֶׁר וֹבְלָר בְּהַבְּלְרָה בִּשְּׂבֶרוּ אֵת כְּל-עֲבֹרָתִם אֲשֶׁר עָבֹרְתִם בְּבְּלֶרְ :

בְּכָל דוֹר וָדוֹר הַיָּב אָרָם לְרְאוֹת אֶת עַצְמוֹ בְּאַלוּ

הוּץ יְצָא מִפִּצְרִים י שֶׁנָּאֶמֵר וְהִנְּדְהָּ לְבִנְךְ בִּיוֹם

הוּץ יְצָא מִפִּצְרִים י שֶׁנָּאֶמֵר וְהִנְּדְהָּ לְבִנְךְ בִּיוֹם

הוּץ לְא אֶת אֲבוֹתִינוּ בִּלְבַד נְּאֵל הַקְּרוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא י

אֶלְא אֵף אוֹתְנוּ נְאֵל עִפְּהֶם שֶׁנָּאֶמֵר וְאוֹתְנוּ הוֹצִיא

מִשְׁם לְמַעַן הָבִיא אֹתְנוּ לְתֵת לְנוּ אֶת הָאָרֶץ אֲשֶׁר

נִשְׁבַּע לַאֲבֹתִינוּ:

Lift up the cup of wine and say: -

לְפִיכְךְ אֲנַהְנוּ הַיָּבִים לְהוֹרוֹת לְהַלֵּל לְשַׁבֵּה לְפָאֵר לְבִּיבר לְבָּבר לְעַלֵּה וּלְכַלְכֵּם לִמִי שָׁעְשִׂה לַאֲבּה וּלְכַלְכֵּם לְבִּבר לְבָּבר לְעַלֵּה וּלְכַלְכֵּם לְבִּבר לְנִיּשְׁתְּבּוֹר לְבָּבר לְיוֹם מוֹב וּמִאֲבֶּל לְיוֹם מוֹב וּמִאֲבְּלָה לְאוֹר נְּרוֹל וּמִשְׁעְבּוֹר לְנְאָלְה י מוֹב וּמִאֲבְלה לְאוֹר נְּרוֹל וֹמִשְׁעְבּוֹר לְנְאָלְה וֹמִשְׁעְבּוֹר לְנָאָלְה וֹמִשְׁעְבּוֹר לְנָאָלְה וֹמִשְׁעְבּוֹר לְנָאָלְה וֹמִשְׁעְבּוֹר לְנָאָלְה וֹמִשְׁעְבּוֹר לְנָאָלְה וֹמִשְׁעְבּוֹר לְנָאָלְה וֹבִישְׁה הַלְלֹוְיָה :

Take the bitter herb (lettuce or horseradish) and exhibit it to the company.

This BITTER HERB which we eat,—what does it import? It is eaten because the Egyptians embittered the lives of our ancestors in Egypt, as it is said, "They embittered their lives with hard bondage, in mortar and brick, and in all manner of labour in the field. All their labour was imposed upon them with rigor.

In every generation each individual is bound to regard himself as if he had personally gone forth from Egypt, as it is said, "And thou shalt relate to thy son in that day, saying, this is on account of what the Eternal did for me when I came forth from Egypt:" thus, it was not our ancestors only whom the Most Holy, blessed be He, then redeemed, but us also did he redeem with them, as it is said, And he brought us forth from themee, in order to bring us in that he might give us the land which he sware unto our ancestors.

Lift up the cup of wine and say:—

Therefore, we are bound to thank, praise, laud, glorify, extol, honour, bless, exalt, and reverence him who performed for our fathers, and for us, all these miracles. He brought us forth from slavery to freedom; from sorrow to joy; from mourning to festivity; and from servitude to redemption. Let us therefore sing a new song in his presence. Hallelujah!

¹ Exod. i. 14.

² Ibid xiii. 8.

³ Deut. vi. 23.

בּבְּלוּיָה ו הַלְלוּיָה ו הַלְלוּי עַבְּדִי יִי הַלְלוּי אָר -שַׁבּ יִי יְהִי שֵׁם יִי מְבֹרֶךְ מֵעַהָּה וְעַר-עוֹלְם: מִמִּוְרַח-שָׁמָשׁ עַר-מְבוֹאוֹ מְהָלְּל שֵׁם יִי: רָם עַל-כְּל-גּוֹים וּ שָׁמָשׁ עַר-מְבוֹאוֹ מְהָלְּל שֵׁם יִי: רָם עַל-כְּל-גּוֹיִם וּיְ עַל-הַשְּׁמִים בְּבוֹרוֹ: מִי בַּיִי אֶלהֵינוּ הַמַּגְבִּיהִי לְשָׁבֶּת: הַמַּשְׁפִּילִי לְרָאוֹת בַּשְּׁמַיִם וּבְאָרֶץ: מְקִימִי לְשָׁבֶּת: הַבּּיִתוֹ יְרִים אֶבְיוֹן: לְהוֹשִׁיבִי עִם-מַצְפָּר דָּל מֵאַשְׁפּוֹרת יָרִים אֶבְיוֹן: לְהוֹשִׁיבִי עִם-מִצְפָּר דָל מֵאַשְׁפּוֹרת יָרִים אֶבְיוֹן: לְהוֹשִׁיבִי עִם-מִבְּר הַל מֵאַשְׁפּוֹרת וְרִים אֶבְיוֹן: לְהוֹשִׁיבִי עִם-אַבְּר הַל מֵאַשְׁבּוֹרת הַלַּלוּיָה:

בּית יְצַלְב מֵעָם פּית יְצַלְב מֵעָם פּית יְצַלְב מֵעָם לֹצֵו: הָיְתָה יְהוּדָה לְקְרְשׁוֹ יִשְׂרָאֵל מַמְשְׁלוֹתִיו: הַיְתָה יְהוּדָה לְקְרְשׁוֹ יִשְׂרָאֵל מַמְשְׁלוֹתִיו: הַיְּרִים נְיָלְם הַיִּרְהֵן יִפֹּב לְאָחוֹר: הָהָרִים הַּיְלְדְּה הַיָּם פִּי תְנוּם בְּיַרְהֵן הִפֹּב לְאָחוֹר: הֶהָרִים הִּרְקְרוּ בְאִילִים וְּבְעוֹת בִּבְנִי־צֹאון: מִלְּפְנֵי אָרוֹה בְּבְעוֹת בִּבְנִי־צֹאון: מִלְּפְנֵי אָרוֹה בְּבְעוֹת בְּבְנִי־צֹאון: מִלְפְנֵי אָרוֹה בִּיִּלִים וְנָבְעוֹת בִּבְנִי אָרוֹה בִיִּבְיִי בְּאוֹר אָנַם־מָיִם חַלְּמִישׁ לְמַעְיִנְוֹּה מִיִּבְלִב: הַהֹבּנִי הַצּוּר אָנַם־מָיִם חַלְּמִישׁ לְמַעְיִנְוֹּר מִיִּבְּרִי הַצּוּר אָנַם־מִים הַלְּמִישׁ לְמַעְיִנְוֹּר מִיִּבְּלְב: הַהֹבּּנִי הַצּוּר אָנַם־מִים הַלְּמִישׁ לְמַעְיִנְוֹּר מִיִּבְּיִים:

בְּרוּךְ אַתָּרִי יְיָ אֶלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלֶם · אֲשֶׁר בְּאַלְנוּ וְנָאַל אֶרת אָבוֹתִינוּ מִפִּוּצְרַיִם · וְהִנִּיעָנוּ Hallelujah! Praise ye the Lord! Praise ye servants of the Eternal! Praise ye the name of the Eternal! May the name of the Eternal be blessed, from now even to all eternity. From where the sun rises unto where it sets, the name of the Eternal is praised. High above all nations is the Eternal, his glory above the heavens. Who is like unto the Eternal our God, who dwelleth on high? Who yet condescendeth to regard what is in the heavens, and on earth. He raiseth up the poor from the dust from the dunghill he lifteth up the needy, to seat him with princes, with the princes of his people. He maketh the barren woman dwell in the midst of her household, and become the joyful mother of children. Hallelujah!

When Israel went forth from Egypt, the house of Jacob, from the people of barbarous tongue; Judah became his sanctuary, Israel his dominion. The sea beheld, and fled; Jordan was driven backward. The mountains skipped like rams, the hills like lambkins. What ailed thee, O sea, that thou fledst? Thou, Jordan, that thou wast driven backward? Ye mountains, that ye skipped like rams; ye hills like lambkins? Tremble, O earth! in the presence of the God of Jacob: who turned the rock into a pool of water,—the flinty rock into a fountain of water.

Blessed art thou, O Eternal, our God, king of the universe, who redeemed us and our ancestors from Egypt,

הַלֵּילָר הַנָּתְר: בָּרוּך אַתָּר בּוֹ מַצָּר וּמְרוֹר: בֵּן יִי אָלְהִינוּ וַמִּלְהִים וְלְרְגָּלִים אָלְהִינוּ וַמִּלְהִים הַבְּּאִים בְּצְבוֹרֶתְּר יְנִיצְנוּ לְשָׁלוֹם שְׂמָחִים בְּבִנְיֵן אֵיר וְנִאֹבֵל שָׁם מִן הַוְּבָחִים בְּבִנְיֵן הַפְּּסְחִים בְּצְבוֹרֶתֶך יְנִיאַבַל שָׁם מִן הַוְּבָחִים לְּרָצוֹן יִנוֹרָה לְךְ שִׁיר יִנִּיעַ דְּמָם עַל קִיר מִוְבַּחַךְּ לְנִיוֹ וְעַל לְיצוֹן יִנוֹרָה לְךְ שִׁיר יִנִּיעַ דְּמָם עַל בְּיִר מִוְבַּחַךְּ לְּרִינוּ וְעַל בְּרִצוֹן יִנוֹרָה לְךְ שִׁיר שִׁיר יִנְישׁ עַל בְּאָלְתִינוּ וְעַל בְּרִוֹר בִּנִּיְם בְּרִוּךְ אַתָּה יִי בְּאַל יִשְׂרָאַל:

בְּרוּךְ צַּתָּה יָיָ אֶלהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם : בּוֹרֵא בְּרִי הַנָּבֶּן :

Drink the second cup of wine.

רחץ.

WASHING THE HANDS.

Wash the hands and say:-

בְּרוּךְ צַּתָּה יְיָ אֶלֹהֵינוּ כֶּלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קְּדְשָׁנוּ בְּמִצְוֹתִיוֹ וִצִּוָנוּ עַל נִטִילַת יַרַיִם:

מוציא מצהי

BREAKING THE CAKE.

Take the two whole cakes and the broken one, and say the following blessings; after which put down the third cake, and give to each and who hath brought us to the enjoyment of this night to eat thereon unleavened bread and bitter herbs. Thou, O Eternal, our God, and God of our fathers, mayest thou bring us to enjoy in peace other solemn feasts, and sacred seasons, which now advance towards us, that we may rejoice in the building of thy city, and exult in thy holy service; that we may there eat of the sacrifices and of the paschal offerings, whose blood shall be sprinkled upon the side of thine altar, to render us acceptable. Then shall we, with a new hymn, give thanks to thee for our deliverance, and for the redemption of our souls. Blessed art thou, O Eternal, who hath redeemed Israel.

Blessed art thou, O Lord, our God, who createst the fruit of the vine.

Drink the second cup of wine.

WASHING THE HANDS.

Wash the hands and say:-

Blessed art thou, O Eternal, our God! King of the universe, who hast sanctified us with thy commandments, and commanded us to cleanse the hands.

BREAKING THE CAKE.

Take the two whole cakes and the broken one, and say the following blessings; after which put down the third cake, and give to each

of the company present a piece of the whole and second half cake, and eat both together.

בְּרוּךְ אַתָּה וְיָ אֶלְהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַפּוֹצִיא לֶהֶם מִן הָאָרִץ:

בָּרוּך אַתָּה יָי אָּלהינוּ בֶּעֶלְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִּרְשָׁנוּ בִּמִצוֹתִיו וִצְוָנוּ עַל אַכִילַת בֵּצָה:

מרור.

EATING OF THE BITTER HERBS.

Take some bitter herbs, which dip in with the "Charoseth," and say:—

בָּרוּך אַתָּה יִי אֶלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קּרְשְׁנוּ בְּמִצְוֹתִיו וְצִוָּנוּ עַל אֲכִילֵת מָרוֹר:

כרך.

EATING THE (מצה) CAKE AND BITTER HERBS TOGETHER.

Break the undermost cake, and distribute it with some bitter herb, and הרוסר "charoseth," then say:—

זבר למקדש בהצל:

בּן עָשָּׂה הִצֵּל בּוְמֵן שָׁבִּית הַמִּקְדָשׁ כַּיְם י הָיָה בּוֹרֵךְ מַצָּרֹה וּמָרוֹר וְאוֹכֵל בְּיַחַר י לְקַיֵּם מַרֹּה שָׁנָּאָמַר עַל מַצוֹת וּמְרֹרִים יֹאֹכְלְהוּ : of the company present a piece of the whole and second half cake, and eat both together.

Blessed art thou, O Eternal, our God! King of the universe, who bringest forth bread from the earth.

Blessed art thou, O Eternal, our God! King of the universe, who hast sanctified us with thy commandments, and commanded us to eat unleavened bread.

EATING OF THE BITTER HERBS.

Take some bitter herbs, which dip in with the "Charoseth," and say:—

Blessed art thou, O Eternal, our God! King of the universe, who hast sanctified us with thy commandments, and commanded us to eat bitter herbs.

EATING THE CAKE AND BITTER HERBS TOGETHER.

Break the undermost cake, and distribute it with some bitter herb and "charoseth," then say:—

This we eat without ablution or blessing, in memory of the sanctuary, even as Hillel did.

Thus did Hillel during the existence of the temple: he took unleavened bread, and bitter herbs, and ate them together, in order to fulfil what is said in the Law, "With unleavened bread and bitter herbs shall they eat it."

שלחן עורךי

PREPARE THE TABLE FOR THE REPAST.

צפון.

After supper the half of the middle cake, which has been put aside at the commencement of the Service, is distributed among all present, who eat it leaning. This is called the אביקומו "afteomen," after which no food must be taken during that evening.

The third cup is then filled, and Grace said as follows:-

ברך. סדר ברכת המזון:

GRACE AFTER MEALS.

He who says Grace commences:-

בבותי נברה:

To which the Company reply:-

יָהִי שַׁם יְיָ מְבוֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַר עוֹלֶם:

If ten men or more have eaten at the table, he who says Grace commences thus:—

נבָרַך אֶלֹהֵינוּ שֵׁאְכַלְנוּ מִשֵּׁלוֹ:

To which the others respond:-

בָּרוּךְ אֶלֹהֵינוּ שֶׁאָכַלְנוּ כִוֹשֶׁלוֹ וּבְטוּבוֹ חָיִינוּ :

He then repeats:— בָּרוּךְ אָלֹהֵינוּ שָׁאָכַלְנוּ מִשְׁלוֹ וּבְטוּבוֹ חָיִינוּ :

PREPARE THE TABLE FOR THE REPAST. EAT THE HIDDEN.

After supper the half of the middle cake, which had been put aside at the commencement of the Service, is distributed among all present, who eat it leaning. This is called the "aficomen," after which no food must be taken during that evening.

The third cup is then filled, and

SAY GRACE AFTER MEAT.

He who says Grace commences:-

Let us say grace.

To which the Company reply:-

Blessed be the name of the Eternal, from now unto eternity.

If ten men or more have eaten at the table, he who says Grace commences thus:—

Let us bless our God, of whose gifts we have eaten.

To which the others respond:-

Blessed be our God, of whose gifts we have eaten, and through whose goodness we exist.

He then repeats:-

Blessed be our God, of whose gifts we have eaten, and through whose goodness we exist.

If three men, and less than ten, have eaten at the table, he who says Grace commences thus:—

נְבָרֵךְ שֶׁאָכַלְנוּ מִשֶּׁלוֹ:

To which the others respond:

בָּרוּךְ שֶׁאָכַלְנוּ מִשֶּׁלוֹ וּבְטוּבוֹ חָיִינוּ :

He then repeats:

בָּרוּךְ שֶׁאָכַלְנוּ מִשֶּׁלִוֹ וּבְטוּבוֹ חָיִינוּ :

ברוך הוא וברוך שמו:

בְּרוּךְ אַתָּה יִיָּ אֶלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הְעוֹלָם הַנְּן אֶת־נוֹתֵן הָעוֹלָם בְּלוֹ בְּטוּבוֹ בְּהֵן בְּחֶסֶר וּבְרַחֲמִים הוּא־נוֹתֵן לֶחֶחַ לְבָל־בְּשִׁר בִּי לְעוֹלָם הַסְרּוֹ: וּבְטוּבוֹ הַנְּרוֹל תְּמִיר לֹא-חָסֵר לְנוּ וִאַל יֶחְסֵר־לְנוּ מְזוֹן לְעוֹלָם וְעֶר: בַּעֲבוּר שִׁמוֹ הַנְּרוֹל בִּי הוּזּא זָן וּמְבַּרְנֵם לַכֹּל וּמֵטִיב לַבֹּל וּמֵכִין מְזוֹן לְכָל-בְּרִיוֹתִיו אֲשֶׁר לַכֹּל וּמֵטִיב לַבֹּל וּמֵכִין מְזוֹן לְכָל-בְּרִיוֹתִיו אֲשֶׁר בְּרָא: בְּרוּךְ אַתְּה יִיָּ הַנְּן אֶת-הַבֹּל:

נוֹרֶה לְּךָּ וְיָ אֶצְלֹהֵינוּ עֵל שֶׁהִנְחַלְּתָּ לַאֲבוֹתִינוּ אֶרֶץ הֶמְדָּה טוֹבָה וּרְחָבָה וְעַל שֶׁהוֹצֵאתָנוּ וְיָ אֶלֹהֵינוּ מאֶרֶץ מִצְרֵיִם וּפִּדִיתְנוּ מִבֵּית עֲבָדִים וְעַל If three men, and less than ten, have eaten at the table, he who says Grace commences thus:—

Let us bless him whose gifts we have eaten, and through whose goodness we exist.

To which the others respond:

Blessed be he of whose gifts we have eaten, and through whose goodness we exist.

He then repeats:

Blessed be he of whose gifts we have eaten, and through whose goodness we exist.

Blessed be he and blessed be his name.

Blessed art thou, O Eternal, our God! King of the universe, for thou art he who feedeth the whole world with his goodness; with grace, kindness, and compassion, he giveth food to all flesh, for his mercy endureth for ever. And through his abundant goodness food hath never yet failed us, nor will fail us for evermore: for it is because of his own great name that he feedeth and sustaineth all, and doeth good unto all, and provideth food for all his creatures which he hath created. Blessed art thou, O Eternal! who feedest all.

We give thanks unto thee, O Eternal, our God! because thou didst cause our ancestors to inherit the good, desirable, and ample land: and because thou, O Eternal, our God! didst bring us forth from the land of Egypt, and בְּרִיתְךּ שֶׁתְּמְתְּ בִּבְשָּׁבנוּ וְעֵל תּוֹרָתְךּ שֶׁלְּמַּרְתְּנוּ וְעַל חֲכֶּןךּ שֶׁהוֹבִעְתָּנוּ וְעַל חֵיִים חֵן וָחֶכֶּר שֶׁחוֹנֵנְתְּנוּ וְעַל אֲבִילֵּת בְּזוֹן שְׁאַתָּה זְן וּמְפַּרְנֵם אוֹתְנוּ תָּמִיד בְּבָל־יוֹם וּבְבָל־עֵת וּבְבְל־שָׁעָה:

וְעַל הַכּּל יְיָ אֶלהֵינוּ אֲנַחְנוּ מוֹרִים לְךְ וּמְבָרְכִים אוֹתְדְּ יִתְבָּרַדְּ שִׁמְדְּ בְּכִּי כָּל-הַי תָמִיד לְעוֹלָם וְעֶד: בַּבָּתוּב וְאָכַלְתָּ וְשָׂבָעָתְּ וּבַרַכְתָּ אֶת־יִיִּ אֶלהֵידְ עַל-הָאָרֶץ הַפּוֹבָה אֲשֶׁר נָתַן-לָךְ • בָּרוּדְ אַתָּה יִי עַל-הָאָרֶץ וְעַל-הַפְּזוֹן:

רַחֵם יִיָּ אֶלְהֵינוּ עַל־ישִׂרָאֵל עַפֶּדְּ וְעַל יִרוּשְּׁלַיִם עִירָדְּ וְעַל צִיוֹן מִשְׁכֵּן כְּבוֹדֶדְ וְעַל מַלְכוּת בֵּית דְּיִּרוֹל וְהַקְּרוֹשׁ שָׁנִּקְרָאֵל שִׁלְּיוֹ: אָלְהִינוּ אָבִינוּ רְעֵנוּ זוּנֵנוּ פַּרְנְסֵנוּ שִׁשְׂרִי עָלִיו: אֶלֹהֵינוּ אָבִינוּ רְעֵנוּ זוּנֵנוּ פַּרְנְסֵנוּ וְבַלְּכְּלֵנוּ וְהַרְוִיהֵנוּ וְהַרְנִה־לְנוּ יִיְ אֶלֹהֵינוּ לֹא לִידִי מִבְּלְבָּרוֹתֵינוּ לֹא לִידִי מַקְּרוֹתָינוּ וְנָא אַל־תַּצְרִיכֵנוּ יִיְ אֶלֹהֵינוּ לֹא לִידִי מַקְּרוֹשָׁה וְהָרְתָבָה שָׁלֹא נַבְוֹשׁ הַבְּוֹשׁ הַבְּתוֹתָה הַפְּּרוֹשָׁה וְהָרְתָבָה שָׁלֹא נַבְוֹשׁ וְעֵּר: יִּי לְּאֹלֹה לָבוֹשׁ וְעֵּר: וֹלִי אַלִּה הַבְּּתוֹתוֹה הַפְּרוֹשָׁה וְהַרְתָבָה שָׁלֹא נַבְוֹשׁ וְלֵיבוֹ לְעִילְם וְעֵּר:

didst thus redeem us from the house of bondage: and because of thy covenant, which thou didst seal in our flesh, and of the law which thou hast taught us, and of thy statutes which thou hast made known unto us; and because of the life, grace, and kindness which thou hast mercifully bestswed upon us, and of the sustaining food wherewith thou feedest us and sustainest us continually, every day, at all times, and at each moment.

And for all these things, O Eternal, our God! we give thanks unto thee, and bless thee. Blessed shall thy name continually be in the mouth of every living being for ever and ever, as it is written, "When thou hast eaten, and art satisfied, thou shalt bless the Eternal, thy God, for the goodly land which he hath given unto thee." Blessed art thou, O Eternal, for the land and for the food.

Have compassion, we beseech thee, O Eternal, our God! on thy people Israel, and on Jerusalem thy city, on Zion the residence of thy glory, on the kingdom of the house of David thine anointed, and on the great and holy house which is called by thy name. O our God, our Father! feed, sustain, support, and maintain us, and grant us enlargement. Enlarge us speedily, O Eternal, our God! from all our troubles: and let us not, we pray thee, O Eternal, our God! stand in need either of the gifts of mankind, or of their loans; but let us depend only on thy hand which is ever full, open, holy, and liberal, so that we may never be put to shame nor confounded.

On Sabbath add till הַנֶּחְמוֹת וּבַעל הַנֶּחָמוֹת

רְצֵה וְהַהָּלִיצֵנוּ וְיָ שֶׁלֹהֵינוּ בְּמִצְוֹתֶיךְ וּבְמְצְוֹתֵי הַשְּׁבְּיעִ הַשַּׁבְּרֹת הַנְּרוֹל וְהַמְּרוֹשׁ הַנֶּרוֹ בִּיּ הַשְּׁבְּרֹת הַנְּרוֹל וְהַמְּרוֹשׁ הַנֶּרוֹל וְהַבְּּרְוֹשׁ הַנִּיךְ לִשְּׁבְּרֹת-בּוֹ וְלְנוּחַ בּוֹ בְּאַהַבְּה בְּמִצְוֹרֶת רְצוֹנֶךְ בִּּרְצוֹנְךְ הָנִיחַ לְנוּ וְיָצוֹן וַאֲנְחָה בְּיוֹם לְנוּ וְיִ שֶׁלֹהֵינוּ שֶׁלֹא תְהִי צְרָה וְיָגוֹן וַאֲנְחָה בְּיוֹם מְנוֹ וְהַרְאֵנוּ וְיִ אֶלֹהֵינוּ בְּנְקְמַרת צִיוֹן צִירֶךְ מְנִיּחְה בְּעַל וְבְּבְּנְיֵן יְרוּשְׁלֵים צִיר לְּרְשֶׁךְ בִּי אַתְּה הוּא בַּעַל הַנְּהָמוֹת:

הַיִּשׁוּעוֹת וּבַעל הַנֶּהָמוֹת:

יְאֶלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי יְאַבוֹתֵינוּ יַעֲלֶּהֹ וְיָבָּא וְיָבָּא וְיַבָּא וְיַבָּא וְיַבָּא וְיַבָּא וְיַבָּא וְיַבָּא וְיִבָּא וְיִבְּא וְיִבְּיִה וֹן בְּיִבוֹן בְּלִית עִמְּה וְיִבְּיִה וְיִבְּיִים עִיר לְבְּיִבְּיה לְמוֹבָה לְמוֹבָה לְמִינוּ בּוֹ לְבָּיִבְה וְמִּיִם הוּם בִּיוֹם חַג הַמַּצּוֹר הַנְּיִבְּה וְּיִבְּיִם וּלְבְּיִבְּה וְמִינְנוּ בּוֹ לְבָּיִבְּה וְמִינְנוּ בּוֹ לְבָרְבָה וְמוֹבְר וְשׁוּעְנוּ בּוֹ לְבַרְבָה וְמִיּעְנוּ בּוֹ לְבְרָבָה וְמוֹבְר וְשׁוּעְנוּ בּוֹ לְבְרָבְה וְמוֹיִם וּוֹם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעְנוּ בּוֹ לְבִינוּ וְהוֹשִׁיעְנוּ בִּי אַלֶּיך עַעְּיִבּוּ וְהוֹשִׁיעְנוּ בּי אַבְּיִר וְשׁוּעְנוּ בּוֹ לְבִינוּ וְהוֹשִׁיעְנוּ בִּי אַבְּיך עִבְּיִב וְמִיּים הוּם בְּיִבְר וְשׁוּעְנוּ בּוֹ לְבִינוּ וְהוֹשִׁיעְנוּ בּוֹ לְבְרָבְה. וְיִשׁוּעְנוּ בּוֹ לְבְרָבְה. וְיִבּוֹים עְבִינוּ וְבְּרִבְּה וְיִבְיִים אָּבְיִים וּוּבֹר וְיְשׁוּעְנוּ בּוֹ לְבָרִבְה עִנִינוּ וְהוֹשִׁיעְנוּ בּוֹ לְבִרְנִים עְבִינוּ וְרָהוּם אָבְּיִים אִבְּיִים שְּבִּין וְבִּרְבִיים אִבְּיִים אִיִּים וּוּחוֹשִיענוּ בּוֹ לְבִייִם שְּבְּיוֹם אָבִינוּ וְיִבְּיִים שְּבִּיוֹם אָבִינוּ וְיִבְיִים בּיוֹים שְּבִּים אְבִיים אִבְּיִים אָּבְּיים בְּיִבְּים בְּבִּיים אָּבִינוּ וְיִבְּיִים אְבִיים בּיִים אָבִיים וּבְּיִים בְּבִּיים בְּבִּים בְּיִים בְּבִּים בְּיִבּים בְּיִבְּים בְּבִים בְּיִבְים בְּיִבּים בּיִים בּיִּים בְּיִבְּים בְּיִבְּיִים וְיִבְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּבִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִבְיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִבְייִים בְּיִים בְּיִבְייִים בְּיִבְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִבְייִים בְּיִיים בְּיִיים בְּיִים בְּיִבְייִים בְּיִיבְיוּ וְבְיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִבְייִים בְּיִים בְּיִים בְּיִבְּיוּים בְּיִים בְּיִבְייִים בְּיִבְּיים בְּיִבְייִים בְּיִים בְּיִיים בְּיִבְייִים בְּיִים בְּיִים בְּיִבְייִים בְּיוֹים בְּיִיים בְּיִבְייִים בְּיִבְּייים בְּבְּייים בְּבְּייִבְיוּ בְּיִיים בְּיִיים בְּיִי

וּבְנֵה יְרוּשָׁלֵים עִיר הַקֹּנֶשׁ בִּמְהַרָה בְּיָמֵינוּ בָּרוּךְ אַתָּה וְיָ בֹּנֵה בְּרַחֲמִיו יְרוּשָׁלָיִם אָמֵן:

On Sabbath add till "Lord of consolation."

Be pleased, O Eternal, our God! to felicitate us through thy commandments, and especially through the commandment of the seventh day,—this great and holy Sabbath; for this day is great and holy in thy presence, to rest thereon, and to be at repose thereon, in pious love according to the command of thy will. In thy favour, O Eternal, our God! grant us repose, that there be no trouble, sorrow or sighing to afflict us on our day of rest; but cause us to behold, O Eternal, our God, the consolation of Zion, thy city, and the rebuilding of Jerusalem, thy holy city; for thou art He who is the Lord of salvation and the Lord of consolation.

Our God and the God our fathers, suffer to ascend, come, approach, appear, and be accepted; to be heard, borne in mind, and remembered before thee—our memorial and the memorial of our ancestors, the memorial of the Messiah the son of David thy servant, the memorial of Jerusalem thy holy city, and the memorial of all thy people of the house of Israel,—to obtain for us deliverance, happiness, grace, favour compassion, life, and peace, on this Day of the Feast of Unleavened Bread. O, Eternal our God, remember us thereon for good, and visit us thereon with a blessing, and save us thereon to enjoy life. And with the word of salvation and mercy have pity and be gracious unto us. O have compassion upon us and save us, for our eyes are towards thee, because thou, O God, art a merciful and compassionate King.

And do thou rebuild Jerusalem, the holy city, speedily, in our days. Blessed art thou, the Eternal, who in his mercy will rebuild Jerusalem. Amen.

בְּרוּךְ אַתָּה יָי אֶלְהִינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הָאֵל אָבִינוּ מַלְבֵּנוּ אַדִּירֵנוּ בּוֹרְאֵנוּ גּאָבְנוּ יוֹצְרֵנוּ קְרוֹשֵׁנוּ קְרוֹשׁ יַצֵּלְב רוֹצֵנוּ רוֹצֵח יִשְּׂרָאֵל הַפֶּּלֶךְ הַפּוֹב וְהַבֵּמִיב לַכּל שֶׁבְּכָל יוֹם וָיוֹם הוּא הַמִיב הוּא מַמִיב הוּא יַמִיב לְנוּ : הְוֹּא גְּמְלְנוּ הוּא גוֹמְלֵנוּ הוּא יִגְמְלֵנוּ לַצֵר לְהֵן לְהֶפֶּר וּלְרַחֲמִים וּלְרֶנַח הַצָּלְה וְהַצְּלְחָה בְּרָכָר וִישׁוּעָה נֶהְמָה פַּרְנָפָה וְכַלְּכָּלָה וְרַחֲמִים וְהַיִּים וְשָׁלוֹם וִכְל-מוֹב וּמִבֶּל-מוֹב אֵל יחַכְרֵנוּ :

ָּרָרְהַמָּן, הוּא ימְלוֹךְ עָלֵינוּ לְעוֹלְם נָעֶר:

הַרְבְּבֶּלְוּ הָּנִּא יִשְּתַבֵּה בְּשָׁמֵיִם וּבָּאָרֶץ:

דְרַבְּבָלְוּ הְּנָא ישְׁתַבַּה לְרוֹר הּוֹרִים וְיִתְפָּאַר בָּנִּוּ לְנֵצַח נְצָהִים וְיִתְפָּאַר בְּנוּ לַעַר וּלְעוֹלְמֵי עוֹלְמִים:

דְרַבְּחַמֶּן הוּא יְפַּרְנְמֵנוּ בְּכְבוֹר: הָרַהְמָן הוּא יִשְׁבּוֹר
דְרַבְּהַמְן הוּא יִשְּׁלַה לְנוּ בְּרָכָה מְרָבָּה בַּבִּיִת הַשָּׁה
דְרַבְּה שְׁלְהָן עֶר שִׁצְּלְיָהוּ הַנְּבִיא זְכוּר לַמּוֹב וִיבַשֵּׂר
יִשְׁלַה לְנוּ אֶרְיִהוּ הַנְּבִיא זְכוּר לַמּוֹב וִיבַשֵּׂר
יִשְׁלַה לְנוּ אֶרְיִבִּיה הַנְּבִיא זְכוּר לַמּוֹב וִיבַשֵּׂר
יִשְׁלַה מִוֹבוֹת יְשׁוּעִית וְשִׁנִּעִי הַבָּית הַשָּׁה וִּאִמִּי
יְבָּרֵךְ אֶתְרוֹת מוֹבוֹת יְשׁוּעִית וְבָּיֵת הַבָּית הַשָּׁה וִּאִמִּי
יְבָּרֵךְ אֶתִר־נִאִּמִי מוֹרִין בַּעֵּל הַבִּיִת הַשָּה וִשְּׁהִי וֹאָמִי לִּיִּבְיִּת הַשָּׁת הַבָּית הַשָּׁה וִּאִבּי יִבְּיִבּית בִּיִּת הַבָּית הַשָּׁה וִּאִבּי יִבְּיִבְּר
יִבְּרֵרְ אֶרִר וֹמִוֹרִין בַּעֵל הַבִּיִת הַשָּׁת הַבָּית הַשָּׁה וִּיִבְשֵּׁר
יִבְּרָרְ אֶרְרוֹן מִוֹרוֹת מוֹבוֹת יְשׁוּעִית בְּעֵל הַבִּית הַשָּׁה וִּהִיּמוֹת יִבְּעֵל הַבְּיִת הַיִּה הַיִּבְית הִיּבִּית הַיִּבְיִּת הַנִּית הַנְּיִּת הַנִּית הַיִּבְּית הַיִּים וּיִּים מוֹרִין בַּעֵּיל הַבִּית הַיּיִם הִיּים וּיִבְּיִבְּיִן הִּיִּים בִּיִּת הַבְּיִבְּית הַיִּים בְּיִבּית הִיּבִים בּיִּים מוֹרִין בַּעֵּל הַבְּיִבְּית הַנְיִם בְּיִּה מִּבְּיִי מוֹרִין בַּעֵּל הַבְּיִר הַיִּים בּיִּים מוֹרִין בַּעֵּל הִיבּיִים בּיִּים בְּיִּים בּיִּים בּיִּים בּיִּים בְּיִים בּיִּבּיים בּיִּים בּיִּים בּיִּבְּיִים בּיִים בּיִּים בּיִּבּים בְּיִּים בּיִּים בְּיִבְּיִים בְּיִּים בְּיִים בּיִּים בּיִּבְים בְּיִּבְּיִים בְּיִּים בּיִּים בּיִּבְּיִים בְּיִים בּיִּים בּיִּים בְּיִבְּיִים בִּיִּים בּיִּים בּיִּים בִּיִּים בּיִּים בּיִּים בּיִים בּּעִּים בּיִּים בְּיִים בּיִּים בּיִּים בְּיִּבְּיוּ בְּיִיּבְיוּיוֹים בְּיִים בְּיוֹים בְּיוּים בְּיוֹים בְּיוֹים בְּיוֹים בְּנִיים בְּיוּים בְּבִּיוּבְּיוּים בְּיוֹים בְּעִּים בְּבְּיוֹים בְּיוֹים בְּיוּים בְּיוּים בְּיוּים בְּיוֹבְּיוּים בְּיוֹים בְּיוֹים בְּיוֹים בְּיוֹים בְּיוּים בְּיוּים בְּיוּיוּבְּבְּיוּים בְּבְּיוֹים בְּיוֹים בְּיוּבְּיוֹי

^{*}The names in this verse, within brackets, are omitted if the parents should not be present, and other names substituted in their stead.

Blessed art thou, O Eternal, our God, King of the universe, Omnipotent! our Father, our King, our Strength, our Creator, our Redeemer, our Former, our Holy One, the Holy One of Jacob; our Shepherd, the Shepherd of Israel; the beneficent King who doeth beneficently unto all, who hath been, is, and ever will be beneficent unto us day after day. He hath dealt bountifully with us, he still dealeth bountifully with us, he will deal bountifully with us for evermore; granting us grace, favour, compassion, enlargement, deliverance, and prosperity, blessing, and salvation, consolation, sustenance and maintenance, mercy, life and peace, and every good: yea, of no good will he cause us to be deficient.

May the All-merciful reign over us for ever and ever! May the All-merciful be blessed in heaven and earth!

May the All-merciful be praised throughout all generations, be glorified among us to everlasting, and be honored in our midst for ever and to all eternity! May the All-merciful sustain us with honor! May the All-merciful break the yoke of captivity from off our neck, and lead us in security to our land! May the All-merciful send us an abundant blessing on this house, and on the table at which we have eaten! May the All-merciful send us Elijah the prophet (of happy memory) that he may announce to us tidings of happiness, salvation, and consolation! May the All-merciful bless [my father* and instructor] the master of this house, and [my mother

^{*} The names in this verse, within brackets, are omitted if the parents should not be present, and other names substituted in their stead.

מוּרָתִי בּּעְלַת הַבִּית הַנֶּה · אוֹתָם וְאֶת־בִּיתָם וְאֶת־ זַרָעם וְאֶת־בָּל־אֲשֶׁר לְהֶם אוֹתָנוּ וְאֶת־בְּל־אֲשֶׁר לְנוּ בְּמוֹ שֶׁנִּתְבְּרְכוּ אֲבִוֹתִינוּ אַבְרָהָם יִצְהָק וְיַצֵּקֹב בַּבֹּל מִבֹּל כֹּל כֵּן יִבְרֵךְ אוֹתָנוּ כְּלְנוּ יַחַד בִּבְרָכְה שְׁלֵמָה וְנֹאִמֵר אָמֵן:

בַּמָּרוֹם יְלַמְּדוּ עֲלֵיהֶם וְעָלֵינוּ וְכוּר שֶׁתְּהִיּ לְמִשְׁמֶרֶר שָׁלוֹם וְנִשְּׂא בְּרָכָה מֵאֵת יְיָ וּצְדָקָה מֵאֶלֹהִי יִשְׁעֵנוּ : וְנִמְצָא־חֵן וְשֵׂכֶל טוֹב בְּעֵינֵי מְאֶלֹהִים וְאָדָם:

On Sabbath add till הָעוֹלְמִים

הָרַחֲמָן הוּא יַנְחִילֵנוּ לְיוֹם שֶּׁבֶּלוֹ שַׁבְּת וּמְנוּחָה לְחֵיֵי הָעוֹלְמִים:

הָרַחַמָן הוא יַנְהִילֵנוּ לְיוֹם שֶׁבָּלוֹ טוֹב:

הַרְחַמָּן הוּא יְזַבּנוּ לִימוֹת הַמְּשִׁיחַ וּלְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבְּא: מִגְּדֹל יְשׁוּעוֹת מַלְבּוֹ וְעִשֶּׁה הֶסֶּד לִמְשִׁיהוּ לְדָוִד וּלְזַרְעוֹ עַד עוֹלָם עֹשֶׁה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמְיוֹ הוּא יַצַשָּׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל בָּל-יִשְּׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן: and instructress] the mistress of this house, and with them, their household, their children, and all that belongs to them; us and all that belongs to us; even as our ancestors Abraham, Isaac, and Jacob were severally blessed in all things, through all things, and with all things, thus may he bless us, even all of us together, with a complete blessing, and let us say, Amen.

In the high heaven may they obtain for them and for us, the felicity of the Divine guardianship over our welfare, that we may receive a blessing from the Eternal, and righteousness from the God of our salvation, and that we may find grace and due regard in the eyes of God and man.

On Sabbath add the following till "life."

May the All-merciful cause us to inherit the day that is all Sabbath and repose in eternal life.

May the All-merciful cause us to inherit the day that is all happiness.

May the All-merciful render us worthy to behold the days of Messiah, and of the eternal life of a future state. He giveth great salvation to His king, and acteth mercifully towards His anointed, towards David and his progeny for ever. May he who maketh peace in his high heavens, in his mercy, grant peace unto us and unto all Israel, and say ye, Amen.

Fear the Eternal, ye his holy ones, for no want have

פּפִירִים רָשׁוּ וְרָעֵבוּ וְדְרָשֵׁי וְיָ לֹא יַחְסְרוּ כָּל־ טוֹב: הוֹדוּ לֵיִי פִּי־טוֹב כִּי לְעוֹלָם הַסְּדּוֹ: פּוֹתַחַ אֶרֹת-יָדִיךְ וּמִשְּׁבִּיעַ לְכָלֹ־הַי רָצוֹן: בָּרוּךְ הַנֶּבֶּר אֲשֶׁר יִבְּמַה בַּיִי וְהָיָה וְיָ מִבְּטַחוֹ: יְיָ עוֹ לְעַמּוֹ יָתֵּן יְיָ יְבָרַךְ אֶת עַמּוֹ בַשְּׁלוֹם:

On drinking the third cup of wine say-

בּרוּךְ אַתָּה יָיָ אֶלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם · בּוֹרֵא בְּרִי הַנָּפוֹ :

Open the door and say-

שְׁבּוֹךְ הַבְּתְרְ אֶלֹ-הַגּוֹיִם אֲשֶׁר לֹא-יְרָעוּךְ וְעַלֹמַמְלְכוֹרת אֲשֶׁר בְּשִׁמְדְּ לֹא כָּרָאוּ : בִּי אָכַל אֶת יַעֲלָב וְאֶת־נְוָהוּ הַשַּׁמוּ :

שִׁבֶּךְ־עָצַלֶּהֶם זַעֲמֶךְ וַהָרוֹן אַפְּךְ יַשִּׁיגֵם: תּרְדּוֹף בְּאַף וְתַשְׁמִירֵם מִתַּחַרת שְׁמִי יָיִ:

Fill the cups and say-

הללי

SAY THE HALLEL.

רא לנו יִי לא לנו פִי לְשִּׁמְדּ הֵן בָּבוֹר Ps. xvc. עַל-חַבְּדָּ עַל־אֲמָתָדְ : לְפָּה יאׁמְרוּ הַוּוֹים אַיֵּה־נָא

they who fear him. Even young lions lack and suffer hunger; but they who seek the Eternal shall not lack any good. Give thanks unto the Eternal, for he is good, for his mercy endureth for ever. Thou openest thine hand, and satisfiest the desire of every living being. Blessed is the man who trusteth in the Eternal; for the Eternal will be his protection. The Eternal will give strength to his people: the Etenal will bless his people with peace.

On drinking the third oup of wine say-

Blessed art thou, O Lord, our God, who createst the fruit of the vine.

Open the door and say-

Pour out thy wrath upon the heathen who will not acknowledge thee, and upon the kingdoms who invoke not thy name, for they have devoured Jacob and laid waste his dwelling place.

Pour out thine indignation upon them, and let thy glowing anger overtake them. Pursue them in wrath and destroy them from under the heavens of the Eternal.

Fill the cups and say-

HALLEL.

Ps. cxv.—Not unto us, O Eternal! not unto us, but unto thy name give glory, for the sake of thy mercy and thy truth. Where fore should the nations say, Where now is

אָלהֵיהֶם: וַאלהֵינוּ בַשְּׁמִים כֹּל אֲשֶׁר-חָפֵּץ עָשָּׂה:
עַצַבּיהֶם כָּסֶף וְזְהָב מַעשׁה יְבִי אָדְם: כָּה לָהֶם
וְלֹא יְדַבּרוּ עִינִים לְהֶם וְלֹא יִרְאוּ: אָזְנַיִם לְהֶם
וְלֹא יִשְׁמְעוּ אַף-לְהֶם וְלֹא יִרִיחוּן: יְבִיהֶם וְלֹא
יִמִישׁוּן רַגְּלֵיהֶם וְלֹא יְהַלֵּכוּ לֹא יִהְוּוּ בִּגְרוֹנְם:
יְמִישׁוּן רַגְּלֵיהֶם וְלֹא יְהַלֵּכוּ לֹא יֶהְוּוּ בִּגְרוֹנְם:
יְמִישׁוּן רַגְּלֵיהֶם וְלֹא יְהַלֵּכוּ לֹא יֶהְוּוּ בַּיָּה יִשְׂרָאֵל
בְּמוֹהָם יִהְיוּ עִשִּׁיהֶם כֹּל אֲשֶׁר-בּמֵחַ בָּהֶם: יִשְׂרָאֵל
בְּמוֹר בַיִי עָזְרָם וּמָגִנָּם הוּא: יִרְאֵי יִי בִּמְחוּ בַיִי עָזְרָם וּמָגנָם הוּא: יִרְאֵי יִי בִּמְחוּ בַיִי עָזְרָם וּמָגנָם הוּא:

יְיָ זְכָרָנוּ יְבָרֵךְ יְבָרֵךְ שֶּת־בֵּית יִשְּׂרָאֵל יְבָרֵךְ שֶּת־בֵּית יִשְׂרָאֵל יְבָרֵךְ שֶּת־בֵּית אַהַרֹן: יְבָרֵךְ יִרְאִי יְיָ הַקְּטַנִּים עִם־הַנְּּדֹלִים: יֹםְף יְיָ עֲלֵיכֶם וְעַל־בְּנֵיכֶם: בְּרוּכִים אַהֶּם לֵיִי עִשֵּׁה שָׁמַיִם נָאָרֶיץ: הַשְּׁמֵים שָׁמַיִם לַיִּי וְהָאָרֶץ לֵיִי עֹשֵׂה שָׁמַיִם נָאָרֶיץ: הַשְּׁמֵים שָׁמַיִם לַיִּי וְהָאָרֶץ נָתַן לִבְנִי־אָדָם: לֹא־הַמֵּתִים יְהַלְּלוּיָה וְלֹא בָּל-יֹרְבִי נִתְּלְרִיה וְלִא בָּל-יֹרְבִי דוּמָר: נִבְּרֵךְ יָה מֵעַתְּה וְעַר עוֹלְם הַלְּלוּיָה:

יָּי אָרת-קוֹלִי הַּחֲנוּנְי: אָרת-קוֹלִי הַּחֲנוּנְי: אַרת-קוֹלִי הַּחֲנוּנְי: פִּי-הִטָּה אָוְנוֹ לִי וּבְיָמֵי אֶקְרָא: אָפְפּינִי וֹ חֶבְלֵי-מָוֶת פִּי-הִטָּה אָוְנוֹ לִי וּבְיָמֵי אֶקְרָא: אָפְפּינִי וֹ חֶבְלֵי-מָוֶת וֹמְזֹן אֶבְיָצְא: וּבְשֵׁם-יְיָּ וֹמְזֹן אֶבְיָצְא: וּבְשֵׁם-יְיָּ

their God? Our God is in the heavens; He hath made whatsoever he pleased. But their idols of silver and gold are the work of human hands. They have mouths, but speak not: they have eyes, but see not. They have ears, but hear not: they have nostrils, but smell not. They have hands, but feel not: they have feet, but walk not; neither is there any utterance in their throat. May those who make them and every one who trusteth in them become like them. Israel, trust thou in the Eternal, he is thy help and shield. O house of Aaron, trust in the Eternal, he is your help and shield. Ye who venerate the Eternal, trust in the Eternal, he is your help and shield.

The Eternal who hath ever been mindful of us, will bless us, he will bless the house of Israel, he will bless the house of Aaron. He will bless those who venerate the Eternal, both small and great. May the Eternal increase you more and more, you and your children. Blessed are ye of the Eternal, who made heaven and earth. The heavens are the heavens of the Eternal: but the earth hath he given to the children of men. The dead praise not the Eternal, nor they who descend into the silent grave. But we will bless the Eternal henceforth, and for ever. Halleluyah.

Ps. cxvi.—It is pleasing unto me that the Eternal hath graciously heard my voice, and my supplications. For he hath inclined his ear unto me, therefore will I invoke him whilst I live. Should the struggles of death compass me, the pangs of the grave seize me, were trouble and sorrow

שֶׁקְרָא שָׁנָּה וְיָ מַלְטָה נַפְשִׁי : חַנוּון וְיָ וְצֵרִיק נאלהינו מָרַהִם: שֹמֵר פְּתָאוָם וְיָ דַּלֹתִי וְלִי יָהוֹשִׁיע : שוּבִי נַבִּשִׁי לִמְנוּחְיְבִי בִּי יָיָ נָמַל עָלָיְבִי : בִּי הַלַּצְתָּ נַבְּשִׁי מִפֶּוֶת אֶת עֵינִי מִן־דִּמְעָה אֶת־רַגְּלִי מָדֶּחִי : אֶתְהַלֵּךְ לִפְנִי יָיָ בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים : הָאֶמַנְתִּי בּי אֲדַבֵּר אֲנִי עָנִיתִי מְאֹד: אֲנִי אָמַרְתִּי בְּּחָבּוִי בָּל-הָאָרָם כֹּוֵב :

מָה־אָשִׁיב לַיָי בָּל־הַגִּמוּלֹהִי עָלָי: כּוֹם יִשׁוּעות אָשָׂא וּבְשֵׁם יִיָ אֶקְרָא: נְדָרַי לַיִי אֲשַׁלֵּם נָנְדָה־נָא לְכָל־עַמּוֹ : יָקָר בָּעִינֵי יָיָ הַמְּוְתָה לַהֲסִידִיוֹ : אָנָה יָיָ כִּי־אֲנִי עַבְדֶּךְ אֲנִי עַבְדְּךְ בֶּן אֲמָתֶךְ כִּתַחְתְּ לְמוֹמַרִי: לְךְ אֶוְבַּח נָבַה תּוֹרָה וּבְשֵׁם יְיָ אֶקְרָא: נָדַרי לַיִּי אֲשַׁלֵּם נָגְדְה־נָּא לְכָל־עַמוֹ: בְּחַצְרוֹתוּ בית יָי בְּתוֹבֵבִי יְרוּשָׁלָם הַלְלוּיָה:

Ps. exvii. הַלְלוּ אֶרת-יִיָ כָּל-גּוֹיִם שַׁבְּחוּהוּ כָּל-הָאָמִים בּי גָבַר עָלֵינוּ ו חַסְהוֹ וָאֶמֶת־יְיָ לְעוֹלֶם הַלַּלוּיָה:

יי פּי פּי פּי פּי פּי בּי פּי לְעוֹלְם חַסְרּוֹ : הוֹרוּ לַיָי פִּי פוֹב

to overtake me, I would then call upon the name of the Eternal; saying, O Eternal! I beseech thee, deliver my soul! The Eternal is gracious and righteous; yea, our God is merciful. The Eternal preserveth the simple: I was brought low, and he saved me. Return my soul to thy serenity, for the Eternal hath dealt bountifully with thee. For thou hast delivered my soul from death, mine eyes from tears, and my feet from falling. I yet will walk before the Eternal in the land of the living. I firmly believed, and therefore will I declare that when greatly afflicted, I rashly said, All men are liars.

What shall I render unto the Eternal for all his benefits towards me? I will raise the cup of salvation, and call upon the name of the Eternal. My vows unto the Eternal will I now pay in the presence of all his people. Precious in the sight of the Eternal is the death of his pious servants; therefore unto thee, O Eternal! consider that I am thy servant, the son of thy handmaid, thou hast loosened my bonds. A sacrifice of thanksgiving will I offer unto thee, and invoke the name of the Eternal. My vows unto the Eternal will I now pay in the presence of all his people. In the courts of the house of the Eternal, in the midst of thee, O Jerusalem. Halleluyah.

Ps. cxvii.—Praise the Eternal all ye nations: praise him all ye people: for great is his merciful kindness towards us: and the truth of the Eternal endureth for ever. Halleluyah.

Psalm xviii.

O give thanks unto the Eternal, for he is good—for his mercy endureth for ever

יאמַר־נָא יִשְּׂרָאֵל בִּי לְעוֹלָם חַסְרּוֹ : יאמְרוּ נָא בִּית־אַהָרֹן בִּי לְעוֹלָם חַסְרּוֹ : יאמְרוּ נָא יִרְאֵי יִיִּ בִּי לְעוֹלָם חַסִרּוֹ :

מן-הַמֵּצֵר קָרָאתִי יָהּ עָנָנִי בַּמֶּרְחַבְיָה : יָיָ לִי לֹא אִירָא מַה־יָּצַשָּׂה לִי אָרָם: יְיָ לִי בְּעִוֹרָי וַאֲנִי אֶרְאָה בְשֹנְאָי: מוֹב לַהַסוֹת בַּיִי מִבְּטֹהַ בָּאָרָם: מוֹב לַחֲסוֹת בַּיִי מִבְּטֹתַ בִּנְדִיבִים: כָּל־גּוֹיִם סְבָבוּנִי בְּשֵׁם יְיָ פּי אַמִילַם: סַבּוּנִי גַם סְבָבוּנִי בְּשֵׁם יָיָ בִּי אָמִילַם • סַבּוּנִי כִרְבֹרִים דּעֲכוּ כְּאֵשׁ קוֹצִים בְּשֵׁם יְיָ כִּי אָמִילַם: דָּחֹה דְּחִיתֵנִי לִנְפֹּל וַיִי עֲזְרָנִי: עָזִי וְזִמְרָת יָה וַיְהִי-לִי לישׁוּעָה: קוֹל וֹרְנָּה וִישׁוּעָה בִּאָהָלֵי צַּרִיקִים יְמִין יְיָ עִשָּׁה חָיִל : יְמִין יְיַ רוֹמֵמָה יְמִין יִיָּ עשָׂה חָיִל : לֹא־אָמוּת כִּי אָחְיֶה וַאֲכַפֵּר מַעַשֵּׁי־יָה יַפֹר יִפְרַנִי יָה וְלַפָּוֶת לֹא נְתָנָנִי: פִּתְחוּ-לִי שַׁעֲרֵי-צֶדֶק אָבאֹ־בָם אוֹרָה יָה: זֶה הַשַּׁעַר לַיִי צַרִּיקִים יָבאוּ בוֹ: (repeat) : אוֹרְדָּ כִּי וַעַנִיתָנִי וַהְּהִי-לִי לִישׁוּעָרה (repeat) : אֶבֶן מָאֲסוּ הַבּוֹנִים הָיְתָה לְרֹאשׁ פִּנָּה־ (repeat) : מַאַת יִיָּ הָיִתָה זֹאת הִיא נִבְּלָאת בְּעֵינֵינוּ

Let Israel now declare—that his mercy endureth for ever.

Let the house of Aaron now declare—that his mercy endureth for ever.

Let those who venerate the Eternal now declare—that his mercy endureth for ever.

In straitness I called on the Eternal, and the Eternal answered me with enlargement. The Eternal is for me, I will not fear: what can man do unto me? The Eternal is with me, and those who help me: I therefore shall see the confusion of those who hate me. It is better to trust in the Eternal than to rely on man. Better is it to trust in the Eternal, than to rely on princes. All nations beset me around; but in the name of the Eternal will I cut them They surrounded me, yea, they encompassed me about; but in the name of the Eternal will I cut them off. They compassed me about like bees, they flashed round me as a fire of thorns; but in the name of the Eternal will I cut them off. They thrust sore at me, that I might fall: but the Eternal supported me. The Eternal is my strength and song, and he is become my salvation. voice of joyous song and salvation resounds in the tabernacles of the righteous: "The right hand of the Eternal hath done valiantly: the right hand of the Eternal is exalted; the right hand of the Eternal hath done valiantly. I shall not die yet, but shall live to proclaim the works of the Eternal. He hath indeed chastised me, but he hath not given me over unto death. Open the gates of righteousness for me, that I may enter through them, to praise the Eternal. This is the gate of the Eternal into which the righteous shall enter. I will praise thee, for thou hast answered me, and art become my salvation. [I will, &c.] The stone which the builders rejected, hath become the corner head-stone. [The stone, &c.] This is from the Eternal: it is marvellous in our eyes. [This is from, &c.]

(repeat) : זָה הַיּוֹם עָשָׂה יִיָ נָגִילְה וְנִשְׂמְחָה בוֹ

יָּנְא יְיָ הוֹשִׁיעָה נָא: אָנָא יְיָ הוֹשִׁיעָה נָא:

אָנָא יָיָ הַצְּלִיחָה נָא: אָנָא יִיָ הַצְּלִיחָה נָא:

בְּרוּדְ הַבָּא בְּשֵׁם יִיְ בַּרַכְנוּכֶם מִבֵּית יִיְ: (repeat) אֵלְי אַמְרוּ־הַג בַּעֲבֹתִים עַדְ כַּוְרנוֹת הַמְּוֹבֵה (repeat) אַלִּי אַתָּה וְאוֹרֶדְ אֶלֹהִי אַרוֹמָמֶדְ: (repeat) הוֹרוּ לַיִי כִּי־טוֹב כִּי לְעוֹלְם הַמְּדוֹ : (repeat) יְהַלְּלוּךְ יִיְ אָלֹהֵינוּ (עַל) כָּל מַעֲשֶׂיךְ י וַחֲסִיבִיךְ יְהַלְּלוּךְ יִיְ אָלֹהֵינוּ (עַל) כָּל מַעֲשֶׂיךְ י וַחְסִיבִיךְ עַבְּרִיקִים עוֹשֵׁי רְצֹּנֶךְ וְכָל עַמְּךְ בִּית יִשְׂרָאֵל בְּרָנָּה יִוֹרְ וִיבֹּרְכוּ וִישִׁבְּהוּ וִיפְאָרוּ וירוֹמְמוּ וְיַעַרִיצוּ וְיַקְדִּישׁוּ יִוֹרוּ וִיבְּרְכוּ וִישַׁבְּהוּ וִיפְאָרוּ וירוֹמְמוּ וְיַעַרִיצוּ וְיַקְדִּישׁוּ וְיִבְּרְכוּ אָר שִׁבְּרוּ וְיִבְּרְכוּ מִוֹב לְהוֹרוֹת אַתְּר בִּי מַעוֹלָם וְעַר עוֹלְם אַתְּר בִּי מַעוֹלְם אַתְּר בִּי מַעוֹלְם אַתְּר בִּי מַעוֹלָם אַרְר עוֹלָם אַתְר בִּי מַעוֹלָם אַלִּר יִיִּיִים אַרְּר בִּי מַעוֹלְם בִּי מְעוֹלְם אַר עוֹלְם אַר בִּיִבְּר בִּי מַעוֹלְם אַרְר בִּי בִּעְר עוֹלְם אַר בִּי בְּבִּר מוֹב לְהוֹרוֹר אֵלִיךְ אַלִּים בְּיִבְּר בִּי מַעוֹלְם וְעַר עוֹלְם אַר בִּי בְּרוּוֹים אַבְּר בִּי בְּעוֹבְם אַרְר בִּי מַעוֹלְם אַר בִּיִים אַרְּר בִּי בְּבְּר בִּי מְעוֹלְם בִּי בְּעִר עוֹלְם אִר בִּי בְּרְר מוֹבְּים אִר בִּיִּים בְּיִבְּייִים בְּיִבְּי בִּי בְּעִר בִּי בְּעִר בִּי בְּעִר בִּילְנִים בְּיִבְּר בִּי בְּעִר בִּי מַעוֹלְם בִּי בְּיִר עוֹלְם אַר בִּיִּים בּייִבּיים בּי בִּער בִּי מַעוֹלְם בּי בִּער בּי בְּיִר בְּיִבּיוֹשׁי אַבְיּר בִּיִבְּיים בּיִבּיים בּייִים בְּיִּיבְיר בִּי בִּיִים בְּיִבּיים בְּיִבּיר בִּיִים בְּיִיבְּיוֹים בְּיִיבְיוֹים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִיבְּיוֹים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיוֹבְיוֹים בּיוֹבְיוֹים בְּיִים בְּיוֹבְיוּים בְּיוֹים בּיוֹים בְּיוֹים בְּיוֹבְיוֹים בְּיִים בְּיוֹים בְּיוֹבְיוֹים בּיוֹים בְּיוֹיִים בְּיוֹים בְּיוֹבְיוֹים בְּיוֹבְיוֹים בְּיוֹים בְּיוֹים בְּיִינִים בְּיוֹים בְּעִים בְּיוֹבְיוֹים בְּיוֹבְיוֹים בְּיוֹים בְּיוֹים בְּיוֹים בְּיוֹים בְּיוֹבְיוֹים בְּיוֹבְיוֹים בּיוֹים בּיוֹים בּיוֹים בְּיוֹבְיוֹים בְּיוֹים בְּיוֹבְיוֹים בְּיוֹים בְּיוֹיםוּים בּיוֹים בּיוֹים בְּיוֹים בְּיִים בּיוֹים בּיוֹים בְּיוֹבְיו

הוֹרוּ לַנִי כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְרוֹ :

הורו לאלהי הָאֶלהים בִּי לְעוֹלָם חַקְּדוֹ :

הוֹרוּ לֵאָדֹנִי הָאֲדֹנִים כִּי לְעוֹלֶם חַסְרוֹ

לְעשׁה נִפְּלָאוֹת נְדֹלוֹת לְבַהוֹ כִּי לְעוֹלָם חַסְהוֹ

לְעֹשֵׁה הַשָּׁמַיִם בִּתְבוּנָה בִּי לְעוֹי

לְרוֹקַע הָאָרֶץ עֵל הַפָּיִם

לְעשׁה אוֹרִים גְּדֹלִים

בִּי לְעוֹלֶם חַסְהוֹ : בִּי לְעוֹלֶם חַסְהוֹ : בִּי לְעוֹלֶם חַסְהוֹ : בִּי לְעוֹלֶם חַסְהוֹ :

בִּי לְעוֹלָם חַסְרּוֹ י

בי לעולם חַקהו :

This is the day which the Eternal hath appointed, we will rejoice, and be glad thereon. [This, &c.]

O Eternal! save us now we beseech thee. O Eternal! save us now we beseech thee.

O Eternal! send now prosperity we beseech thee! O Eternal! send now prosperity we beseech thee!

Blessed be he who cometh in the name of the Eternal: we from the house of the Eternal do bless you. [Blessed, &c.] God is Eternal; and he hath enlightened us. Bring the sacrifice bound with myrtle branches to the horns of the altar. [God is Eternal, &c.] Thou art my God, and I will praise thee; O my God, I will extol thee! [Thou art, &c.] O give thanks unto the Eternal, for he is good, for his mercy endureth for ever. [O give thanks, &c.]

All thy works praise thee, O Eternal! thy pious servants, with the righteous who perform thy will, and thy people, the house of Israel, with joyful song give thanks, bless, praise, glorify, extol, reverence, sanctify, and acknowledge thy kingly name, O our King! for to thee it is proper to offer thanksgiving, and pleasant to sing praise to thy name, for thou art God from everlasting to everlasting.

Psalm cxxxvii.—O give thanks unto the Lord, for he is good: for his mercy endureth for ever.

O give thanks to the God of gods: for his mercy

endureth for ever.

O give thanks to the Lord of lords: for his mercy endureth for ever.

To him who alone performeth great wonders: for his mercy endureth for ever.

To him who with supreme understanding made the

heavens: for his mercy endureth for ever.

To him who stretched out the earth above the waters: for his mercy endureth for ever.

To him who made great lights: for his mercy endureth for ever.

בִּי לְעוֹלְם תַּמְרוֹ : אֶת-הַיָּרַחַ וְכוֹכָבִים לְמֶבְשְׁלוֹת בַּלְיָלָה בִּי לְעוֹלָם חַסְרוֹ : בי לעולם חַקרו: בי לעולם הַקְּרוֹ : בי לְעוֹלֶם הַקּרוֹ: בי לעולם הקהו: בי לְעוֹלֶם חַסְרוֹ : בי לְעוֹלֶם חַסְרוֹ : בי לעולם חַמִרוֹ: בי לעולם חַקְרוֹ: בי לעולם חַסְרוֹ : בי לעולם חַסְרוֹ : בי לְעוֹלֶם הַסְרוֹ : בי לְעוֹלֶם הַסְרוֹ : בי לעולם הַסְרוֹ בִי לעוֹלָם חַסִרוֹ : בי לעולם הַקרו: בי לעולם הַסִרוֹ: בי לעולם הסהו:

אָת-הַשָּׁמָשׁ לְמֶמְשׁלֶת בַּיוֹם לְמַבֵּה מִצְרִים בִּבְכוֹרֵיהֶם וַיוֹצֵא יִשִּׂרָאֵל מִתּוֹכָם בְיָר חֲוָקָה וּבִוְרוֹעַ נְטוּיָה לְגֹוֵר יַם־סוּף לְגְוָרִים וָהֶעֶבִיר יִשְׂרָאֵל בְּתוֹכוֹ וְגַעֵר פַּרְעֹה וְחֵילוֹ בְיַם־סוּף לְמוֹלִיךְ עַמוֹ בַּמִּרְבָּר לְמַבֵּה מְלָבִים גְּדֹלִים וַיַהַרֹג מִלְכִים אַדִּירִים לְסִיחוֹן בֶּעֶרְ הָעֶמֹרי וּלְעוֹג מֶלֶך הַבְּשָׁן וְנָתַן אַרְצָם לְנַחֲלָה נַהַלָּה לְיִשְׂרָאֵל עַבְּרוֹ שֶׁבְשִׁבְּלֵנוּ זְכַר לְנוּ וַיִּפְרְבֵּנוּ מֹצְבִינוּ נתן לֶהֶם לְכָל בָּשָׂר הורו לאל הַשָּׁמִים

The sun to rule by day: for his mercy endureth for ever.

The moon and the stars to rule by night: for his mercy endureth for ever.

To him who smote the Egyptians in their first-born: for his mercy endureth for ever.

And brought forth Israel from among them: for his mercy endureth for ever.

With a mighty hand and a stretched-out arm: for his mercy endureth for ever.

To him who divided the Red Sea into parts: for his mercy endureth for ever.

And caused Israel to pass through the midst of it: for his mercy endureth for ever.

But overthrew Pharaoh and his host in the Red Sea: for his mercy endureth for ever.

To him who led his people through the wilderness: for his mercy endureth for ever.

And smote great kings: for his mercy endureth for ever.

And slew mighty kings: for his mercy endureth for ever.

Sihon king of the Amorites: for his mercy endureth for ever.

And Og king of Bashan: for his mercy endureth for ever.

And gave their land as a heritage: for his mercy endureth for ever.

As a heritage to his servant Israel: for his mercy endureth for ever.

Who remembered us in our low state: for his mercy endureth for ever.

And redeemed us from our oppressors: for his mercy endureth for ever.

Who giveth food to all flesh: for his mercy endureth for ever.

O give thanks unto the God of heaven: for his mercy endureth for ever.

נְשִׁמַת בָּל-הַי הְבָרֵךְ שֶׁת-שִׁמְךּ יְיָ אֶלהֵינוּ י וְרוּחַ בַּל-בְּשִׁר הְּבָּשִׁר הְבָּבְרְ שֵׁלְבֵּנוּ הָמִיד י מִן הְעוֹלָם וְעַר-הַעוֹלָם אַהָּה אֵל י וֹמִבַּלְעָרֶיךְ אֵין לְנוּ מֶלֶךְ גּוֹאֵל וֹמוֹשִׁיעַ פּוֹרָה וּמַצִּיל וּמְבַּרְנֵם וּמְרַחֵם מְּלְרָת צָרָה וְצוּיָקָה אֵין לְנוּ מֶלֶךְ אֶלָּה בָּל-בְּרִיוֹת בְּבְרִיוֹת בְּבְרִיוֹת יִבְּרָהְוֹנִים יִּ אֲלֹהֵי בָּל-בְּרִיוֹת הַמְּהָבֶּרוֹת הַמְּבְרוֹת בְּבְרִיוֹת יִבְּרָבְּתְבֹים וְהַמִּבְּחוֹת הַמְּנָהֵג עִוֹלְכוֹוֹ בְּרִיוֹתְיוֹ בְּרִיוֹתְיוֹ בְּרִיוֹת הַמְּבָּחוֹת הַמְּנָהֵג עִוֹלְרוֹת הַמְּעְבִים וְהַמִּמִים י וְיִי לֹא-יְנוּה וְלְרוֹת הַמְּהָרִים וְהַמִּמִים י וְיִי לֹא-יְנוּה וְלְּאֹיִיישִׁן י הַמְּעוֹרִר יְשֵׁנִים וְהַמִּמְיִץ נִרְדָּמִים וְהַמֵּשִּיחַ וְלֹּא-יִישִׁן י הַמְּעוֹרִר יְשֵׁנִים וְהַמִּלְים וְהַבְּלִים וְהַנְּמִים וְהַבְּמִים וְהַבְּמִים וְהַמְּתִּים וְהַבְּמִים וְהַבְּיִרְ אָבִיּרְר אָבִרְיוֹת וְבְּבִּרְר אָבִרְיוֹם וְהַבְּמִים וְהַבְּמִים וְהַבְּמִים וְהַבְּמִים וְהַבְּמִים וְהַבְּמִים וְהַבְּלִים וְהַבְּרִר אָבִרְיִים וְהַבְּלִים וְהַבְּלִים וְהַבְּלִים וְהַבְּבִּרְר אָבִרְר אְבַּבְּרְר אְבַבְּרִים וְהַבְּבִּרְר אְבַבְּרִים וְהַבְּמִים וְהַבְּבְּרִים וְהַבְּבְּרִים וְהַבְּבִּים וְהַבְּבִּים וְהַבְּים וְבִּבּוֹת מִּיִרִם יִּיבְּבְּרִים וְהַבְּבִּרְים וְהַבְּבְּים וְנִבְּלִים וְבִּבּיף אָבַּרְרִים וְבִּבְּרְים וְבִּבְּרְים וֹבְבְּרִים וְבִּבְּרִים וְבִּבְּרִים וְבִּבְּרִים וְבִּבְּרְים וֹבִיּוֹם וְבִּבְּרִים וְבִּבְּיִבְיִים וְּבִּיּבְיּבְיִים וְבִּבְּיִים וְבִּבְּיִבְיִים וְבִבְּיִבְיּים וְבִּבְּיִבְיִים וְּבִבְּיִבּים וּבְּבְּיִבְיִים וְבִּבְּבְּיְים וְבִּבְּיִבְיִים וְבִיּוֹם וְבִּבְיּבְיִים וְבִּיּים וְבִּיּבְיּים וּבְּיִבּים וּיִבּיּים וְּבְּבְּיִבּים וּיִבְּבְּבְיּר בְּבְּבְּים וְּבְבְּיּים וְּבְּבְיּוֹם וְיבְּבְּיִם וְּבְּבְּים וְבְּבְּיּבְיּים וְּבְּבְּיִבּוּתְיוֹם וּבְּבְּיִים וְבְּבְּיִם וְבְּבְּיִבְיוֹבְּיִם וְבְּבְיוֹם וְבְּבְיוֹם וְבְּבְּיוֹם וְבְּבְּיוֹם וְבְּבְּיִם וְבְּבְּיִים וְבְּבְיוֹם וְבְּבְּיִם וְּבְּבְּבְּיִים וְּבְּבְּיוֹם וְבְּבְּיִים וּבְּבְּבְּיוֹם וְּבְּבְּיוֹם וְבְּבְּיוֹם וְּבְּבְּיוֹם

אָלּוּ פִּינוּ בְּלֵבֵּץ שִׁירָה בַּיָּם וּלְשׁוֹנֵנוּ רְנָּה בַּהָמוֹן
גַּלְּיוֹ וְשִׂפְּתוֹתִינוּ שֶׁבֵּח בְּמֶרְחַבֵּי רָקִיעַ וְעִינִינוּ
מָאִירוֹת בַּשֶּׁמֶשׁ וְכַיָּרֵחַ וְיָבִינוּ פְּרוּשׁוֹרת בְּעָבְיוֹ וְשִׁבְּח בְּנִיְנִוּ בְּלְוֹרת בְּאֵיְלוֹרת: אֵין אֲנַחְנוּ שְׁמִים וְרַבִּי וְרָבִינוּ כַּלְּוֹרת בְּאַלְוֹרת: אֵין אֲנַחְנוּ וּלְבָּרֵךְ אָרְהִינוּ וַאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ וּלְבָּרֵךְ אֶרְרֹים לְחוֹרוֹת לְּךּ יִי אֶלְהִינוּ וַאלֹהֵי אֲבוֹתִינוּ וּלְבָּרֵךְ אֶרְרֹים נְּאַלְּהִינוּ שִּנְשִּׂירָ עְבְּרִים בְּרִעב זַנְתְנוּ וּ שִּנְשִּׁירָ עִבְּרִים בְּרִעב זַנְתְנוּ וּ אַנְשִּׁירָ עִבְּרִים בְּרִבְּרִים בְּבְּרִים וְּבְּבִּי רְבְבוֹת פְּעָמִים הַמוֹבוֹת שֵּנְשִּׂירָ עִבְּרִים וְּבְבִּי רְבְבוֹת פְּעָמִים בְּמִוֹבוֹת שִּנְשִּׂירָ עִבְּרִים בְּרִעב זַנְתְנוּ וּ בִּשְּבְע בְּרִים פִּרִיתְנוּ וּמְדָּבֶר מִלְפִיּתְנוּ וּמְדְּבְיִים בְּרִעב וַנְתְּנוּ וּמִחָּלָיִם בְּרִעב וְנִהְנוּ וּ בְּשִּבְע

The breath of all living shall bless thy name, O Eternal. our God! and the spirit of all flesh shall continually glorify and extol thy memorial, O our King! for thou art God from everlasting to everlasting: and besides thee we have neither king, redeemer, nor saviour, who redeemeth, delivereth, maintaineth, and hath compassion on us in all times of trouble and distress: we have no king but thee. Thou art God of the first and the last ages: God of all creatures, and Lord of all generations; who is adored with all manner of praise; who governeth his world with tenderness, and his creatures with mercy. Lo! the Eternal neither slumbereth, nor sleepeth: he raiseth those who sleep, and awakeneth those who slumber: he causeth the dumb to speak; looseth those that are bound, supporteth the fallen, and raiseth those up who are bowed down, and therefore, to thee only do we render adoration.

Were our mouths filled with sacred song, as the sea is with water, our tongues shouting loudly as its roaring billows; and our lips extended with praise like the widely-spread firmament: and our eyes sparkling like the sun and the moon: and our hands extended like the eagles' wings in the skies: and our feet swift as the hind's: we should yet be deficient to render sufficient thanks unto thee, O Lord, our God! and the God of our fathers, or to bless thy name, for even one of the innumerable benefits which thou hast conferred upon us and our ancestors. For thou, O Lord, our God! didst redeem us from Egypt. and release us from the house of bondage; in time of famine didst thou feed us; and in plenty thou didst provide for us. From the sword thou didst deliver us. from the pestilence thou didst save us, and from many sore diseases thou didst relieve us. Hitherto thy tender

• רָעִים וְנָאֲמָנִים דִּלִּיתָנוּ : עַר־הַנָּה עֲזָרוּנוּ רַחֲמֶיך וָלֹא־עַנָבוּנוּ חֲסָדִיךּ וְאַל־תִּפְשׁנוּ יִיְ אֱלֹהֵינוּ לָנֶצַח: עַל־בֵּן אַבָּרִים שֶׁפִּלַּנְתָ בָּנוּ • וְרוּחַ וּנְשָׁמָה שֶׁנָּבַּחְתָּ בְּאַפֵּינוּ וְלָשׁוֹן אֲשֶׁר שַׂמְתָּ בְּבִּינוּ : הַן הַם יוֹרוּ וִיבָרְכוּ וִישַׁבְּחוּ וִיפָּאֲרוּ וִירוֹכְיִמוּ וְיַעַרִיצוּ וְיַקְדִּישׁוּ וְיַמְלִיכוּ אֶת־שִׁמְךּ מַלְבֵנוּ : בִּי כָל־פֶּה לְדְּ יוֹרָה וְכָל-לָשׁוֹן לְךְּ תִשָּׁבַע וִכְל-בֶּנֶךְ לְךְּ תִכְּרַע י וְכָל־קוֹמָה לְפָּנֶיךְ תִשְׁתַּהְנֶה: וְכָל־לְבָבוֹת יִירָאוּךְי וְבָל־בֶּרֶב וּבְלָיוֹת יְזַמְּרוּ לִשְׁבֶּיךְ בַּדָּבָר שֶׁבָּתוּב בָּל עַצְמוֹתֵי תּאַמַרְנָה יִיָ מִי כָמוֹךְ · מַצִּיר עָנִי מַהְזָק מְפֶנוּ וְעָנִי וְשֶׁבְיוֹן מִגּוֹוְלוֹ : מי יִרְמֶה־לָּךְ וּמִי יִשְׁוֶה־ לָךְ וֹמִי יַעַרָדְ־לָךְ י הָאֵל הַנְּדֹל הַנִּבֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן לְנֵה שָׁמַיִם נָאָרֶץ: נְהַלֶּלְךְ וּנְשַׁבַּחַךְ וּנְפָּאָרְדְּ וּנְבָרֵךְ אֶרת-שֵׁם קָרְשֶׁךְ · כָּאָמוּר לְרָוֹד בָּרְכִי נַפְּשִׁי : אֶת־יְנְ וָכָל־קְרָבֵי אֶת־שֵׁם קָרְשׁוֹ

הָאֵל בְּהַעֲצְאַמוֹרת עָנֶּך : הַנְּרוֹל בִּכְבוֹר שְּׁמֶךְ : הַגִּבּוֹר לָנֶצַח וְהַנּוֹרָא בְּנוֹרְאוֹתֶיךְ : הַמֶּלֶךְ הַיּוֹשֵׁב עַל בָּפֵא רָם וְנִשָּׂא :

שוֹכֵן עַר מָרוֹם וְקָרוֹשׁ שְׁמוֹ · וְכָתוּב רַנְנוּ צַּדִּיקִים בַּיִי לַיְשָׁרִים נָאָוָה תְהַלָּה : בְּגִּי יְשָׁרִים תִּתְהַלֶּל · וּבְדַבְרִי צַדִּיקִים תִּתְבָּרַךְ · וּבִלְשׁוֹן חֲסִידִים תִּתְרוֹמָם · וּבְקָרֶב קְרוֹשִׁים תִּתְּקַרְשׁ : mercies have supported us, and thy kindness hath not forsaken us; and O Lord, our God! do never forsake us. And therefore the members of which thou hast branched out in us, the spirit and soul which thou hast breathed into our nostrils, and the tongue which thou hast placed in our mouth; lo! they shall continually give thanks, bless, praise, glorify, extol, reverence, sanctify, and ascribe sovereign power unto thy name, O our King! for every mouth shall adore thee, and every tongue swear fealty unto thee. Unto thee every knee shall bend; and those of high stature shall bow down before thee. heart shall fear thee; and the inward parts and reins shall sing praise unto thy name; as it is written. bones shall say, O Lord! who is like unto thee? "Who delivereth the poor from one of superior strength: the poor and needy from his oppressor." Who is like unto thee? who is equal unto thee? who can be compared unto thee, O thou, the great, mighty, and tremendous God! The most High God! possessor of heaven and earth. We will praise, adore, glorify, and bless thy holy name, as David said, "Bless the Lord, O my soul! and all that is within me, bless his holy name."

Thou art the God! who art mighty in thy strength! who art great by the glory of thy name! who art mighty for ever, and fearful by thy fearful deeds! the King! who sitteth on the high and exalted throne.

Who inhabiteth eternity, exalted and holy is his name; and it is written: "Rejoice in the Lord, O ye righteous, for to the upright praise is comely." With the mouth of the upright shalt thou be praised; blessed with the words of the righteous; extolled with the tongue of the pious; and sanctified in the midst of saints.

וּבְמַקְהַלוֹת רְבָבוֹת עַפְּך בִּית יִשְׂרָצֵל בְּרָנָה יִתְפָּצֵר שִׁמְך מֵלְבֵּנוּ בְּכָל־הּוֹר וָרוֹר שָׁבֵּן חוֹבַת כָּל־הַיְצוּרִים לְשָׁבֵּחַ לְבָּצֵר לְרוֹמֵם לְהַבֵּר לְבָרֵך לְעַלֵּה וּלְלַלֵּמ על בָּל־הִּבְר לְרוֹמֵם לְהַבֵּר לְבָרֵך לְעַלֵּה וּלְלַלְמַם על בָּל־הִּבְר יִשִׁי עַבְּהָּך מִשִׁיהֶך :

יִשְׁתַבַּח שִׁמְךּ לָעַד מַלְבֵּנוּ הָאֵל הַמֶּלֶךְ הַנְּדוֹל וְהַפְּּרוֹשׁ בַּשָּׁמִים וּבָאָרִץ בִּי לְדְּ נָאָה יִיָ אָלֹהֵינוּ וֹאלֹהֵי אָבוֹתִינוּ שִׁיר וּשְׁבָחָרֹה הַבֵּל וְוִמְּרָרֹה עוֹז וּמֶמְשָׁלָה נָצַח נָּדְלָה וּנְבנִּרָה הְּהַלָּה וְתִבְּאָרָת קְּךְשָׁה וּמֵלְכוּת בִּרְכוֹת וְהוֹדָאוֹת מֵצַהָּה וְעַר-עוֹלָם: בָּרוּךְ אַהוֹן הַנִּפְּלָאוֹת הַבּוֹחֵר בְּשִׁירִי זִמְרָה מֶלֶךְ אַל תַהוֹנְאוֹת הָעוֹלָמִים:

וּבְבֵן וַיְהִי בַּחֲצִי תַלַיְלָה: אָז רוֹב נִפִּים הִפְּלֵאתָ בְּרֹאשׁ אַשְׁמוֹרֶת זֶה בַּלְיְלָה: בַּיְלָה: Also in the congregation of the tens of thousands of thy people, the house of Israel, shall thy name, O our King! be glorified throughout all generations; for such is the duty of every created being in thy presence, O Eternal, our God! and God of our fathers, to thank, praise, extol, glorify, exalt, ascribe glory, bless, magnify, and adore thee, even beyond all the songs and praises of thy servant David, the son of Jesse, thy anointed.

Thy name shall be praised for ever, our King! thou great, holy, and sovereign God, in heaven and on earth; for unto thee, O Eternal our God! and God of our fathers, appertain song and praise; hymn and psalm; strength and dominion; victory, power, and greatness; adoration and glory; holiness and majesty; blessings and thanksgivings, henceforth and even unto everlasting. Blessed art thou, O Eternal! God and King, great above all praises, the God of thanksgiving, the Lord of wonders, who findest delight in songs of psalmody, King, Almighty! who livest eternally.

And thus "it was at midnight."

Of old thou didst wondrously perform many miracles in the night.

At the beginning of the first watch of this night.

When thou didst cause Abraham, the righteous convert, to be victorious through the division of his band at night.

It was at midnight.

Thou didst threaten Abimelech, the king of Gerar, in a dream of the night.²

1 Gen. xiv. 15.

² Ibid. xx. 3.

רַפְּתַרָת אָרַמִּי בְּאֶמֶשׁ בילה: וַיָּשֶׂר יִשְׂרָאֵל לְאֵל נֵיוּכֵל לוֹ בִילָה: וְיְהִי בַּחֲצִי הַלַּיִּלָה: זָרַע בְּכוֹרִי פַּתְרוֹם מָחַצְּתָּ בַּחַצִי הַלַּילָה: חֵילָם לא מִצְאוּ בְּקוּמֶם בַּלֵילָה מִיסַת נְגִיד חֲרוֹשֶׁת סִלְּיתָ בִּכוֹכְבֵי לַיִּלָה: וְיְהִי בַּהְצִי הַבַּיִּלָה: יָעץ מְחָבף לְנוֹפֵף אִוּוּי הוֹבַשְׁתָּ פְּנָרָיו בַּלֵילַה: פָרַע בֵּל וּמַצְּבוֹ בְּאִישׁוֹן לילה: לְאִישׁ חֲמוּרוֹת נִנְלָה רָז חֲזוֹת בִילַה: וֹוְהִי בַּחֲצִי הַלֵּילָה: מִשְׁתַבֵּר בִּכְלֵי לִרֶשׁ נָתָרֵג בּוֹ בַּלִילָה: נוֹשַע מִבּוֹר אָרָיוֹת פּוֹתֵר בְּעָתּוֹתֵי לילה: שֹנִאָה נָמַר אֲנְגִי וְכְתַב סְבְּרִים בַּלַיִלָּה: וְיִהִי בַּהַצִי הַלַּיִלָה: עוֹבַרְתָּ נִצְּחַךּ עָלִיו בְּנֶדֶר שִׁנַת לילה: פונה תַרוֹך לשומר מה מְלֵילֵה: צָרַח בַּשׁוֹמֵר וְשָּׂח אָתָא בֹקֶר וְגַם לַיִּלָה: נְיְהִי בַּחֲצִי הַלֵּילָה: קַרַב יוֹם אֲשֶׁר הוֹא לֹא יוֹם וְלֹא לילה: רם הוֹדע כִּי לְדְּ יוֹם אַף לְדָּ הַלַּיִלָה:

Thou didst terrify Laban, the Syrian, on the eve of his meeting with Jacob, —in the night.

And Israel wrestled with the angel and prevailed against

him, in the night.2

It was at midnight.

The first-born of the progeny of Patros² thou didst smite at midnight.

Their vigorous youth they found not, when they arose

in that night.

The host of the prince of Haroseth,⁴ thou didst trample down through the agency of the stars of the night.⁵

It was at midnight.

When the blaspheming Senachereb purposed to assail thine habitation, thou didst frustrate him through the dead carcases of his host,⁶ in the night.

Bel and its image were hurled down in the darkness of

the night.

To Daniel, the much beloved man, was the mysterious vision revealed in the night.

It was at midnight.

Belshazzar who made himself drunken, out of the holy vessels, was slain on that same night.

Daniel, who was saved from the lion's den, interpreted

the terrifying dreams of the night.

Haman the Agagite, who cherished enmity, wrote his letters to exterminate the Jews, at night.

It was at midnight.

Thou didst awaken against him thy all-conquering power by disturbing the sleep¹⁰ of the king, at night.

Thou wilt tread the wine-press for them who anxiously

ask, Watchman what of the night?"

Let the Eternal, the Watchman of Israel, cry out and say, The morning hath come as well as the night.¹³

It was at midnight.

O let the day of redemption approach, which shall be neither day nor night.¹³

Make known, O Most High! that thine is the day and

thine also the night.14

שוֹבְרִים הַבְּבֵּןר לְעִיְרְךְּ כָּל-הַיּוֹם וְכָל-הַבַּיְּלְה: הָאִיר כָּאוֹר יוֹם הֶשְׁכָּת

וְיְהִי בַּהַצִּי הַלַּיְלָה:

ON THE SECOND NIGHT SAY—

: וּבְבֵן וַאֲמַרְהֶּם וֶבַח בָּם

אוֹמֶיץ נְּבוּרְוֹתֶיךּ הִפְּלֵאתָ בַּפֶּסַח:

בָּרָאשׁ בָּל מוְעַדוֹת נִשְׂאָתָ בָּל

נּלִיתָ לְאֶוֹרָתִי הְצוֹת לֵילֹ פֶּבַח:

וַאֲמַרְהֶּם וָבַח פָּסַח:

דָּלֶתִיו דָּפַּקְתָּ בְּחוֹם הַיּוֹם בַּפֶּסַח:

: הַּסְעִיר נוֹצַצִים עָגוֹת מַצוֹת

וָאֶל־הַבָּקָר רָץ זֵכֶר לְשׁוֹר צֵרְךְּ

וֹאַמַּרְתָּם וָבַח פָּסַח:

ווֹעמוּ כְרוֹמִים וְלֹהַמוּ בָּאִשׁ בָּסָח:

דָלַץ לוֹט מֶהֶם וּמַצוֹת אָבָּה בְּקֵץ בָּסָה:

: פַּפֶּכַח מוֹף וְנוֹף בְּעָבְרְךּ

וַאֲמַרְתֶּם וָבַהְּ פֶּסַה:

יָה ראש בָּל־אוֹן מְחַצְּתְּ בְּלֵיל שִׁמוּר בָּסְח:

פַבּיר עַל־בֶּן־בְּכוֹר בָּסַחְתְּ בְּרַם בָּכּח:

לְבִלְתִּי תַת מַשְׁתִית לָבֹא בִּבְּתְתַי בַּבֶּּסֵח:

וַאֲמַרְהֶּם זֶבַה כָּסַח:

Appoint watchmen to thy city, all day and all night. Illumine, as with the light of day, the darkness of our night.

It was at midnight.

On the Second Night say:

YE SHALL SAY IT IS THE SACRIFICE OF THE PASSOVER.

Thy mighty power didst thou wonderfully display on THE PASSOVER.

To be the chief of all the solemn feasts thou didst exalt THE PASSOVER.

Thou didst reveal to Abraham, the child of the East, the redemption which should be wrought at midnight, on THE PASSOVER.¹

YE SHALL SAY IT IS THE SACRIFICE OF THE PASSOVER.

Thou didst visit his door during the heat of the day,² on the Passover.

He entertained the angels with unleavened cakes,3 on the Passover.

To the herd he ran and prepared a calf, a prototype of the sacrifice of the Passover.

YE SHALL SAY IT IS THE SACRIFICE OF THE PASSOVER.

The Sodomites incensed God, and were consumed with fire on the Passover.

Lot was delivered from among them, and he baked unleavened cakes on the Passover.

Thou didst sweep the land of Moph and Noph, when thou didst pass through it, on the Passover.

YE SHALL SAY IT IS THE SACRIFICE OF THE PASSOVER.

Lord, thou didst smite the head of every first-born on the night of the observance of the Passover.

Yet didst thou, the Omnipotent, pass over Israel, thy first-born son, when thou sawest the blood of the sacrifice of the Passover.

And didst not suffer the destroyer to enter within my doors, on the Passover.

YE SHALL SAY IT IS THE SACRIFICE OF THE PASSOVER.

מְּסֶנֶּרֶת סְנְּרָה בְּעָתּוֹתֵי עוֹמֵר פָּסַח:

נִשְׁמְרָה מִיְיִן בִּצְלִיל שְׁעוֹרִי עוֹמֵר פָּסַח:

שוֹרְפוּ מִשְׁמֵנֵי פּוּל וְלוּר בִּיקַד יְקוֹר פָּסַח:

וַאֲמֵיְרָהֶם זֶבַה פָּסַח:

עוֹר הַיוֹם בְּנוֹב לַעֲמוֹר עַר נְּעָה עוֹנֵת פָּסַח:

בַּפֶּסַח:

עַּפֹּסִיר בְּיִבְּה לְקַעֲצֵקעַ צוּל

צָפֹּה הַצְּפִית עָרוֹךְ הַשְּׁלְהָן

וַאֲמַרְהֶּם זֶבַה פָּסַח:

וַאֲמַרְהֶּם זֶבַה פָּסַח:

קָהָל כִּנְסָה הָדַסְּה לְשַׁלֵּשׁ צוֹם בַּפֶּסַח: ראש מִבּית רָשָׁע מָחַצְהָּ בְּעֵץ חֲמִשִּׁים בַּפֶּסַח: שְׁתֵּי אֵלֶה רָגַע הָבִיא לְעוּצִית הָעוֹז יָרְךְּ הָרוּם יְמִינְךְּ בְּלֵיל הִתְקַדֵּשׁ חַג פֶּסַח:

וֹאֲמַרְתֶּם וֶבַח פָּסַח:

בִּי לוֹ נָאֶה · בִּי לוֹ יָאֶה : אַדִּיר בִּמְלוּכְּה · נְּרוּדִיו יאֹמְרוּ לוֹ · לְדּ וּלְדּ · לְדּ בִּיְלֹכָה · לְדּ יִיְ הַמַּמְלָכָה : בּי לִדְ יִיְ הַמַּמְלָכָה : בּי לוֹ נָאֶה · בִּי לוֹ יָאֶה : דְּגוּל בִּמְלוּכָה · הָרוּר לוֹ נָאֶה · נְתִיכָוִיו יאֹמֶרוּ לוֹ · לְדְּ וּלְדְּ · לְדְּ בִּי לוֹ לְדָּ יִיְ הַמַּמְלָכָה : בִּי לוֹ לְדָּ יִיְ הַמַּמְלָכָה : בִּי לוֹ לְדָּ יִיְ הַבְּמִלוּכָה : בִּי לוֹ לְדָּ יִיְ הַמַּמְלָכָה : בִּי לוֹ לִדְּ יִיְ הַבְּמִלְּכָה : בִּי לוֹ

Jericho when closely shut up, was taken at the season of the Passover.

Midian was destroyed by the cake of barley bread made from the Omer of the Passover.

The fat ones of Pul and Lud¹¹ were to be burned in the blaze, ¹² kindled on the Passover.

YE SHALL SAY IT IS THE SACRIFICE OF THE PASSOVER.

The Assyrian still remained at Nob, 13 till the approach of the season of the Passover.

The hand wrote the extermination of Babylon "the deep

abyss,"14 on the Passover.

The "watch was then set," and "the table then spread" 15 on the Passover.

YE SHALL SAY IT IS THE SACRIFICE OF THE PASSOVER.

Hadassah 16 assembled the congregation to fast three days 17 on the Passover.

Haman, the head of a wicked house, thou didst destroy

on a gallows fifty cubits high, 18 on the Passover.

The double punishment 19 wilt thou in a moment bring on Uts20 on the Passover.

Thy hand will then shew itself omnipotent, and thy right hand be exalted as on the night when was sacrified THE FESTIVAL OF THE PASSOVER.

YE SHALL SAY IT IS THE SACRIFICE OF THE PASSOVER.

To him praise is becoming: to him praise will always be becoming. He is all powerful in his kingdom; he is essentially supreme: his angelic hosts thus say unto him Thine and thine only, thine, yea thine, thine, surely thine, thine, O Eternal! is the sovereignty. To him praise is becoming: to him praise will always be becoming. He is most exalted in his kingdom, he is essentially most glorious, his ministrants thus say unto him, Thine, and thine only, thine, yea thine, thine, surely thine, O Eternal! is the sovereignty. To him praise is becoming, to him

נָאֶה • כִּי לוֹ יָאֶה: זַכַּאי בִּמְלוּכָה. חָסִין בַּהַלְכָה י מַבְּּסְרָיוֹ יֹאמְרוּ לוֹ י לְדְּ וּלְדְּ י לְדְּ בִּי לְדּי לְדְּ צַּף לְדִי לִדְּ יִיָּ הַמַּמְלֶכָה: כִּי לוֹ נְאֶה י כִּי לוֹ יָאֶה : יָחִיר בִּמְלוּכָה י כַּבִּיר בַהַלְבָה · לְפוּרָיו יאמרו לוֹ · לְדְּ וּלְדְּ · לְדְּ בִּי לְדּי לְדְּ צַּף לְדִּי לְדְּ יִיְ הַפַּמְלְכָה: בִּי לוֹ נָאֶה • כִּי לוֹ יָאֶה • מוֹשֵל בִּמְלוּכְרֹו • נוֹרָא פַהַלְבָה • סְבִיבִיו יאמרו לוֹ • לְדְ וּלְדְ • לְדְ בִּי לְדּי לְדְּ אַף לְדִּי לְדִּי לְדִּי הַמַּמְלְכָה: כִּי לוֹ נָאֶה • כִּי לוֹ יָאֶה : עָנָיו בִּמְלוּכָה • פּוֹרֶה בַּהַלָבָה • צַּהִיקִיו יאֹמָרוּ לוֹ • לְדְּ וּלְדְּ • לְדְּ בִּי לְדּי לְדְּ צַּף לְדִּי לְדִּ יִיְ הַמַּמְלְכָה: כִּי לוֹ נָאֶה • בִּי לוֹ יָאֶה: קָרוֹשׁ בִּמְלוּכָה • רַחוּם בַּהַלְכָה י שִׁנְאַנֵּיו יאִמְרוּ לוֹ · לְדְּ וּלְדְּ · לְדְּ בִּי לְד ּ לְד אַף לְד ּ לְד יִי הַמַּמְלְכָה: כִּי לוֹ נָאֶה • כִּי לוֹ יָאֶה : תַּקִיף בִּמְלוּכָה • תוֹמֵך בַּהַלְכָה • הְמִימִיו יאמְרוּ לוֹ • לְדְּ וּלְדְּ • לְדְּ בִּי לְדּי לְדּ אַף לְדִּיּ לְדִּיּ לְדִּי הַמַּמְלְכָה: כִּי לוֹ נָאַה : כִּי לוֹ יָאֶה: praise will always be becoming. He is most pure in his kingdom, he is essentially the most mighty, his archangels thus say unto him: Thine, and thine only; thine, yea, thine; thine, surely thine; thine, O Eternal, is the sovereignty! To him praise is becoming, to him praise will always be becoming. He is unique in his kingdom, he is essentially all-potent, his servitors thus say unto him: Thine, and thine only; thine, yea, thine; thine, surely thine; thine, O Eternal, is the sovereignty! To him praise is becoming, to him praise will always be becoming. He is the supreme ruler in his kingdom, he is essentially most awful, his surrounding hosts thus say unto him: Thine, and thine only; thine, yea, thine; thine, surely thine; thine, O Eternal, is the sovereignty. To him praise is becoming, to him praise will always be becoming. He is the most meek in his kingdom, he is essentially a redeemer, his righteous ones thus say unto him: Thine, and thine only; thine, yea, thine; thine, surely thine; thine, O Eternal, is the sovereignty. To him praise is becoming, to him praise will always be becoming. He is most holy in his kingdom, he is essentially most merciful, his bright "Shinanim," thus say unto him: Thine, and thine only; thine, yea, thine; thine, surely thine; thine, O Eternal, is the sovereignty. To him praise is becoming, to him praise will always be becoming. He is Almighty in his kingdom, he is esentially the upholder, of all his perfect ones who thus say unto him: Thine, and thine only; thine, yea, thine; thine, O Eternal, is the sovereignty. To him praise is becoming, to him praise will always be becoming.

¹ An order of angels.

לַשְּׁנָה הַבָּאָה בִּירוּשָׁלִיִם:

בְּרוּךְ אַתָּה וְיִ אֶּלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלְם • בּוֹרֵא בְּרִי הַנָּפֶּן:

Drink the fourth cup of wine and say:-

בָּרוּךְ אַתָּה יִיָ אֶלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלְם על הַנֶּבֶּן וְעַל פְּרִי הַגָּפֶן וְעַל הְנוּבַרת הַשַּׂרֶה וְעַל אֶרֶץ הֶמְדָּה פוֹבָה וּרְחָבָה שֶׁרָצִיתְ וְהִנְחַלְתָּ לַאֲבוֹתִינוּ לָאֶכוֹל מִפְּרְיָה וְלִשְׂבּוֹע מְפוּבָהּי רַחֵם יְיָ אֶלֹהִינוּ עַל יִשְׂרָאֵל עַכֶּוּך וְעַל יְרוּשָׁלַיִם עִירֶךְ וְעַל צִיוֹן מִשְׁכֵּן כְּבוֹרֶךְ י וָעַל מִוְבְּחֶךְ י וְעַל הֵיכְלֶךְ י וּבְנֵה יְרוּשָׁלַיִם עיר הַקֹּדֶשׁ בּמְהַרָה בְּיָמֵינוּ וּ וְהַעֲלֵנוּ לְתוֹכָה י וְשַׂמְחֵנוּ בְּבִנְיָנָה י וְנֹאכַל מִפְּרִיָה י יָנִשְׂבַע מִפוּבָה י וּנְבָרֶכְךְּ עָלֶיהָ בִּקְרָשָׁה וּבְטְהָרָה י (וְרָצָה וְהַהְלִיצֵנוּ בִּיוֹם הַשַּׁבָּת הַנָּה) On Sabbath add וְשַׂמְחֵנוּ בְּיוֹם חֵג הַמַצּוֹרת הַנֶּה: בִּי אַתָּה יְיָ טוֹב וּמֵטִיב לַבֹּל וְנוֹדֶה לְךְּ עֵל הָאָרֶץ וְעַל פַרי הַנָּפֶן • בָּרוּך אַתָּה יָיָ עַל הָאָרֶץ וְעַל בְּרִי בונפן:

O grant that next year we may be in Jerusalem!

Blessed art thou, O Eternal, our God, King of the universe, creator of the vine.

Blessed art thou, O Eternal, our God, King of the universe, for the vine, and for the fruit of the vine, and for the produce of the field; and for that desirable, good, and ample land which thou wast pleased to cause our ancestors to inherit, to eat of the fruit, and be satisfied with its goodness. Have compassion, O Eternal, our God, upon us, and upon Israel thy people, and upon Jerusalem thy city, and upon Zion, the residence of thy glory, and upon thy altar and thy temple: and rebuild Jerusalem, the holy city, speedily, in our days. to go up thither, and let us there rejoice on this (on Sabbath add, Sabbath-day, and this) day of the Feast of Unleavened bread, for thou, O Eternal, our God, art good and beneficent unto all, and therefore do we give thanks unto thee for the land, and for the fruit of the vine. Blessed art thou, O Eternal, for the land, and for the fruit of the vine.

נרצה.

PRAY FOR THE DIVINE ACCEPTANCE OF THE SERVICE.

יְםַכּל סִהוּר פֶּסַח כְּהִלְּכְתוֹ · בְּכָל מִשְּׁפְּטוֹ וְהָקּתוֹ : בַּאֲשֶׁר זָכִינוּ לְסַהֵּר אֹתוֹ · בֵּן נִוְבֶּה לַעֲשׂוֹתוֹ : דְּךְ שׁוֹכֵן מְעוֹנָה · פְּרִנִּים לְצִיוֹן בְּרְנָּה : בְּקָרוֹב נַהֵל נִמְצִי כַנָּה · פְּרִנִּים לְצִיוֹן בְּרְנָה :

אַדִּיר הוּאַ יִבְנֶה בֵיתוֹ בְּקְרוֹב · בִּקְהוֹב · בִּקְהוֹב · בִּקְרוֹב · בִּנְיִר הוּא · לְמוּד הוּא · בְּנָה בִיתוֹן בְּנְקרוֹב · בִּבְיר הוּא · לְמוּד הוּא · בְּנָה בִיתוֹן בְּנְרוֹב · בִּבְיר הוּא · לְמוּד הוּא · בִיתוֹך בְּנָה בִיתוֹן בְּנְרוֹב · בִּבִיר הוּא · לְמוּד הוּא · בִיתוֹן בְּנְרוֹב · בִּבִיר הוֹּא יִרְנִים הוּא · בִיתוֹן בְּנְרוֹב · בִּבְיר הוּא · בְּיתוֹן ב · בִּבְיר הוֹּא יִרְנִים הוֹּא · בִיתוֹך בּיִרְן בּיוֹר בּיִוֹן ב · בִּבְיר הוֹּא יִרְנִים הוֹּא יִבְנָה בִיתוֹן בְּיִרוֹב · בִּיְרוֹב · בִּבְיר הוֹא יִרְנִים בּיתוֹן בְּיִבְּיִים בְּיִיתוֹב י בִּבְּיר הוֹא יִבְּיִּים בִּיתוֹן ב · בִּבְיר הוֹב יִבְּיִר הוֹיא יִבְנָּה בִיתוֹן ב יִבְּיִר ב בִיתוֹן בְּיִים בִיתוֹן ב יִבְּיִים בִיתוֹן בִּיִים בִּיתוֹם י בִּיתוֹם י בִּיתוֹם י בִּיתוֹם י בִּיתוֹם י בִּיתוֹן ב יִבְּיִים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּ

PRAY FOR THE DIVINE ACCEPTANCE OF THE SERVICE.

The commemorative service of the Passover has now been accomplished according to its constitution, and according to the ordinance and statute of the feast. As we have been deemed deserving by Thee to be thus enabled to solemnize it now, grant also that we may be deemed worthy to fulfil the actual observance of the precept. To this end, do thou, O Most Pure, who dwellest on high, raise up the congregation of Israel, "the innumerable," and hasten to conduct us, the "the plants of thy vineyard," once more redeemed unto Zion with exulting song.

Oh, may He who is most mighty soon rebuild his house; speedily, speedily, soon, in our days; O God! rebuild it, O God! rebuild it, rebuild thine house betimes. Oh, may He who is the supreme, the greatest and most exalted, soon rebuild his house; speedily, speedily, soon, in our days; O God! rebuild it, O God! rebuild it, rebuild thine house betimes. May He who is all-honoured and all-worthy, most immaculate and merciful, soon, rebuild his house; speedily, speedily, soon, in our days; O God! rebuild it, O God! rebuild it, rebuild thine house May He who is most pure, the sole God, soon, betimes. rebuild his house; speedily, speedily, soon, in our days; O God! rebuild it, O God! rebuild it, rebuild thine house betimes. May He who is the all-powerful, the omniscient and all-ruling, soon, rebuild his house; speedily, speedily, soon, in our days, O God; rebuild it, O God! rebuild it. בּמְבַרָּה · בְּיָמֵינוּ בְּקְרוֹב · אֵל בְּנֵה · אֵל בְּנֵה בְּנֵה בִיתִּךְ בְּקְרוֹב : נְאוֹר הוּא · סַוִּיב הוּא · עזוּז הוּא · יִבְנָה בִיתוֹ בְּקְרוֹב · בִּמְבֹרָה · בְּמְבֹרָה · בְּיְמֵינוּ בְּקְרוֹב · אֵל בְּנֵה : אֵל בְּנֵה · בְּמְבֹרְה · בִּיְתְּךְ בְּקְרוֹב · בּוֹבֶה הוּא · צַּדִּיק הוּא · בְּיְמֵינוּ בְּקְרוֹב · אֵל בְּנֵה · אֵל בְּנֵה · בְּנָה בִיתְּךְ בִּיְתְרָה בִיתְרְ בִּיְתְרָה בִיתְרְ בִּיתוֹ בְּקְרוֹב · בִּמְבֹרָה · בִּיתְרְ בִּיתוֹ בְּקְרוֹב · בִּיתוֹ בְּקְרוֹב · בִּמְרוֹב · בִּנְה בִיתְךְ בְּנִה בִיתְרְ בְּנִמִינוּ בְּנְבְרוֹב · בִּמְרוֹב · בִּמְרוֹב · בִּנְתִרְ בְּנִינִינְ בְּנְבְרוֹב · בִּמְרוֹב · בִּיתוֹך בְּנְרוֹב · בִּמְרוֹב · בִּמְרוֹב · בִּמְרוֹב · בִּמְרוֹב · בִּנְה יִבְּנִה יִינְרְ בְּנִבְיוֹב · בִּנְתוֹב · בְּנְבְּה בִיתְרְ בְּנִבְיוֹב · בִּיתוֹך ב יִבְּנִר יִב יִבְּיִינִינוּ בְּנְבְיוֹב · בִּנְתוֹב · בְּמְרוֹב · בִּנְתְרוֹב · בִּנְתְרְ בְּנִר · בְּנְתוֹך ב · בִּיתוֹך ב בִּיתוֹך ב יִבְּיִר ב · בְּיִבְּיוֹב · בִיתוֹך ב יִבְּיִר ב · בְּיִבְרוֹב · בְּיִרְרִים · בְּנִרְ בְּיִים בִּיתְרְ בְּיִים בִיתוֹך בּיִּים בִּיתְרְ בְּיִבְיוֹב יִיב בְּיִיתְרְ בְּיִים בְּיִיתְרְ בִּיִים בִּיתְרְ בִּיִים בִּיתְרְ בִּיִיתְּיִים בִּיִרְ בִּיִיתְרְ בִּיִים בִּיתְרְ בִּיִים בִיתְרְ בִּיִּיתְרְ בִיּיִים בִּיתְרְ בִּיְרִיב · בִּיְתְיוֹב יִינְיִים בִּיתְרְ בִּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִים בִּיתְרְ בִּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִים בִּיתוֹב יִיבְּיְיִב יִיוֹב יִיבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִים בְּיִיוֹב י בִּיְיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִיבְּיִים בְּיִיְיִים בְּיוֹב יִיבְּיוֹב יִיבְּיִים בְּבְּיְיבְּיִים בְּיִיוֹב יִייִיוֹב יִיוּיבְ

For Jewish-German translation of the above, see page 52.

COUNTING THE "OMER."

On the Second Night of the Festival the following, until בְּתוֹרֶתֶּךְ, is said.

בְּרוּךְ אַתָּה יִי אָלהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם · אֲשֶׁר קְּדְשָׁנוּ בְּמִצְוֹתִיו · וְצִנְּנוּ עַל כְפִירַת הְעוֹמֶר : הַיּוֹם יוֹם אֶחָרְ לְעוֹמֶר :

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךּ יִי אֶצְלֹהֵינוּ וַאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ • שָׁיִבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְּיָמֵנוּ • וְתַן חָלְמִנוּ בְּתוֹרָתֶךּ • rebuild thine house betimes. May he who is the most glorious and elevated, the God of strength, soon, rebuild his house; speedily, speedily, soon, in our days; O God! rebuild it, O God! rebuild it, rebuild thine house betimes. May He who is the redeemer, the all-righteous, the most holy, soon, rebuild his house, speedily, speedily, soon, in our days, O God! rebuild it, O God! rebuild it, rebuild thine house betimes. May He who is the most compassionate, the Almighty, all-potent, soon rebuild his house, speedily, speedily, soon, in our days, O God! rebuild it, O God! rebuild it, rebuild thine house betimes.

For Jewish-German translation of the above, see page 5

COUNTING THE "OMER."

On the Second Night of the Festival the following, until "thy law," is said.

Blessed art thou, O Eternal, our God! King of the universe, who hath sanctified us with thy commandments, and commanded us to count the days of the "Omer."

This is the First Day of the "Omer."

May it be thy will, O Eternal, our God! and the God of our ancestors, speedily to rebuild thy temple in our day, and to grant us our portion in thy law.

¹ A measure of barley which we were commanded to bring as a wave-offering on the morning after the Passover. Lev. xxiii. 15. From this period we numbered seven weeks, at the termination of which the Feast of Weeks was solemnised.

אָחָר מִי יוֹרֵעַ · אָחָר אָנִי יוֹרֵעַ · אֶחָר אָלֹהֵינוּ שָׁבַּשְׁמַיִם וּבָאָרִץ:

שְׁנַיִם מִי יוֹרֵעַ שְׁנִים אֲנִי יוֹרֵעַ שְׁנֵי לְחוֹרת הַבְּרִית שָׁהָד אֶלְהֵינוּ שֶׁבַּשָׁמַיִם וּבָאָרֵץ:

שָׁלשָׁה מִי יוֹבֵעֵ שִּלשָׁה אָנִי יוֹבֵעֵ שִּלשָּׁה אָבוֹת שִׁנִי לְחוֹת הַבְּרִית אָחָר אֶלהִינוּ שֶׁבַּשְׁמִים וּבְאָרִץ:

אַרְבַּע מִי יוֹרַעַ · אַרְבַּעֹ אֲנִי יוֹרֵעַ · אַרְבַּע אִפְּהוֹת · שִׁרְבַּע אִפְּהוֹת · שְׁלִשְׁה אָבוֹת · שְׁנֵי לְחוֹת הַבְּּרִית · אֶחָד אָּלֹהִינוּ שָׁבִּשְׁמִיִם וּבָאָרֶץ :

הַמִשָּׁה מִי יוֹבֵעַ ּ הַמִשָּׁה אֲנִי יוֹרַעַ · הַמִשְּׁה הְמִשׁׁי תוֹרָה · אַרְבַּע אִמָּהוֹת · שָׁלֹשָׁה אָבוֹת · שָׁנֵי לְחוֹת הַבְּרִית · שֶׁחָד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבַּשְׁמֵים וּבָאָרֶץ :

שִׁשָּה מִי יוֹרֵעַ שִׁשְּׁה אֲנִי יוֹרֵעַ שִּׁשְּׁה פִּרְיֵת מִשְׁנֶרה חֲמִשְׁה חֲמִשִׁי תוֹרָה אַרְבַּע אִמְּהוֹת י שְׁלְשָׁה אָבוֹת שָׁנִי לְחוֹת הַבְּרִית שְׁרָד אָּלֹהֵינוּ שָׁבַּשְׁמִים וּבָאָרֶץ:

שָׁבְעָה מִי יוֹרַעַ · שִׁבְעָה אֲנִי יוֹרַעַ · שִׁבְעָה יְמֵי שַׁבַּתָּא · שִׁשָּׁה סִרְרֵי מִשְׁנֶה · חֲמִשָּׁה חְמְשֵׁי תוֹרָה · Who knoweth one? I, saith Israel, know One: ONE is God, who is over heaven and earth.

Who knoweth two? I, saith Israel, know two: there are two tables of the covenant; but One is our God who is over heaven and earth.

Who knoweth three? I, saith Israel, know three: there are three Patriarchs, the two tables of the covenant; but One is our God who is over heaven and earth.

Who knoweth four? I, saith Israel, know four: there are the four matrons, three patriarchs, two tables of the covenant; but One is our God who made heaven and earth.

Who knoweth five? I, saith Israel, know five: there are FIVE BOOKS OF MOSES, four matrons, three patriarchs, two tables of the covenant; but ONE is our God who is over heaven and earth.

Who knoweth six? I, saith Israel, know six: there are SIX BOOKS OF THE MISHNA, five books of the Law, four matrons, three patriarchs, two tables of the covenant; but One is our God who is over heaven and earth.

Who knoweth seven? I, saith Israel, know seven: there are SEVEN DAYS IN THE WEEK, Six books of the

¹ Abraham, Isaac, and Jacob.

² Sarah, Rebecca, Rachel, and Leah.

³ Or, "orders," viz., Zeraim, Moed, Nashim, Nezekim, Kedoshim, Taanith.

אַרְבַּע אִפָּהוֹת · שְׁלשָׁה אָבוֹת · שְׁנֵי לְחוֹת הַבְּרִית • אָחָר אֱלֹהֵינוּ שֶׁבַּשָּׁמֵיִם וּבָאָרץ •

שְׁמוֹנָה מִי יוֹרַעַ · שְׁמוֹנָה אֲנִי יוֹרַעַ · שְׁמוֹנָה יְמֵי מִילָה · שִׁבְּעָה יְמֵי שַׁבַּהָּא · שִׁשְׁה סִרְרֵי מִשְׁנֶה · חַמִּשְׁה חֲמְשֵׁי תּוֹרָה · אַרְבַּע אִפְּהוֹת · שְׁלֹשְׁה אָבוֹת שְׁנֵי לְחוֹת הַבְּּרִית · אֶחָר אֶלֹהֵינוּ שֶׁבַּשְׁמִים וּבָאָרֶץ: תִּשְׁעָה מִי יוֹרַעַ · תִּשְׁעָה אֲנִי יוֹרַעַ · תִּשְׁעָה יַרְחֵי

יִּיִּשְׁלְּחִינוּ שָׁבַּשְׁבֶּיִם וּבָאָרִץ: לִיְרָרֹה י שְׁמֹנֶה יְמֵי מִילָה י שִׁבְעָה יְמֵי שַׁבַּתָּא י שִׁשְׁה כִּרְרֵי מִשְׁנֶה י חֲמִשְׁה חְמְשֵׁי תוֹרָה י אַרְבַּע אָמָהוֹת י שְׁלֹשָׁה אָבוֹת י שְׁנִי לְחוֹת הַבְּּרִית י אֶּחָר אֶלֹהֵינוּ שֶׁבַּשְׁמֵים וּבָאָרִץ:

עַשָּׂרָה מִי יוֹבעַ עָשָׂרָה אֲנִי יוֹבעַ עַשְׂרָה הַבְּרַיָּא הִשְׁרָה מִי יוֹבעַ עַ עַשְּׂרָה הַבְּרָיָא הִישְׁעָה יַיְרָה י שִׁבְעָה יְמֵי מִילָה י שִׁבְעָה יְמֵי שִׁבְּעָה יְמֵי שִׁבְּתָה יִשְׁה סִרְבִי מִשְׁנָה י חֲמִשְׁה חְמְשֵׁי תוֹרָה י שַׁבַּתָא שִׁשְּׁה מִבְּרִית שִׁבְּעָ אִפְּהוֹת י שְׁלשָׁה אָבוֹת י שְׁנֵי לְחוֹת הַבְּּרִית י אָרֹבֵינוּ שֶׁבַּשְׁמֵיִם וּבָאָרִץ:

אַתר עָשָׂר מִי יוֹרֵעַ · אַתַר עָשָׂר אָנִי יוֹר**ַעַ · אַתר** אַשָּׁר כּוֹכְבַיָּא · עֲשָׂרָה דִּבְּרַיָּא · תִּשְׁעָה יַרְ**תִי** לֵי**יָרָה ·** Mishnah, five books of the Law, four matrons, three patriarchs, two tables of covenant; but One is our God who is over heaven and earth.

Who knoweth eight? I, saith Israel, know eight. there are Eight Days preceding circumcision, seven days in the week, six books of the Mishnah, five books of the Law, four matrons, threee patriarchs, two tables of the covenant; but One is our God who is over heaven and earth.

Who knoweth nine? I, saith Israel, know nine: NINE MONTHS PRECEDING CHILD-BIRTH, eight days preceding circumcision, seven days in the week, six books of the Mishnah, five books of the Law, four matrons, three patriarchs, two tables of the covenant; but One is our God who is over heaven and earth.

Who knoweth ten? I, saith Israel, know ten: there are TEN COMMANDMENTS, nine months preceding child-birth, eight days preceding circumcision, seven days in the week, six books of the Mishnah, five books of the Law, four matrons, three patriarchs, two tables of the covenant; but One is our God who is over heaven and earth.

Who knoweth eleven? I, saith Israel, know eleven:

שְׁמוֹנָה יְמֵי מִילָה · שִׁבְעָה יְמֵי שַּׁבַּהָּא · שְׁשְּה סִרְרֵי מִשְׁנֶה · חֲמִשָּׁה חֲמִשֵּׁי תוֹרָה · אַרְבַּע אִפְּהוֹת · שְׁלשָׁה אָבוֹת · שְׁנֵי לְהוֹת רַבְּרִית · אֶחָר אֶלֹהֵינוּ שֶׁלשָׁה אָבוֹת · שְׁנֵי לְהוֹת רַבְּרִית · אֶחָר אֶלֹהֵינוּ שֶׁבִּשְׁמֵים וּבָאָרִץ:

שָׁנֵים עָשָּׂר מִי יוֹדַעִי שְׁנֵים עָשָׂר אֲנִי יוֹדַעַי שְׁנֵים עָשָׂר אֲנִי יוֹדַעַי שְׁנֵים עָשָׂר אֲנִים עָשָׂר הּבְּרַיָּאי עֲשָׂר שִׁבְטַיָּאי אַחַד עָשָׂר בּוֹכְבַיָּאי עֲשָׂרָה הּבְּרַיָּאי הִּשְׁעָה יַיְרַהי לֵיִרהי שְׁמוֹנָה יְמִי מִילָהי שִׁבְעָה יְמִי שִׁבְּעָה יְמִי שִׁבְּעָה יְמִי שִׁבְּעָה יְמִי שִׁבְּעָה יְמִישִׁי תוֹרָהי שַׁבַּתָּאי שִׁשְּׁה סִרְרֵי מִשְׁנָהי תְּמִשִּׁה תְּמְשֵׁי תוֹרָהי אֲבְרַבַּע אִפָּהוֹרתי שְׁלשָׁה אָבוֹרתי אָחָד אֲלֹהֵינוּ שָׁבְּאָרִץ:

שִׁלשָׁה עָשָׂר מי יוֹרַע י שְׁלשָׁה עָשָׂר אָבִי יוֹרַע י שָׁלשָׁה עָשָׂר מִרִּיָּא י שְׁנִים עָשָׂר שִׁבְּמִיָּא י אַחַר עָשְׂר כּוֹכְבַיָּא י עֲשָׂרה הִבְּרִיָּא י תִּשְׁעָה יַיְרְחִי לֵיִרה י שְׁמוֹנְה יְמִי מִילְה י שִׁבְעָה יְמִי שַׁבַּהְא י שִׁשָּׁה סִרְרֵי מִשְׁנָה י חֲמִשְׁה חֶמְשֵׁי תּוֹרָה י אַרְבַּע אִמְּהוֹרת י מִשְׁנָה י בְּנִית י שָׁנִי לְחוֹת הַבְּרִית י אָחָר אָלהִינוּ שְׁבִשְׁמִים וּבָּאָרֶץ: there are ELEVEN STARS, ten commandments, nine months preceding child-birth, eight days preceding circumcision, seven days in the week, six books in the Mishnah, five books of the Law, four matrons, three patriarchs, two tables of the covenant; but ONE is our God who is over heaven and earth.

Who knoweth twelve? I, saith Israel, know twelve: there are TWELVE TRIBES, eleven stars, ten commandments, nine months preceding child-birth, eight days preceding circumcision, seven days in the week, six books of the Law, four matrons, three patriarchs, two tables of the covenant; but One is our God who is over the heavens and the earth.

Who knoweth thirteen? I, saith Israel, know thirteen: THIRTEEN DIVINE ATTRIBUTES, twelve tribes, eleven stars, ten commandments, nine months preceding child-birth, eight days preceding circumcision, seven days in the week, six books of the Mishnah, five books of the Law, four matrons, three patriarchs, two tables of the covenant; but One is our God who is over the heavens and the earth.

Described in Joseph's dream.

ַבְּרָיָא חַר גַּרְיָא: חַר גַּרְיָא חַר גַּרְיָא דְּוַבִּין אַבָּא בִּתְּרֵי זוּזִי חַר

זוּזִי · חַר נַּוְרָא יַתר נַּוְרָא : וֹאָתָא שׁוּנָרא · וָאָכְלָה לְנַדְיָא · דְּזַבִּין אַבָּא בּּחְּבי

בוֹבּוּן אַבָּא בּשְׁרֵי זוּזִי. חַר דִּוֹרָא חַר דִּוֹרָא: וֹאָתִא כֹּלְבָּא וֹלְהַּבּ לְהִוּנְרָא וּ בֹּאַכְלְה לְדִּרִּא.

חַר זּיִׁר,ֹא: הַאַּכְלְּה לְנִּיִר,ֹא הַזַּבִּין אַבָּא בּּשְׁרֵי זוּזִי. חַר זּיִּר,ֹא וֹאָרָא חוּמָרָא וִהִבָּא לְכַלְבָּא הְנְּהָשׁךְ לְשׁוּנְּרָא.

וּזִי · חַר גַּרִיָא חַר גַּריָא : דְּנִשַּׁךְ לְשׁוּנְרָא · דְּאָכְלָה לְנַרִיָּא · דְּזַבִּין אַבָּא בִּחְּרֵי וְאָתָא נוּרָא · וְשָּׂרַף לְחוּמְרָא · דְּחַבִּּא לְכַלְבָּא ·

רְזַבִּין אַבָּא בּוֹּתַר זוּזי חר נַּוֹרָא חַר נַּוֹרָא : דְרִפָּא לְכַלְבָּא רָנְשַׁךְּ לְשוּנְרָא יִ דְּאָרָף לְחוּמִרָא י וֹאָתָא מַיָּא י וְכָבָא לְנוּרָא יִ דְשָּׁרָף לְחוּמִרָא י One only kid, one only kid, which my father bought for two zuzim; one only kid, one only kid.

And a cat³ came and devoured the kid, which my father

bought for two zuzim; one only kid, one only kid.

And a dog⁵ came and bit the cat, which had devoured the kid, which my father bought for two zuzim; one only kid, one only kid.

Then a staff came and smote the dog, which had bitten the cat, which had devoured the kid, which my father

bought for two zuzim; one only kid, one only kid.

Then a fire came, and burnt the staff, which had smitten the dog, which had bitten the cat, which had devoured the kid, which my father bought for two zuzim; one only kid, one only kid.

Then water⁸ came, and extinguished the fire, which had burnt the staff, which had smitten the dog, which had bitten the cat, which had devoured the kid, which my father benefit for two surjects are called in the cat.

bought for two zuzim; one only kid, one only kid.

¹ This poem is generally regarded as a parable, descriptive of incidents in the history of the Jewish nation, with some reference to prophecies yet unfulfilled. More than one interpretation has been given to it, substantially differing from each other: the most popular is the one herein adopted.

2 Referring to Israel, "the one peculiar people upon earth," which God "purchased" (Ex. xv. 16) for himself by means of the two preci-

ous tablets of the law.

³ The cat refers to Babylon, whose symbol in Daniel's vision (Dan. vii. 4) is a Lion, but which the author rejects as unsuited to the parable, substituting the domestic member of the same family.

4"Devoured the kid," descriptive of the Babylonian captivity,

which swallowed up Jewish nationality, A.M. 3338.

⁵ The dog refers to Persia by whose power Babylon was overthrown, A.M. 3390.

⁶ The staff refers to Greece which put an end to Persian domination,

▲.M. 3442.

⁷ The fire refers to Rome, which spread devastation throughout the east by the extent of its conquests, and which put an end to the Grecian empire, A.M. 3592, when Perseus was defeated at the battle of Pydna.

⁸ The water refers to the Turks, descendants of Ismael, by whom the Holy Land was wrested from the possession of Rome, A.M. 4398.

חַר גַּרִיָּא: דִּאָבְלָה לְנַרְיָא. דְּוַבִּין אַבָּא בִּתְּרֵי זוּזֵי. חַר גַּרְיָא דִּאָבְלָה לְנַרְיָא. דְּוַבִּין אַבָּא בִּתְרֵי זוּזֵי. חַר גַּרְיָא וֹאָתָא תּוּרָא. דְוַבִּין אַבָּא בִּתְרֵי זוּזֵי. חַר גַּרְיָא וֹאָתָא הּוּרָא.

וְאָתָא הַשּׁוֹחֵט ּ וְשָׁחֵט ּלְתוּרָא · דְּשָּׁתָא לְּמַיָא · רְּבָבָא לְנוּרָא · רְשָׁרַף לְחוּמְרָא · דְהַבָּא לְכַלְּבָּא · רְבָבָּא לְכַלְּבָּא יִ בְּעָבִי רְּבָּא לְנִיְץ · רְזַבִּין אַבָּא בּּחְּרֵי רְּבָּשׁךְ לְשׁוֹנְרָא · הְאָכְלָה לְנַרְיָא · דְזַבִּין אַבָּא בּּחְּרֵי וּוֹזִי חַר נִּרְיָא

 Then the ox¹ came, and drank the water, which had extinguished the fire, which had burnt the staff, which had smitten the dog, which had bitten the cat, which had devoured the kid, which my father bought for two zuzim; one only kid, one only kid.

Then the slaughterer² came, and slaughtered the ox, which had drunk the water, which had extinguished the fire, which had burnt the staff, which had smitten the dog, which had bitten the cat, which had devoured the kid, which my father bought for two zuzim; one only kid, one only kid.

Then the angel of death³ came, and slew the slaughterer, who had slaughtered the ox, which had drunk the water, which had extinguished the fire, which had burnt the staff, which had smitten the dog, which had bitten the cat, which had devoured the kid, which my father bought for two zuzim; one only kid, one only kid.

The came the Most Holy, blessed be He, and slew the angel of death, who had slain the slaughterer, who had slaughtered the ox, which had drunk the water, which had burnt the staff, which had smitten the dog, which had bitten the cat, which had devoured the kid, which my father bought for two zuzim; one only kid, one only kid.

¹ The ox refers to Edom, by which term the European nations are designated. These will, in the latter days, go up against the Holy: Land and wrest it from the possession of the descendants of Ismael. (See Abarbanel on Ezek. xxxix.)

² The slaughterer refers to the fearful war which will then succeed; when the confederated armies of Gog and Magog, Persia, Cush, and Pul will come up "like the tempest," to drive the sons of Edom from Palestine. (Ibid.)

3 The angel of death refers to the pestilence which shall then occur,

and in which all the enemies of Israel shall perish.

⁴ The establishment of God's kingdom upon earth, when Israel shall be restored under the rule of Messiah the son of David.

הגדה של פכח

Jewish-German Translation of אָדִיר הוּאַ.

אלמעכטינער נאט נון בויא דיין טעמפל שירה אלזו שירי אונד אלזו באלד אין אונזערן טאנען שירה יוא שירה יון בויא נון בויא נון בויא דיין טעמפל שירה: בארמהערציגער נאט נון בויא דיין טעמפל שירה י אלזו שיר י אונד אלזו באלד אין אונזערן טאגען שירה יוא שירה י נון בויא נון בויא נון בויא דיין טעמפל שירה: גרושר גאט דעמוטיגר אם נון בויא דיין טעמפל שירה י אלזו שיר י אונד אלג באלד אין אונזערן טאנען שירה יוא שירה ינון בויא נון בויא נון בויא דיין מעמפל שירה: הוכיר גאט ווערדיגר אם י זיסר גאם י חעניסר גאם י נון בויא דיין טעמפל שירה י אלזו שירי אונד אלזו באלד אין אונזערן טאנען שירה יוא שירה ינון בויא נון בויא נון בויא דיין מעמפל שירה: טונליכר גאטי יודשר נאטי נון בויא דיין טעמפל שירה י אלזו שירי אונד איזו באלד אין אונזערן טאנען שירה יוא שירהי נון בויא נון בויא נון בויא דיין טעמפל שירהי כרעפטיגר נאט׳ לעבענדיגר גאט׳ מעכטיגר גאט׳ נאמהאפטיגר נאם : סענפטינר נאט : עוויגר נאט : גון בויא דיין טעמפל שירה י אלזו שיר אונד אלזו באלד אין אונזערן מאנען שירה יוא שירה י נון בויא נון בויא נון בויא דיין טעמפל שירה: פורכטבארער נאטי צופערזיכטליכר גאטי קיניגליכער נאם י רייכר נאט י נון בויא דיין טעמפל שירה י אלזו שיר: אונד אלזו באלד אין אונזערן מאנען שירה יוא שירה ינו בויא נון בויא נון בויא דיין טעמפל שירה: שינר נאםי תרויטהאפטער נשבי עי בויא דיין טעטפל שירה י אלזו

הגרה של פסח

שירי אונד אלזו באלד אין אונזערן טאגן שירהי יוא שירהי נון בויא נון בויא נון בויא נון בויא דיין טעמפל שירה: דוא ביזט נאט אונד קיינער מעהרי נון בויא דיין טעמפל שירהי אלזו שירי אונד אלזו באלד אין אינזערן טאגען שירהי יוא שירהי נון בויא נון בייא נון דיין טעמפל שירה:

NOTES

ILLUSTRATING THE PRECEDING TRANSLATION.

Page 47.

1. Gen. xxxi. 25.

2. Ibid. xxxii. 25.

3. Egypt.

4. Judg. iv. 2.

5. Ibid. v. 20.

6. 2 Kings. xix. 25.

7. Dan. x. 11.

8. Dan. v. 3.

9. Esth. iii. 12, 13.

10. Esth. vi. 1.

11. Referring to Israel. Isa. xxi. 11. 13. Zech. xiv. 7.

12. Isa. xxi. 12.

14. Ps. lxxiv. 16.

Page 48.

1. It is stated in Pirké R. Eliezar chap. 28, that the covenant between the parts, which God made with Abraham, took place on the night of Passover.

2. Gen. xviii. 2.

3 Ibid. 6.

4. Ibid. 7.

5. Gen. xix. 3.

6. Applied to Egypt, Ezek. xxx. 13.

7 Exod. xii. 23.

Page 49.

8 Josh. vi. 1.

9. Judg. vii. 13.

10. The measure of barley ordered to be brought on the day succeeding the first day of Passover. See Note 1, page 52.

11. Applied to Assyria, 2 Kings xv. 19.

12. See Isa. x. 16. where the destruction of Assyria is prophecied.

13. Isa. x. 32.

14. So called Isa. xliv. 27.

15. Ibid. xxi. 5. 17. Esth. iv. 16.

16. Esther; Esth.iv. 7. 18. Ibid. vii. 9.

17. Esth. Iv. 16.

19. Bereavement and widowhood. Isa. xlvii. 9.

20. Assyria: here used as a type of all the nations among which Israel are persecuted in the present captivity.

The Library
of the
University of Toronto
by
Bertram A. Davis

the late Lionel Davis, K.C.

